

DEZBATERI PARLAMENTARE
Parlamentul Republicii Moldova de legislatura a XIX-a
SESIUNEA a II-a ORDINARĂ – APRILIE 2011
Ședința din ziua de 14 aprilie 2011
(STENOGRAMA)

SUMAR

1. Declararea ședinței ca fiind deliberativă.
2. Dezbateri asupra ordinii de zi și aprobarea ei.
3. Depunerea jurământul judecătorului Curții Constituționale a Republicii Moldova, desemnat de Guvern prin Hotărîrea nr.257 din 8 aprilie 2011. (Jurământul este depus de domnul Alexandru Tănase.)
4. Audieri parlamentare privind executarea Hotărîrii Parlamentului nr.159 din 8 iulie 2010 asupra raportului Comisiei de anchetă pentru elucidarea cauzelor și consecințelor evenimentelor de după 5 aprilie 2009:
 - prezentarea raportului de către ministru al afacerilor interne domnul Alexei Roibu.
 - prezentarea raportului de către domnul vicedirector al Serviciului de Informații și Securitate Valentin Dediu.
 - prezentarea raportului de către domnul Procuror General al Republicii Moldova Valeriu Zubco.
 - prezentarea raportului de către domnul președinte al Consiliului Superior al Magistraturii Nicolae Timofti.
 - prezentarea raportului de către domnul viceministru al justiției, reprezentantul permanent al Guvernului în Parlament Oleg Efrim.
5. Runda dezbaterilor, întrebări – răspunsuri.
6. Dezbateri proiectului de Hotărîre nr.846 din 1 aprilie 2011 pentru completarea Hotărîrii Parlamentului nr.433-XII din 26 decembrie 1990 cu privire la zilele comemorative, zilele de sărbătoare și la zilele de odihnă în Republica Moldova (pct.1). Amînarea adoptării acestui proiect în cadrul unei alte ședințe a Parlamentului.

Ședința începe la ora 12.00.

Lucrările sînt prezidate de domnul Marian Lupu, Președintele Parlamentului, asistat de domnul Vladimir Plahotniuc, prim-vicepreședinte al Parlamentului.

Domnul Marian Lupu:

Secretariatul,

Vă rog să fie anunțată prezența.

Domnul Maxim Ganaciuc – *secretar general adjunct al Parlamentului, șeful Direcției documentare parlamentară:*

Doamnelor și domnilor deputați,

Bună ziua.

Vă anunț că la lucrările ședinței de astăzi a Parlamentului, din totalul celor 101 de deputați, și-au înregistrat prezența 77 de deputați. Nu s-au înregistrat deputații: Gheorghe Anghel, Gheorghe Brașovschi, Iurie Chiorescu, Zinaida Chistruga, Maria Ciobanu, Serghei Filipov, Valeriu Ghilețchi, Ana Guțu, Stella Jantuan, Nasu Maria, Liliana Palihovici, Grigore Petrenco, Constantin Starîș, Valentina Stratan, Petru Știrbate, Boris Vieru – în delegație; Victor Popa – concediu medical; Tatiana Botnariuc, Oxana Domenit, Eduard Mușuc, Oleg Bodrug. A, ați venit. Și domnul Mihai Ghimpu.

Domnul Marian Lupu:

Mulțumesc.

Stimați colegi,

Ședința este deliberativă. Rog să onorăm Drapelul Țării. (*Se onorează Drapelul de Stat al Republicii Moldova.*) Mulțumesc.

Stimați colegi,

Pentru ședința de astăzi, readuc aminte că săptămîna trecută, a fost pusă în discuție și acceptată, cu majoritatea voturilor, în cadrul ședinței Biroului permanent, a organizării audierilor parlamentare privind executarea Hotărîrii Parlamentului nr.159 din 8 iulie 2010, audieri în legătură cu evenimentele din data de 7 aprilie 2009.

Țin să constat că această decizie a Biroului permanent este în vigoare, procedura îmi impune necesitatea de a supune votului plenului Parlamentului acest lucru. Deoarece, readuc aminte, în cadrul ultimei ședințe a plenului Parlamentului, nici una din propunerile înaintate la acest subiect nu a întrunit majoritatea de voturi.

Dincolo de acest subiect unic pe ordinea de zi vreau să vă anunț că o să vă propun dumneavoastră o procedură, una foarte scurtă, potrivit legislației în vigoare, depunerea jurămîntului judecătorului Curții Constituționale a Republicii Moldova. Recent, Guvernul, potrivit legii, l-a numit în calitate de judecător la Curtea Constituțională pe domnul Alexandru Tănase. Și, la fel, potrivit cadrului legal, domnul Tănase trebuie să depună jurămîntul în fața Parlamentului.

Alte propuneri, vă rog.

Microfonul nr.4.

Doamna Corina Fusu – *Fracțiunea PL:*

Stimate domnule Președinte,

Rog să includeți pe ordinea de zi de astăzi și proiectul cu nr.846 cu privire la 7 aprilie, oficializarea acestei zile – Ziua Libertății.

Domnul Marian Lupu:

Da, voi supune votului.

Microfonul nr.3.

Domnul Anatolie Gorilă – Frațiunea PCRM:

Mulțumesc, domnule Președinte.

Domnule Președinte,

Stimați deputați,

Avînd în vedere că în sală se află domnul Roibu ministru al afacerilor interne, și constatînd că în ultimul timp în Republica Moldova a crescut brusc nivelul criminalității, mai ales al crimelor grave, Frațiunea Partidului Comuniștilor propune și insistă ca, astăzi, în ordinea de zi să fie introdusă cu nr.1 întrebarea privind Raportul ministrului afacerilor interne despre situația criminogenă în Republica Moldova. Și, desigur, despre măsurile pe care le propune Ministerul Afacerilor Interne pentru a stopa creșterea nivelului criminalității. Rog să fie pusă la vot întrebarea aceasta.

Domnul Marian Lupu:

Voi supune. Nici nu trebuie să mă rugați, fiindcă este regulamentar, sînt obligat să fac acest lucru.

Microfonul nr.2.

Domnul Sergiu Stati – Frațiunea PCRM:

Mulțumesc.

Stimate domnule Președinte,

Stimați colegi,

Astăzi, se împlinesc 300 de ani de la semnarea Tratatului de la Luțk între Petru I și Dimitrie Cantemir. Și, respectiv, care a pus temelia cooperării strategice între Rusia și Moldova. În acest sens, vreau să comemorăm această dată semnificativă prin aplauze furtunoase ale tuturor deputaților Parlamentului.
(Aplauze.)

Domnul Marian Lupu:

Bine. Stimați colegi,

Încă propuneri.

Microfonul nr.5.

Domnul Valeriu Munteanu – Frațiunea PL:

Mulțumesc, domnule Președinte.

Frațiunea Partidului Liberal solicită a fi inclus în ordinea de zi proiectul nr.926 cu privire la schimbarea regimului vamal a mijloacelor de transport și înregistrarea acestora. Este vorba despre mașinile cu numere străine care au intrat în Republica Moldova pînă la data de 4 aprilie 2011.

Domnul Marian Lupu:

Bine. Microfonul nr. 4.

Domnul Mihai Godea – *Fracțiunea PLDM*:

Mulțumesc, domnule Președinte.

Nu știu pentru ce au aplaudat colegii din opoziție, pentru că părerea, aproape unanimă, a istoricilor că acel tratat imaginar nu a existat. Eu le recomand să se coboare cu 40 de ani mai devreme, să caute la Gheorghe Ștefan, nu la Dimitrie Cantemir.

Vă mulțumesc. (*Aplauze.*)

Domnul Marian Lupu:

Microfonul nr.2.

Doamna Alla Mironic – *Fracțiunea PCRM*:

Спасибо.

Товарищ Председатель Парламента, уважаемые депутаты Парламента. Я обращаюсь уже внеочередной раз, начиная с 16 февраля 2010 года, внести в повестку дня законодательную инициативу номер 396, предусматривающую улучшение жизненных условий, медицинского обслуживания ветеранов Великой Отечественной Войны.

Насколько нам известно, сейчас очень активно Демократическая Партия привлекает ветеранов войны, обещая им особое внимание, к тому, чтобы они поддерживали Демократическую Партию. Но непонятно, почему на протяжении более чем полутора лет законодательная инициатива об улучшении жизни ветеранов Великой Отечественной Войны не вносится?

Хотела бы обратиться еще раз ко всем депутатам: нас уже отделяет небольшой срок, и 9 Мая исполняется 66-я годовщина Великой Отечественной Войны.

Прошу включить в повестку дня.

Domnul Marian Lupu:

Am înregistrat.

Microfonul nr. 4.

Domnul Veaceslav Ioniță – *Fracțiunea PLDM*:

Stimați colegi,

Vreau să informez Parlamentul: comisia nu a analizat proiectul de Lege nr.926 propus de domnul deputat Munteanu, din simplul motiv că acest proiect nu poate fi examinat pînă cînd nu vine avizul Guvernului, fie pozitiv, fie negativ. De aceea, fără raportul Comisiei acest proiect de lege nici nu poate fi examinat în plen.

Domnul Marian Lupu:

Da, am luat notă de această informație.

Microfonul nr.3.

Domnul Serghei Sîrbu – *Fracțiunea PCRM*:

Mulțumesc, domnule Președinte.

Insistăm să fie puse în ordinea de zi proiectele: nr.2503 din 2010, nr.100 din 2011, proiectul nr.422 cu privire la procedura de alegere a Șefului statului.

Să nu uităm, stimați colegi, că în trei săptămâni expiră termenul acordat de către Curtea Constituțională în vederea executării adresei acestui înalt for în ceea ce privește aducerea legislației în concordanță, pentru a debloca procedura de alegere a Șefului statului. Au rămas doar trei săptămâni. Noi trebuie să executăm hotărârea Curții Constituționale. De aceea, dorim să fie pus în discuție acest proiect, referitor la care au fost deja avizul și raportul comisiei de profil.

De asemenea, domnule Președinte, dumneavoastră, la ședința trecută, ați promis în public că veți pune la următoarea ședință în discuție proiectul nr.612 cu privire la crearea Comisiei de anchetă privind elucidarea circumstanțelor de votare a Legii cu privire la cazinouri. Dacă țineți minte.

Și, apropo, dat fiind faptul că în sală este și Procurorul General, și ministrul afacerilor interne, ar fi foarte bine să discutăm acest proiect. Și în cazul în care se va depista vinovatul aici, în sală, poate, acest vinovat va ieși împreună cu ministrul de interne și cu Procurorul General, ulterior, pentru măsurile de rigoare.

Vă mulțumesc. (*Aplauze.*)

Domnul Marian Lupu:

Alte propuneri?
Microfonul nr.2.

Doamna Elena Bodnarencu – Frațiunea PCRM:

Mulțumesc.

De nenumărate ori, Frațiunea Partidului Comuniștilor a propus includerea în ordinea de zi a proiectelor de lege cu conținut social. Luând în considerație creșterea tarifelor și a prețurilor, propunem includerea în ordinea de zi a proiectului de Lege nr. 2057 din 7 iulie 2010, care prevede susținerea persoanelor cu dizabilități și a familiilor lor; nr. 1373 din 7 mai 2010 privind susținerea familiilor tinere; nr.1383 din 7 mai 2010, care propune includerea în stagiul de cotizare necesar stabilirii pensiei pentru limita de vârstă a unor perioade necontributive și nr.1441 din 12 mai 2010, prin care se instituie ajutor pentru închirierea spațiului locativ familiilor tinere.

Domnul Marian Lupu:

Microfonul nr.4.

Domnul Mihai Godea:

Mulțumesc, domnule Președinte.

La ordinea de zi, punctul 2 – “Audieri parlamentare privind executarea Hotărârii Parlamentului nr.159.” Această hotărâre vizează și alte instituții decât cele chemate la raport azi și mă refer la Guvernul Republicii Moldova și la Consiliul Superior al Magistraturii.

Ținând cont de faptul că reprezentantul Guvernului este prezent, Președintele Consiliului Superior al Magistraturii este prezent, să audiem și aceste instituții la întrebările exprese, fixate în Hotărîrea nr.159 a Parlamentului Republicii Moldova.
Vă mulțumesc.

Domnul Marian Lupu:

Da. Mulțumesc, stimați colegi.

Propunerile au fost înaintate, vin cu următoarea propunere către colegii noștri din Alianță, în speță colegii de la Partidul Liberal, privind proiectul nr.926. Avem situația că avizul nu este încă, fără aviz comisia nu poate să pregătească acest raport definitiv. Să luăm la control, fiindcă, într-adevăr, este o problemă și trebuie să recunoaștem. O problemă care nu a fost văzută, nu a fost depistată în cadrul examinării aceluia mare pachet de proiecte de lege care vizează politica fiscală. Și atunci, imediat cum apare acest aviz, o să rugăm comisia să examineze în mod prioritar pregătirea raportului și ajungem și la examinarea în plenul Parlamentului. Pe care motiv, nr.926, cu permisiunea dumneavoastră, nu-l voi supune votului.

Dincolo de acest fapt, cred că încă subiectul acestor audieri de astăzi este unul suficient de complex și important ca să ne concentrăm întreaga noastră atenție anume pe acest subiect unic, dacă doriți.

Deci avînd aceste propuneri, înaintate de dumneavoastră de la microfoanele din sala plenului Parlamentului, voi supune votului acele propuneri care au fost solicitate să fie supuse votului.

Propunerea doamnei Corina Fusu, evocată de la microfonul nr.4, privind includerea proiectului de Hotărîre a Parlamentului nr.846. Cine este pentru rog să voteze.

Stimați colegi numărători,

Rog să ocupați locurile la microfoane, fiindcă vom avea nevoie de intervenția dumneavoastră. Pentru stenogramă: anunțarea rezultatelor.

N u m ă r ă t o r i i:

Sectorul nr.1 – 29.

A, 0, sorry.

Sectorul nr. 2 – 22.

Domnul Marian Lupu:

– 22.

N u m ă r ă t o r i i:

Sectorul nr.3 – 23.

Domnul Marian Lupu:

– 45 de voturi. Deci Secretariatul a anunțat prezența a 77 de deputați la începutul ședinței, deci este majoritatea pe care o constatăm din prezența în sală. Propunerea a fost acceptată.

Propunerea înaintată de domnul deputat Gorilă: privind includerea pe ordinea de zi a ședinței de astăzi a plenului Parlamentului a Raportului ministrului de interne privind situația criminogenă din țară. Cine este pentru rog să voteze. Rog rezultatele.

N u m ă r ă t o r i i:

Sectorul nr.1 – 29.

Sectorul nr. 2 – 4.

Sectorul nr.3 – 0.

Domnul Marian Lupu:

Mulțumesc.

– 33 de voturi. Propunerea nu a fost susținută de plenul Parlamentului.

Propunerea doamnei deputat Mironic: privind includerea proiectului nr. 396. Cine este pentru rog să voteze.

N u m ă r ă t o r i i:

Sectorul nr.1 – 29.

Sectorul nr. 2 – 4.

Sectorul nr.3 – 0.

Domnul Marian Lupu:

– 33 de voturi. Propunerea nu a fost susținută de plenul Parlamentului.

Așa, avem patru propuneri înaintate de doamna deputat Bodnarenco: privind includerea pe ordinea de zi a următoarelor patru proiecte de legi: proiectul nr.2057. Cine este pentru rog să voteze. Rog rezultatele.

N u m ă r ă t o r i i:

Sectorul nr.1 – 29.

Sectorul nr. 2 – 4.

Sectorul nr.3 – 0.

Domnul Marian Lupu:

– 33 de voturi. Propunerea nu a fost susținută de plen.

Proiectul nr.1373. Cine este pentru rog să voteze.

N u m ă r ă t o r i i:

Sectorul nr.1 – 29.

Sectorul nr. 2 – 4.

Sectorul nr.3 – 0.

Domnul Marian Lupu:

Mulțumesc.

– 33 de voturi. Nici această propunere nu a fost susținută de plen.

Proiectul nr.1383. Cine-i pentru rog să voteze.

N u m ă r ă t o r i i:

Sectorul nr.1 – 29.

Sectorul nr. 2 – 4.

Sectorul nr.3 – 0.

Domnul Marian Lupu:

– 33 de voturi. Aceeași situație.

Și proiectul nr.1441. Cine este pentru rog să voteze.

N u m ă r ă t o r i i:

Sectorul nr.1 – 29.

Sectorul nr. 2 – 4.

Sectorul nr.3 – 0.

Domnul Marian Lupu:

– 33 de voturi. Propunerea nu a fost susținută.

Și patru propuneri făcute de domnul deputat Sîrbu: includerea proiectului nr.2503. Cine este pentru rog să voteze.

N u m ă r ă t o r i i:

Sectorul nr.1 – 29.

Sectorul nr. 2 – 4.

Sectorul nr.3 – 0.

Domnul Marian Lupu:

– 33 de voturi. Propunerea nu a fost susținută.

Includerea proiectului nr.100. Cine este pentru rog să voteze.

N u m ă r ă t o r i i:

Sectorul nr.1 – 29.

Sectorul nr. 2 – 4.

Sectorul nr.3 – 0.

Domnul Marian Lupu:

– 33 de voturi. Propunerea nu a fost susținută de plen.

Proiectul nr.422. Cine este ...

N u m ă r ă t o r i i:

Sectorul nr.1 – 29.

Sectorul nr. 2 – 4.

Sectorul nr.3 – 0.

Domnul Marian Lupu:

– 33 de voturi. Propunerea nu a fost susținută.

Și propunerea referitoare la proiectul de Hotărîre nr.612 privind Comisia de anchetă cu privire la cazul cu legea ... acel compartiment cu cazinourile.

Stimați colegi,

Toți acei care au fost în sală și anterior, noi, parcă, am discutat acest subiect și, într-adevăr, am ajuns la concluzia că ar fi cazul. Eu am o simplă propunere, rectificare ca acest proiect să-l includem pentru ședința din ziua de mâine, astăzi fiind dedicată integral acestor audieri. Și, între timp, fracțiunile se gîndesc și văd câți oameni în comisie, determină candidaturile. Fiindcă, într-adevăr, informațiile au fost acumulate, toate notele informative sînt și eu cred că ar trebui să punem odată și odată punct pe toată istoria aceasta.

Supun votului. Cine este pentru includerea pentru ședința de mâine a proiectului de Hotărîre a Parlamentului nr.612 rog să voteze. Pentru mâine.

N u m ă r ă t o r i i:

Sectorul nr.1 – 29.

Sectorul nr.2 – 26.

Sectorul nr. 3 – 23.

Domnul Marian Lupu:

Deci sectorul nr.3 – 23.

Sectorul nr.2?

N u m ă r ă t o r i i:

Sectorul nr.2 – 26.

Domnul Marian Lupu:

– 26.

Sectorul nr.1 – 29, da?

Domnul Sergiu Stati:

Da.

Domnul Marian Lupu:

– 78 de voturi. A mai apărut cineva în sală între timp. Asta-i bine, bine că nu dispar, ci apar. Deci, cu majoritatea de voturi, această propunere a fost acceptată.

Acesta a fost rezultatul exercițiului de vot.

Vă mulțumesc, stimați colegi numărători pe sectoare.

Înainte de a începe acțiunile propriu-zise în cadrul ședinței de astăzi, vreau să vă anunț că, în perioada premergătoare ședinței plenului de astăzi, și-a sărbătorit ziua de naștere colega noastră doamna deputat Oxana Domentii. S-o felicităm, să-i dorim mulți ani înainte. *(Aplauze.)*

Secretariatul,

Rog să pregătiți textul jurământului. Îl inivit la tribuna centrală pe domnul Alexandru Tănase pentru depunerea jurământului judecătorului Curții Constituționale a Republicii Moldova.

Domnul Alexandru Tănase – judecător la Curtea Constituțională:

Jur să îndeplinesc cinstit și conștiincios obligațiile de judecător al Curții Constituționale, să apăr orînduirea constituțională a Republicii Moldova, să mă supun în exercitarea funcției numai și numai Constituției.

(Aplauze.)

Domnul Marian Lupu:

Felicitări, domnule Tănase. Și toți împreună, toți colegii plenului Parlamentului vă doresc mult succes la această funcție deosebit de importantă în calitate de judecător la Curtea Constituțională a Republicii Moldova.

Acum ...

Microfonul nr.5.

Domnul Ion Hadârcă – Frațiunea PL:

Mulțumesc, domnule Președinte.

Frațiunea Partidului Liberal felicită investirea domnului Alexandru Tănase în noua funcție, dorindu-i mult succes în continuare reformelor pe care le-a început.

În contextul preconizatelor audieri, Frațiunea Partidului Liberal aduce în dar tuturor deputaților o carte a mărturiilor studentului Damian Hîncu „Victima și martorul evenimentelor din la 7 aprilie 2009.”

Domnul Marian Lupu:

Am luat act.

Microfonul nr.4.

Domnul Mihai Godea:

Mulțumesc, domnule Președinte.

În numele Frațiunii Partidului Liberal Democrat, dorim și noi să îl felicităm pe colegul nostru Alexandru Tănase cu investirea în această funcție, cu ocazia depunerii jurământului în calitate de judecător la Curtea Constituțională. Îi dorim să apere Constituția și s-o apere tare, pentru că în această perioadă chiar avem nevoie de minți lucide.

Mulțumesc. *(Aplauze.)*

Domnul Marian Lupu:

Stimați colegi ...

Microfonul nr.4.

Domnul Dumitru Diacov – *Fracțiunea PDM:*

Avînd în vedere că domnul Tănase a intrat în politica mare pe lista Partidului Democrat, eu mă bucur foarte mult. Într-adevăr, au fost diferite situații în viața noastră politică, dar ne bucurăm de pasul pe care l-a făcut. Este un lucru bun și eu cred că tot Parlamentul așteaptă deciziile care vor fi luate de Curtea Constituțională, asupra cărora domnul Tănase va avea o influență deosebită.

Domnul Marian Lupu:

Da, vă mulțumesc, stimați colegi.

Deci sîntem la subiectul audierilor. Întîi de toate, permiteți-mi ca să urmez cu strictețe normele de procedură pentru aceste audieri. Am zis că a fost o decizie a Biroului permanent la acest subiect. Dar, pentru a încheia aceste proceduri regulamentare, permiteți-mi să supun votului plenului Parlamentului desfășurarea acestor audieri. Cine este pentru rog să voteze. Majoritatea.

Vă mulțumesc.

Acum, stimați colegi, organizarea acestor audieri. Avem propuși pentru raport: domnul Alexei Roibu, domnul Gheorghe Mihai, domnul Valeriu Zubco.

Și colegii de la microfon, din sală au propus și audierea informației reprezentantului Guvernului și Consiliului Suprem de Magistrați. Așa este?

Eu gîndesc că pentru fiecare dintre raportori pînă în 20 de minute este suficient pentru fiecare, repet, ceea ce ar presupune aproape două ore pentru prezentarea rapoartelor, după care runda de întrebări – răspunsuri. Eu gîndesc că pînă într-o oră jumate o să fie suficient. Cum gîndiți dumneavoastră?

Microfonul nr. 2.

Domnul Sergiu Stati:

Mulțumesc, domnule Președinte.

Din numele Frației PCR, solicit să fie pusă la vot propunerea referitor la aceea ca întrebările, adică runda de întrebări și răspunsuri să fie epuizată în momentul în care nu vor mai fi întrebări pentru raportori.

Domnul Marian Lupu:

Deci avem două propuneri. Prima propunere – o oră jumătate. Să spunem pînă la două ceasuri. A doua propunere, să nu limităm timpul pentru întrebări – răspunsuri. După care, în mod regulamentar, voi supune votului aceste două opțiuni. Apoi, în mod regulamentar, luările de cuvînt, cine se va înscrie pentru acestea.

Stimați colegi,

Cu partea de procedură. Mă refer la timpul rezervat pentru întrebări - răspunsuri. Prima propunere, prima opțiune era să fie pentru întrebări, răspunsuri pînă la o oră jumătate – două. A doua – să nu limităm acest timp.

Cine este pentru prima opțiune – o oră jumătate-două pentru runda de întrebări-răspunsuri, rog votul dumneavoastră. Majoritatea. Deci runda întrebări-răspunsuri durează pînă în două ceasuri maximal. După care mai avem încă un

subiect, este unul logic. Nu știu dacă trebuie să supunem votului sau nu? Vom vedea situația în sală.

Avînd în vedere că avem cinci raportori... Dacă veți considera judicios, opinia mea este că poate ar fi cazul să-i ascultăm pe toți cinci cu rapoartele și după care să se vină, toți prezenți în sală, să se vină cu întrebări pentru fiecare în parte. Fiindcă aceste rapoarte se mai completează reciproc. Acceptați o asemenea modalitate de organizare? Ar fi mai eficientă din punctul meu de vedere.

Da, microfonul nr. 3.

Domnul Anatolie Zagorodnîi – Frațiunea PCRM:

Da, mulțumesc.

De procedură.

Domnule Președinte,

Să înțelegem că audierile vor avea loc și prima etapă, și a doua în prezența presei în sală, da?

Domnul Marian Lupu:

Păi, nimeni n-a venit cu nici o propunere în acest sens.

Domnul Anatolie Zagorodnîi:

Vedeți că s-a vehiculat ieri prin toate mass-media că va fi cu ușile închise și nu știu ce... Nu va avea acces.

Domnul Marian Lupu:

Stimate coleg.

Domnul Anatolie Zagorodnîi:

De aceea, noi, pentru precizare. Nici un fel de aceasta...

Domnul Marian Lupu:

De acord. Microfonul ...

Domnul Anatolie Zagorodnîi:

Prima și a doua propunere din partea Frațiunii este ca să fie invitat și domnul Ciocan Iurie, președintele Comisiei Electorale Centrale, deoarece pot să apară careva întrebări din rapoartele instituțiilor de forță, care urmează să se prezinte de la tribuna centrală. De aceea, Frațiunea solicită ca, pînă cînd organele abilitate vor prezenta rapoartele de bază, să fie invitat și domnul Ciocan în sală.

Domnul Marian Lupu:

Notat.

Microfonul nr. 2.

Domnul Sergiu Stati:

Mulțumesc, domnule Președinte.

În completarea propunerii colegului meu Anatolie Zagorodnîi, deci eu, Frațiunea solicită ca toată perioada audierilor să fie transmisă în direct la “Moldova 1”.

Mulțumesc.

Domnul Marian Lupu:

Eu, dacă nu greșesc, chiar și se transmite, căci am văzut toate autobuzele acolo. Nu uitați că noi am schimbat Regulamentul cu dumneavoastră și acum Parlamentul nu mai votează aceste opțiuni.

Microfonul nr. 4.

Domnul Mihai Godea:

Mulțumesc, domnule Președinte.

O observație. De două săptămîni aproape, dacă nu mă înșel, Biroul permanent al Parlamentului a adoptat această decizie privind audierile parlamentare. Se cunoștea despre faptul că, mă rog, pe 7, pe 14, de fapt, pe 14 vor avea loc aceste audieri și cred că ar fi fost absolut normal ca rapoartele instituțiilor vizate de Hotărîrea nr. 159 să fie difuzate în prealabil deputaților, ca să ne informăm și noi ce au de spus conducătorii instituțiilor vizate de Hotărîrea nr. 159.

Vă mulțumesc.

Domnul Marian Lupu:

Da, într-un fel, da, sînt de acord cu dumneavoastră. Drept că, procedural, vreau să vă spun, vă aduc aminte, săptămîna trecută, aici, în sala plenului Parlamentului, așa și nu s-a ajuns la un vot majoritar privind organizarea acestor audieri. Dar pe partea de conținut și de logică îi dau dreptate colegului nostru.

Bine, stimați colegi,

Acestea fiind normele de procedură și de organizare a acestor audieri, pornim audierile propriu-zise. Și pentru început îl invit la tribuna centrală pe domnul Alexei Roibu, ministrul afacerilor interne. Va urma domnul Gheorghe Mihai.

Domnul Alexei Roibu – ministrul afacerilor interne:

Stimate domnule Președinte,

Stimați domni deputați,

Onorată asistență,

Evenimentele din aprilie 2009, unde manifestările pașnice s-au transformat în tulburări în masă de amploare, soldate cu acțiuni violente, victime umane și vandalizarea clădirilor Parlamentului și Președinției Republicii Moldova, au constituit unul dintre cele mai dramatice fenomene din întreaga perioadă de independență a țării noastre.

Poliția, la acel moment, era una dintre instituțiile de drept ale statului, obligată să apere, pe baza respectării stricte a legii, viața, sănătatea, libertățile cetățenilor și ale statului de atentatele criminale și de alte acțiuni ilegale.

La 23 noiembrie 2009, în cadrul Ministerului Afacerilor Interne, a fost creată o comisie suplimentară, care a cercetat circumstanțele ce au condiționat tulburările în masă, fiind stabilite lacune majore în exercitarea atribuțiilor funcționale de către înalți demnitari din cadrul Ministerului Afacerilor Interne, iar materialele, în câteva volume, au fost expediate la 8 decembrie 2009 organelor Procuraturii, inclusiv video de peste 210 ore filmări, fiind pornite mai multe cauze penale.

În contextul executării Hotărârii Parlamentului nr.195 din 8 iulie 2010, Ministerul a desfășurat mai multe conferințe de presă și a făcut publice materialele anchetei, însă n-au fost nominalizate toate persoanele vinovate pentru a nu prejudicia mersul anchetei. De fapt, materialele au fost prezentate Comisiei de anchetă în cadrul Parlamentului.

După investigarea cauzelor și urmare a consecințelor evenimentelor de după 7 aprilie 2009, comisia Ministerului a constatat odată cu anunțarea rezultatelor preventive ale alegerilor, la 6 aprilie, tineretul studios, intelectualitatea și alte categorii de persoane s-au concentrat în grupuri în locurile publice pentru a-și manifesta revolta pe marginea rezultatelor și posibilelor mistificări ale alegerilor;

- în acel moment, fosta conducere a Ministerului (Papuc, Zubic, Șumleanschii, Cosovan, Botnari), ignorând prevederile Legii cu privire la poliție, ale Hotărârii Guvernului nr. 844 (Regulamentul MAI – în vigoare la acel moment) și ale altor acte normative, n-a intervenit conform competențelor și n-a întreprins măsuri ca manifestările să fie localizate, cu excluderea provocărilor la dezordine și tulburări în masă, cu toate că în rîndul manifestațiilor erau clar evidențiate persoane distructive care chemau direct la aplicarea violenței;

- în acest sens, ordine și indicații scrise ale ministrului de interne Papuc, ale viceministrului Zubic, care era și șeful Statului Major Operativ, și ale comisarului general al municipiului Chișinău Botnari privind măsurile de asigurare și menținere a ordinii și securității publice, în vederea excluderii producerii dezordinilor în masă în perioada din 5 – 8 aprilie, n-au fost emise;

- la fel, n-a fost elaborat nici un plan suplimentar al acțiunilor de asigurare a securității publice la 6 – 7 aprilie, mai mult, informații și documente despre aplicarea actului normativ de bază cu privire la interacțiunea organelor afacerilor interne în astfel de situații și de care trebuiau să se folosească toate subdiviziunile oficial n-au fost înregistrate.

În pofida faptului că, anterior, în diverse surse mass-media erau previzibile astfel de măsuri în masă, de către ex-ministru și de viceministri nu s-au dispus acțiuni concrete (și aceasta este evident din procesele-verbale ale ședințelor operative din acea perioadă) pentru excluderea provocărilor la dezordine și devastări.

Aceste inacțiuni, acceptate tacit și de guvernarea de atunci, au și condiționat în mare măsură concentrarea tineretului în Piața Mării Adunări Naționale în seara zilei de 6 aprilie, unde manifestații deschise au chemat ca la 7 aprilie să iasă la manifestări de protest, pentru a-și exprima neîncrederea față de rezultatele alegerilor, iar marșul de protest, desfășurat de la bulevardul Ștefan cel Mare, inclusiv tentativa de a răsturna transportul public, a demonstrat că intențiile sînt fondate și posibil de a fi realizate.

În aceste situații, Ministerul n-a anunțat starea generală de alertă, cu mobilizarea tuturor forțelor și mijloacelor pentru asigurarea ordinii publice, paza obiectivelor statale, protecția vieții, sănătății atât a participanților la manifestații, cât și a colaboratorilor antrenați în măsurile de menținere a ordinii publice.

Odată cu amploarea în masă a manifestațiilor, Ministerul n-a informat conducerea țării privind necesitatea convocării Consiliului Suprem de Securitate, care frecvent era convocat pe diverse întrebări minuscule, cu implicarea tuturor organelor statale, neguvernamentale, societății civile, liderilor formațiunilor politice care aveau acces la mulțime, în scopul evitării unor acțiuni destabilizatoare.

Chiar și în condițiile când acest lucru nu s-a întâmplat, conducerea Ministerului de atunci n-a ținut cont de practicile precedente, acumulate în perioada anilor 1990 – 2005, și de regulamentele actelor normative, care prevedeau clar întreprinderea unui complex de măsuri ce se impun privind caracterul măsurii, numărul de participanți, intențiile, acțiunile preventiv-profilactice ulterioare, acoperirea operativă a teritoriului.

Pe parcurs, a fost evidențiată și insuficiența măsurilor preventiv-profilactice, care urmau să fie desfășurate anterior zilei de 7 aprilie, inclusiv activitatea informațională redusă, conlucrarea neadecvată a schimbului informațional dintre structuri, acoperirea operativă a instituțiilor de învățământ și conlucrarea cu Ministerul Educației, ținând cont de faptul că marea majoritate a manifestațiilor a fost constituită din elevi și studenți.

În aceste situații, a fost evidentă lipsa Statului Major Operativ al Ministerului, care urma să fie convocat imediat, care n-a efectuat calculul de forțe, mijloace posibile și cercetarea teritoriilor, n-a întreprins măsuri privind concentrarea forțelor și mijloacelor disponibile, formarea rezervei și filtrarea arterelor pentru neadmiterea deplasării spre municipiu a grupelor de persoane provocatoare, iar ședințele de lucru ale Statului Major n-au fost convocate nici o dată.

Către ora 9.30, a fost mobilizat doar efectivul Regimentului “Scut”, 40 de colaboratori în uniformă, cu veste luminescente la acele trei obiective: Președinție, Parlament și Guvern.

Acțiunile întreprinse pe parcurs de către Statul Major Operativ al Ministerului evaluau concomitent cu manifestările protestatorilor, iar în majoritatea cazurilor cu întârziere.

Ridicarea pe alarmă a efectivului trupelor de carabinieri, a Brigăzii cu destinație specială “Fulger” a fost efectuată abia între 10.20, iar la orele 11.00, fără instrucțiuni inițiale, a fost plasat pe poziții, fapt apreciat de protestatari ca o provocare.

Mai mult ca atât, contrar pregătirii și destinației de bază, comandantul acestei subdiviziuni a implicat în lanț și Detașamentul luptelor speciale, care, prioritar, este antrenat pentru eliberarea ostaticilor, neutralizarea și capturarea infractorilor deosebit de periculoși, acesta, din start, intrând în confruntări deschise cu protestații.

În aceste împrejurări, situația a fost tensionată din ambele părți, iar tacticile ce prevăd implicarea inițială a grupului explicativ în mediul participanților, cu examinarea cerințelor acestora din partea Statului Major Operativ și responsabilitii de obiective, n-au fost folosite.

Manevrarea redusă, dislocarea, redislocarea, intervenția haotică a coordonării activităților comune dintre Statul Major Operativ și conducătorii responsabili, au provocat altercații și confruntări directe cu protestatarii.

Provocare a servit și intervenția, contrar Regulamentului, a autospecialei Serviciului Pompieri, neluându-se în considerare faptul că efectivul acestei unități este destinat doar pentru stingerea incendiilor și n-a fost pregătit și instruit referitor la acțiunile în astfel de situații. La fel, nu s-a asigurat securitatea acestora, fapt care, ulterior, a provocat agresivitatea în rîndul manifestanților și pericol pentru membrii echipajului.

Tratativile purtate cu instigatorii care au arborat drapelele Uniunii Europene și României, ca semn de capitulare a forțelor de ordine, a servit drept încurajare la devastări și acțiuni de violență, inclusiv față de forțele de ordine.

Deja la orele 22.30, ex-ministrul de interne Papuc a ordonat mobilizarea și echiparea efectivului Brigăzii cu destinație specială "Fulger", care, în intervalul dintre 00.00 – 00.30, a declanșat o companie violentă și arbitrară sau așa-zisa operațiune "de restabilire a ordinii de drept", cu reținerea și arestarea demonstranților pașnici și a unor persoane care se aflau în adiacentul Pieței Marii Adunări Naționale doar din curiozitate și în calitate de spectatori.

Pe parcurs, fosta conducere a Ministerului Afacerilor Interne a luat o poziție retrasă și nesociabilă față de reflectarea obiectivă a activităților din 7 aprilie. Mai mult ca atât că 275 de colaboratori ai poliției au avut de suferit în urma altercațiilor, care au primit diferite traume.

Onorată asistență,

În contextul subiectului audiat, de astăzi, în această ședință, eu nu am venit cu abordări și concluzii personale, dar am constatări concrete ale comisiilor speciale, inclusiv cea efectuată de către fosta conducere din 30 aprilie 2009, semnată de ministrul Papuc, ex-ministru, care, personal, a recunoscut inacțiunile și a considerat drept ineficientă și iresponsabilă prestația instituției în apărarea ordinii publice și securizarea principalelor edificii ale statului.

La fel și ex-vice ministrul Șumleanski, în explicația sa pe marginea anchetei, a confirmat drept neajuns că, în cadrul măsurilor de asigurare a ordinii publice nu s-a ținut cont de actul normativ de bază, Ordinul ministerului nr.01 alertarea întârziată, repartizarea incorectă a forțelor și mijloacelor, numărul insuficient, lipsa legăturii ș.a.m.d. La fel, a fost menționat că forma acțiunilor a fost pasivă, cu caracter inofensiv.

Aceste confruntări au fost menținute de majoritatea conducătorilor și colaboratorilor implicați.

În urma evenimentelor de după 7 aprilie, la indignarea societății civile față de acțiunile poliției (rețineri, arestări, maltratări), conducerea de atunci a Ministerului de Interne a fost, practic, impusă de către organismele internaționale să vină cu explicații.

Astfel, la 21 aprilie 2009, a fost creat un grup de anchetă, primul grup de anchetă, la propunerea căruia, la ședința Colegiului au fost “sanționați disciplinar” în ghilimele Botnari, Corduneanu, Armaș, Jizdan și alții, iar în privința ex-viceminiștrilor Zubic și Șumleanschi s-a intervenit către Guvern cu propuneri privind aplicarea sancțiunilor disciplinare, însă decizii așa și nu au fost primite.

Ședința Colegiului a avut un aspect mai mult formal decât pentru o examinare obiectivă, fiindcă, peste 9 zile de la aplicarea sancțiunilor, contrar actelor normative, ex-ministrul Papuc a ridicat aceste sancțiuni și imediat toți acești conducători au fost menționați în repetate rânduri, inclusiv: Zubic – 3 menționări, Șumleanschi – 2, Corduneanu – 1, Botnari – 2 menționări și, atenție, gradul de general-maior de poliție, care nu Papuc i l-a dat, Jizdan – “Crucea pentru merit de gradul I”, Harabagiu – premii bănești.

Aici vreau să confirm: colaboratorii de poliție simpli, ca și protestarii pașnici, au devenit doar victime, iar acțiunile neprofesionale și iresponsabile ale conducătorilor nominalizați le-au pus în pericol viața și sănătatea.

Domnilor deputați,

Cu părerea de rău aceasta este situația și acestea sînt constatările confirmate documentar, în spatele cărora stau persoane responsabile din cadrul fostei conduceri a ministerului, iar materialele acumulate, după cum s-a atenționat anterior, și concluzia Comisiei de anchetă au fost expediate Procuraturii Generale.

Pe parcurs, de comun acord cu Procuratura Generală, au fost formate mai multe grupe de urmărire penală pentru cercetarea evenimentelor din 6 – 7 aprilie, compuse din reprezentanți ai Ministerului de Interne, procurori și ofițeri de urmărire penală.

În cadrul activității au fost identificate 291 de persoane participanți activi și provocatori ai dezordinilor în masă. Aceste informații permanente au fost expediate Procuraturii Generale, pentru exercitarea urmăririi penale.

În urma evenimentelor din 7 aprilie, suplimentar, pe lângă ancheta de bază, față de acțiunile conducerii, ministerul a mai efectuat 73 de cercetări de serviciu pe cazurile de maltratare de către polițiști a persoanelor reținute ori deținute în comisariatele de poliție, materialele fiind remise, la fel, conform competenței, organelor procuraturii, pentru a fi examinate în conformitate cu prevederile Codului de procedură penală.

În baza demersului Procuraturii Generale, au fost suspendați din funcție 13 colaboratori de poliție, după care 6 au fost restabiliți, urmare a deciziei instanței de judecată, iar 2 achitați.

Alți 25 de colaboratori au fost suspendați la inițiativa Ministerului de Interne, însă majoritatea din nou au fost repuși în funcție în baza deciziilor instanțelor judecătorești.

Actualmente, rămîn suspendați din funcție doar 3 colaboratori: Perju, Vutcariov și Guțu.

Au fost concediați din organele afacerilor interne toți conducătorii care, nemijlocit, au fost responsabili de asigurarea și menținerea ordinii publice: Papuc, Zubic, Șumleanschi, Botnari, Corduneanu, Rusu, Gumeniță și Cojocaru.

Odată cu învestirea noului Guvern al Alianței pentru Integrare Europeană, conducerea ministerului a inițiat:

- revizuirea actelor interne privind antrenarea complexă a forțelor de poliție și a trupelor de carabinieri în asigurarea ordinii publice și pazei obiectivelor de importanță statală cu desfășurarea aplicațiilor de comandament și tactice;

- elaborarea unui șir de proiecte de legi și de alte acte în scopul asigurării siguranței publice, cum ar fi: Concepția de reformare a Ministerului de Interne, Planul de acțiuni, proiectele: Legii cu privire la activitatea poliției și statutul polițistului, Legii cu privire la carabinieri, Legii cu privire la asigurarea restabilirii ordinii de drept, Legii cu privire la regimul armelor și munițiilor cu destinație civilă, Legii cu privire la organizațiile particulare de detectivi și de pază și altele;

- atestarea totală a efectivului pentru eliminarea colaboratorilor corupți, implicați în aceste acțiuni nelegitime în evenimentele din aprilie 2009 și, ca rezultat, peste 60% din efectivul conducerii aparatului central și a comisariatelor de poliție au fost schimbați.

În contextul reformei Ministerului Afacerilor Interne, accentele de bază au fost plasate pe:

- asigurarea respectării drepturilor și libertăților fundamentale ale omului, evitarea cazurilor de tortură, tratament inuman și degradant față de cetățeni, curmarea actelor de corupție;

- transparență, parteneriat și orientare socială, care presupun desfășurarea tuturor activităților într-un mod transparent, cu luarea în considerare a necesităților de interes public și a aspirațiilor cetățenilor;

- prioritatea intereselor persoanei asupra celor de partid, neutralitate politică – prin excluderea totală a posibilităților de politizare sau implicare în acțiuni politice a structurilor funcționale ale Ministerului Afacerilor Interne.

Reprezentanții Ministerului Afacerilor Interne, în perioada 11–12 noiembrie 2009, au participat la Sesiunea Comitetului ONU împotriva torturii din Geneva și au prezentat raportul periodic privind măsurile întreprinse de eradicare a torturii și tratamentelor inumane și degradante.

A fost aprobat și realizat Planul de acțiuni pentru implementarea acestor recomandări.

A fost desfășurată Conferința științifico-practică internațională, cu genericul „Asigurarea drepturilor și libertăților fundamentale ale omului în timpul manifestărilor cu caracter de masă”, la care au participat savanți din peste 15 țări ale lumii, experți în domeniul apărării drepturilor omului și afacerilor interne, deputați în Parlamentul Republicii Moldova, care au oferit soluții utile axate pe cadrul juridic național și internațional.

În cadrul Academiei „Ștefan cel Mare” s-au organizat, suplimentar, cursuri de pregătire și instruire în domeniul protecției drepturilor și libertăților omului.

Ministerul a organizat și a desfășurat în subdiviziunile teritoriale seminare științifice practice cu tematica: „Promovarea și asigurarea drepturilor și libertăților fundamentale ale omului în activitatea organelor afacerilor interne”, cu participarea reprezentanților Procuraturii Generale, Misiunii OSCE, Comitetului pentru Prevenirea Torturii și Institutului de Reforme Penale.

De asemenea, au fost organizate un șir de întruniri cu reprezentanții organismelor internaționale (OSCE, UNICEF, CoE, Parlamentul European, Comisia Europeană, Consiliul European), la care au fost abordate subiectele legate de evenimentele din 6 – 7 aprilie, protecția drepturilor omului și copiilor, libera exprimare a opiniilor, respectarea drepturilor omului după alegerile din aprilie 2009, combaterea torturii, prevenirea infracțiunilor și menținerea ordinii publice în situații speciale, supremația legii și democratizării și nediscriminării cetățenilor și semnarea Acordului de cooperare în domeniile de interes comun.

În scopul neadmiterii tratamentelor inumane și degradante, din cauza necorespunderii condițiilor de detenție, au fost închise 11 izolatoare de detenție provizorii.

Prin Hotărârea Guvernului nr.511 din 22.06.2010 au fost alocate mijloace financiare în sumă de peste două și două milioane lei pentru reparația capitală a izolatoarelor de detenție provizorie în cadrul comisariatelor de poliție ale ministerului, care vor fi aduse la standardele europene.

În vederea prevenirii cazurilor de tortură, tratament inuman sau degradant, precum și a altor acțiuni ilegale ale angajaților poliției în privința persoanelor reținute de către Ministerul de Interne, în cadrul unui proiect comun cu PNUD-ul și Comisia Europeană, a fost inițiată procedura de procurare a utilajului necesar pentru formarea unui sistem de supraveghere și înregistrare video și audio a locurilor de detenție și încăperilor preconizate pentru interogarea persoanelor reținute în cadrul comisariatelor de poliție, precum și a intrărilor în sediile acestora.

Întru consolidarea parteneriatului cu societatea civilă la asigurarea menținerii ordinii publice, protecția drepturilor și libertăților omului, de către Ministerul Afacerilor Interne au fost încheiate memorandumuri de colaborare cu Uniunea Națională a Studenților și Tineretului, Consiliul Național al Tineretului din Moldova, Fundația SOROS.

În această ordine de idei, pentru consemnarea evenimentelor din 7 aprilie, au fost organizate și desfășurate în instituțiile de învățământ, la toate nivelele, lecții cu genericul: „Combaterea și prevenirea torturii”.

Concomitent, conform unui plan aprobat în comun cu reprezentanții Uniunii Naționale a Studenților și Tineretului din Moldova, s-au desfășurat lecții cu tematica sus-menționată în instituțiile de învățământ superior din municipiul Chișinău.

Întru realizarea Programului de acțiuni privind consemnarea evenimentelor din 7 aprilie cu studenții facultăților ”Drept, Securitate, Ordine Publică”, cadeții Liceului „Sfântul Gheorghe”, efectivul studentesc al Colegiului de Poliție din cadrul Academiei, la 7 aprilie anul curent, au fost organizate și desfășurate lecții cu genericul: „Combaterea și prevenirea torturii”.

Un capitol separat, dedicat prevenirii și combaterii torturii, a fost inclus în Planul național de acțiuni în domeniul drepturilor omului pentru anii 2011 – 2014, care prevede obiective concrete în scopul eliminării observațiilor, înaintate față de Republica Moldova de către Comitetul ONU Contra Torturii.

Onorată asistență,

Vă asigur că acțiunile inițiate de Ministerul Afacerilor Interne, în contextul asigurării drepturilor fundamentale ale omului, vor fi materializate în activități concrete.

La moment, sîntem la etapa elaborării finalizării unui plan de acțiuni, în care vor fi implicate mai multe ONG-uri și autorități publice, care include un complex de măsuri organizatorice axate pe consolidarea parteneriatului și dialogului dintre poliție și societatea civilă, întruniri cu victimele din aprilie 2009 și altele.

Vă mulțumesc pentru atenție.

Domnul Marian Lupu:

Domnule ministru,

Vă mulțumesc. Vă rog să luați loc.

La tribuna centrală îl invit pe domnul Valentin Dediu, vicedirectorul SIS.

Domnul Valentin Dediu – vicedirector al Serviciului de Informații și Securitate:

Stimate domnule Președinte,

Stimate doamnelor deputați și stimați domnilor deputați,

Onorată asistență,

Întru executarea Hotărîrii Parlamentului nr.159 din 8 iulie 2010 privind elucidarea cauzelor și consecințelor evenimentelor de după 5 aprilie, Serviciul de Informații și Securitate desfășoară activități complexe pentru a identifica factorii și forțele ce au degenerat protestele pașnice în acțiuni violente, soldate cu devastarea și incendierea sediilor Președinției și Parlamentului.

Vom accentua că caracterul și conținutul măsurilor întreprinse au reieșit din competențele Serviciului, ele fiind de ordin informativ operativ.

O mare parte dintre ele au fost și continuă să fie realizate la solicitarea și în interacțiune strînsă cu Procuratura Generală.

Investigațiile de competență au permis, în linii generale, stabilirea circumstanțelor în care s-au produs evenimentele. Analiza lor complexă a permis formarea tabloului per ansamblu a forțelor și factorilor implicați direct sau indirect în catalizarea nemulțumirilor în societate, generarea masei critice, radicalizarea spiritelor și canalizarea lor în manifestări stradale.

Sintezele analitice, efectuate prin prisma materialelor operative, dobîndite în perioada de referință, oferă posibilitatea de a da răspuns la principala întrebare ce vizează evenimentele din aprilie 2009: au fost sau nu manifestațiile din 6 – 7 aprilie 2009 o tentativă de lovitură de stat?

De comun cu Procuratura Generală, au fost întreprinse măsuri complexe pentru a depista eventuali indici ce ar releva aspectele de pregătire, organizare și dirijare a așa-numitei lovituri de stat.

Investigațiile au stabilit că, în perioada preelectorală, mediile sociale, în rîndul cărora se atestau elemente predispuse la acțiuni radicale cu caracter destabilizator, se aflau într-o monitorizare operativă avansată a Serviciului.

Majoritatea formațiunilor cu acțiuni anticomuniste și principalii concurenți electorali ai fostei guvernări, de asemenea, se aflau în vizorul Serviciului.

Respectiv, s-a aplicat tot arsenalul de mijloace speciale aflate la dispoziția Serviciului pentru a depista, preveni și contracara eventualele manifestări care ar fi putut amenința stabilitatea regimului constituțional.

Restabilirea unei părți din materialele operative nimicite, în special a unor informații expediate conducerii de pe atunci a țării, denotă că în contextul acestora nu se făceau mențiuni asupra existenței unor predispoziții în rîndul mediului opozant de a recurge la acțiuni violente de stradă cu caracter anticonstituțional sau, mai distins, o lovitură de stat.

Notele informative, perfectate de SIS în perioada de referință, indicau doar la promovarea în mediul opozant a subiectului fraudării alegerilor și conțineau teze de următorul gen.

Citez din nota SIS din 2 aprilie 2009 expediată Președinției: „Un activism sporit întru promovarea ideii de fraudare a alegerilor îl manifestă segmentul de dreapta a eșichierului politic, precum: Partidul Liberal Democrat din Moldova, Partidul Liberal și Alianța „Moldova Noastră”, care ar fi pus miza pe structurile din spectrul occidental și unionist la efectuarea pozițiilor de protestari anticomuniste.” Citat închis.

Manifestările politice, anunțate la această perioadă de unii concurenți electorali și în mediile civice afiliate, erau expuse în următorul context. Citez din aceeași notă: „Partidul Liberal Democrat din Moldova, care, paralel, dorește a prelua rolul de fanion al curentului liberal autohton și de a se opoziționa, a se poziționa radical și transigent față de actuala guvernare, va iniția o vastă campanie de promovare a mesajelor anticomuniste și de fraudare a alegerilor.

Un prim-pas în această direcție este lansarea acțiunii dosarului anticomunismului care prevede publicarea în presa națională a materialelor cu caracter denigrator îla adresa conducerii țării, ce, ulterior, se vor solda cu chemări în judecată a persoanelor vizate în aceste materiale.

Pentru demararea acestei campanii liderii Partidului Democrat din Moldova au rezervat Piața Marii Adunări Naționale din municipiul Chișinău pentru perioada 7 – 12 aprilie 2009. ”Citat închis.

Cunoscînd starea de spirit în rîndul populației și conștientizînd posibilitatea unor evoluții defavorabile în ziua scrutinului sau în faza postelectorală, fosta conducere a SIS s-a asigurat prin punctarea unor medii concrete față de care, ulterior, s-ar putea aduce învinuiri în cazul escaladării situației.

În acest scop, notele informative expediate la adresa conducerii în perioada preelectorală, electorală și mai cu seamă în faza postelectorală, în mod intenționat erau completate cu elemente antioccidentale și antiromânești, trecute prin prisma unor calificative de natură informativă și contrainformativă de interpretare a datelor.

Însă riscurile evidențiate, pericolele și amenințările reflectate în notele informative de cele mai dese ori erau lipsite de o investigare detaliată, argumentare și documentare conform rigorilor unui serviciu special.

Principiul alcătuirii lor consta în atribuirea mediilor românești și occidentale a rolului de susținători ai opoziției anticomuniste din republică.

Contrar competențelor, în perioada preelectorală, Serviciul a efectuat analize privind perspectiva accederii în Parlament a principalelor forțe politice. Starea lucrurilor a fost evaluată de către SIS pe parcursul lunilor iunie–septembrie 2008, perioadă când toate subdiviziunile centrale și teritoriale au fost implicate în așa-numita pașaportizare politică a localităților.

Accentul a fost pus pe identificarea stării de spirit din societate la nivel de comunități, preferințele politice ale populației cu drept de vot și raportul de forță între principalii actori politici în perspectiva alegerilor parlamentare.

Rezultatele au scos în evidență starea de nemulțumire a unei părți considerabile a populației față de reprezentanții autorităților de pe atunci la nivel central și local, dezaprobarea politicilor promovate și comportamentul corupt al acestora, declin de imagine și o scădere a ratingului guvernării.

În concluzie, constatăm că nici monitorizarea mediilor ce s-au declarat în opoziție guvernării și nici așa-numita pașaportizare nu au stabilit indici privind pregătirea unei ”lovituri de stat”.

Un alt obiectiv asupra căruia Serviciul și-a concentrat investigațiile a constituit stabilirea rolului forțelor dinafara țării în evenimentele din 6–7 aprilie 2009.

Versiunea privind implicarea factorului extern, lansată în ziua de 7 aprilie 2009, și pe care anumite forțe politice pedalează activ în prezent, este nefondată și chiar se contrazice. Investigările efectuate indică asupra faptului că grupuri de interes din România, Serbia, Georgia și alte țări, despre care se afirmă în filmul „Атака на Молдову”, nu au avut careva implicare în manifestările din aprilie 2009.

În acest context, menționăm că majoritatea organizațiilor din republică care, utilizând dreptul constituțional la libera exprimare de opinii, prin acțiunile lor, direct sau indirect, promovează unionismul, de asemenea, se aflau la acea perioadă în vizorul operativ al Serviciului, fiind cunoscute și intențiile lor în raport cu perspectiva electorală. Accentul era plasat pe depistarea asistenței și susținerii lor financiare și de altă natură din străinătate, care așa și nu a fost stabilită prin probe documentate.

Serviciul exercita control operativ asupra mediilor interne cu aspirații unioniste, sub o atenție sporită fiind exponenții din capitală. Dovadă servește expulzarea unui cetățean al României, care a participat la manifestările de comemorare a zilei de 27 martie, în martie. Acesta este lider al grupului „Noii Golani.”

Cu concursul Serviciului, au fost întreprinse măsuri de reprimare în raport cu alți cetățeni români care aveau anumite conexiuni cu unele partide politice. Potrivit fostei conduceri a SIS, aceste persoane prezentau pericol la adresa securității statului, ele fiind expulzate și aplicându-se interdicția de intrare pe teritoriul Republicii Moldova.

Sub investigare operativă permanentă se aflau organizațiile occidentale și partenerii locali care monitorizau legal situația în domeniul respectării drepturilor

omului, democratizării societății, asigurării accesului liber la informație, desfășurării și transparenței alegerilor parlamentare.

Identificarea și abordarea publică a încălcărilor comise de guvernare, în context electoral, erau calificate ca destabilizatoare pentru situația internă. Ca urmare, instituțiilor de forță se trasau sarcini orientate la combaterea și incomodarea activității acestora.

Cert este că evenimentele din aprilie 2009 au servit drept conjunctură favorabilă pentru a întreprinde un spectru de măsuri legale și ilegale în raport cu reprezentanții organizațiilor occidentale ce activau în republică și deranjau guvernarea.

Prezența unor cetățeni străini în centrul capitalei în aprilie 2009 a constituit subiect de speculare și interpretare tendențioasă.

În baza materialelor SIS, a fost organizată o campanie de manipulare a opiniei publice prin intermediul posturilor TV, radio, presa scrisă, electronică, potrivit căreia, citez: „Ambasada României la Chișinău s-a transformat într-un staff electoral pentru partidele de opoziție.” Citat închis.

Apogeul campaniei antiromânești, desfășurate cu concursul direct al SIS, a culminat cu expulzarea a doi diplomați români și lansare de învinuiri deschise de implicare a României în afacerile interne ale republicii.

După declanșarea evenimentelor din aprilie 2009, fosta conducere a Serviciului a furnizat informații inventate precum că, citez: “La hotarul moldo-român, în special, în orașele Iași și Galați, s-au dislocat în tabere circa 2000 cetățeni străini, cu o pregătire specială de participare la acțiuni de protest.” Citat închis.

În aceeași ordine de idei, a fost invocată, citez: “Coagularea tinerilor moldoveni din cele mai mari centre universitare Timișoara, Cluj-Napoca, București, Brașov, Iași, Alba Iulia, Galați în grupuri care să servească drept scut pentru sosirea la Chișinău a cetățenilor străini, ce urmau să fie antrenați în organizarea evenimentelor.” Citat închis.

Concomitent, fosta conducere a SIS informa autoritățile despre măsurile prompte, chipurile, întreprinse pentru a contracara pretensele deplasări la Chișinău a cetățenilor străini. După cum s-a stabilit, ele s-au limitat la stoparea la frontieră a autobuzelor de rută și identificarea a 14 studenți moldoveni, a căror intrarea în țară a fost condiționată doar cu preluarea sub responsabilitate personală a părinților.

Analiza cronologică a evenimentelor din aprilie 2009 a elucidat unele aspecte premergătoare evenimentelor, inclusiv ce vizează comportamentul exponenților curentului legionar.

Investigațiile au evidențiat un șir de fenomene contradictorii cum ar fi: ideologia promovată și cea împărtășită de activul de conducere al Mișcării Național - Creștină. De menționat că informațiile operative ale SIS din perioada de referință privitor la Mișcarea Național-Creștină indică asupra faptului că liderul acestei mișcări în perioada anilor 2002–2008 a fost implicat în diferite activități de creare și dirijare a grupelor radicale ce se axau pe promovarea ideilor panslavone.

Abordarea complexă a situației înregistrate vizavi de apariția și consolidarea mediului de opțiune legionară, a stabilit, că la etapa evenimentelor, acest curent în

republică era reprezentat de grupul neformal „Noua Dreaptă” din Moldova. Vom menționa că investigațiile petrecute nu au oferit probe privind implicarea lor organizată în protestele de stradă.

”Mișcarea Național-Creștină” s-a fondat în perioada imediat următoare evenimentelor din aprilie 2009 și a devenit filiala oficială a Asociației „Noua Dreaptă” din România la 28 februarie 2010.

Onorată asistență,

Deși cunoșteau modul și cum s-au derulat evenimentele din 6–7 aprilie 2009, fosta conducere a Serviciului a recurs intenționat la distorsionări și interpretări tendențioase ale situației. Accentul a fost pus pe identificarea aspectelor de acuzare a forțelor de opoziție vizavi de degenerarea protestelor în acțiuni violente, urmate de devastarea sediilor Președinției și Parlamentului. Vom accentua că materialele sintetizate de acest gen au fost utilizate și în scopul discreditării liderilor opoziției în fața opiniei publice naționale și internaționale.

Restabilirea derulării evenimentelor din 6–7 aprilie 2009 indică asupra faptului că, la nivel de Serviciu, se cunoștea existența unui potențial negativist față de guvernare în societate și riscul transformării acestei forțe într-o masă critică cu potențial destabilizator.

De asemenea, se cunoștea și faptul că această masă critică reprezenta, în special, mediile de tineret care se încadrau în rîndul auditoriului electoral și nicidecum în lista membrilor formațiunilor de opoziție, care, la estimarea de atunci a Serviciului, se caracterizau cu capacitate redusă de organizare a unor manifestații de masă.

Potențialul protestatar a crescut odată cu asocierea la manifestații a grupurilor de socializare de pe portalurile www.odnoklassniki, www.facebook, www.twitter, care la acea perioadă înregistra o comunitate de zeci de mii de adepți.

Unificarea acestor două componente sociale într-un front anticomunist și organizarea unor acțiuni de masă planice bine organizate, începînd cu 7 aprilie 2009, putea conduce inevitabil la contestarea rezultatelor scrutinului parlamentar din 5 aprilie 2009.

Eventualitatea unificării tuturor componentelor clasei politice și civice în acțiuni orientate spre contestarea rezultatelor alegerilor parlamentare, de mai mulți strategii în materie de tehnici electorale, a fost percepută ca o amenințare. Din aceste considerente, presupunem că a fost pusă în aplicare ideea de a orienta potențialul critic anticomunist din societate într-o factură compromițătoare. Actualmente, Serviciul continuă investigările pentru a stabili forțele care au stat în spatele acestei strategii.

Drept factor determinant pentru a realiza acest scenariu a fost preluarea inițiativei de organizare a manifestațiilor de masă și atragerea liderilor și a simpatizanților forțelor de opoziție în cadrul scenariului de compromitere. În acest scop, a fost utilizată ziua de 6 aprilie 2009, cînd mai multe grupuri au lansat ideea unor flash-moburi.

Rezultatele investigațiilor indică asupra faptului, că ideea organizării unor măsuri de protest în semn de nemulțumire față de rezultatele alegerilor a fost lansată în seara zilei din 5 aprilie 2009. Mesaje cu chemări la acțiuni de protest au

fost difuzate începând cu orele 18.00, preponderent prin rețeaua Internet și telefonia mobilă.

O situație similară s-a atestat și în cazul grupelor de socializare, în special a celor înregistrate pe portalul www.facebook. Fluxul de mesaje s-a intensificat odată cu anunțarea rezultatelor preliminare și a înregistrat o evoluție spectaculoasă pe parcursul zilei de 6 aprilie 2009 odată cu crearea grupului de inițiativă „Sînt anticomunist” pentru organizarea flash-mobului cu genericul „6 aprilie – zi de doliu național”.

În cadrul investigațiilor ce derulează în prezent, atenție specială este acordată elucidării modului de implicare în proteste a activiștilor „Mișcării Național-Creștine.” S-a stabilit că în după amiaza zilei de 6 aprilie un grup de circa 10 persoane au vizitat sediile partidelor Liberal și Liberal Democrat pentru a afla poziția acestora față de manifestațiile preconizate pentru orele 18.00.

Acțiunile rezervate expuse de liderii formațiunilor menționate, care, se pare, au fost luați prin surprindere de vizitatori, au nemulțumit membrii grupului, care au decis să se deplaseze spre scuarul monumentului lui Ștefan cel Mare și Sfînt, unde deja erau adunate masele. Aici ei au confecționat din materialele aduse și au arborat două placarde cu inscripțiile „Trezește-te Patrie drogată” și „Mai bine mort decît comunist”, care printre primii au și evocat slogane pro-românești.

Există indici în verificare precum că vizita orchestrată a grupului de activiști ai „Mișcării Național-Creștine” a avut drept scop pregătirea capetelor de acuzare a liderilor opoziției drept organizatori ai acțiunilor de protest. Investigațiile operative în acest sens continuă.

Serviciul, de asemenea, continuă verificarea datelor privind infiltrarea în rîndul manifestanților a grupurilor de provocatori, care s-au deghizat cu simbolica unionistă, a căroră prezență a condus la tensionarea situației, urmate de acțiuni violente.

Folosindu-se de lipsa sonorizării, exponenții grupelor de provocatori au reușit mobilizarea maselor și redirectionarea lor spre Președinție și Parlament. Din înregistrările video se evidențiază modul de organizare și dirijare a acestora și mai cu seamă incitarea la violențe. De asemenea, sînt elucidate aspectele de blocare a încercărilor liderilor formațiunilor de opoziție de a reorienta masele spre Piața Marii Adunări Naționale.

Însă lipsa materialelor cu caracter operativ de documentare a membrilor grupelor de provocatori creează dificultăți în procesul de identificare, fiind necesar timp suplimentar pentru investigații, care continuă.

Doamnelor și domnilor deputați,

Onorată asistență,

În conformitate cu Legea nr.753 din 23 decembrie 1999 privind Serviciul de Informații și Securitate, instituția este obligată să elaboreze și să realizeze, în limita competenței sale, un sistem de măsuri orientate spre descoperirea, prevenirea și contracararea acțiunilor care, conform legislației, periclitizează securitatea de stat publică și a persoanei în special ...

Domnul Marian Lupu:

Domnule director,

Încă două minute.

Domnul Valentin Dediu:

Acțiunile îndreptate spre schimbarea prin violență a orînduirii constituționale, subminarea sau lichidarea suveranității, independenței și integrității teritoriale a țării.

În condițiile evenimentelor din 6–7 aprilie 2009, activitatea Serviciului preponderent a fost concentrată pe monitorizarea protestelor din centrul capitalei.

Vom menționa că la 6 aprilie majoritatea ofițerilor SIS, conform declarațiilor depuse de ei, și-au terminat activitatea de lucru conform programului și au plecat în familii, ceea ce dă temei de a conchide că fosta conducere nu a prevăzut careva activități violente de protest și nu a dispus monitorizarea situației.

La 7 aprilie, începând cu orele 09.00, în perimetrul Pieței Marii Adunări Naționale, reieșind din competențe, activau colaboratorii Direcției Documentare Operativă, care aveau misiunea de a monitoriza și documenta operativ eventualele acțiuni.

Conform situației operative, a continuat documentarea și în timpul deplasării participanților la manifestații spre Parlamentul Republicii și în partea Pieței Marii Adunări Naționale.

În baza stării de lucruri atestate, se impun următoarele concluzii:

Conducerea Serviciului, în perioada respectivă, nu a avut cunoștințe și pricepere de a mobiliza efectivul de comandă operativ și auxiliar întru documentarea proceselor ce se derulau în centrul capitalei. Nu au penetrat grupele de provocatori, nu s-au identificat și localizat incitatorii, cu stabilirea ulterioară a regizorilor scenariului violent.

Circumstanțele, la care s-a făcut referință, precum și alte elemente identificate, vor fi supuse unor investigații suplimentare. Rezultatele obținute vor fi expuse ulterior conform competențelor.

La moment, Serviciul de Informații și Securitate a delegat un grup de colaboratori care întreprind acțiuni comune cu Procuratura Generală pentru a investiga forțele și factorii care au condus la degenerarea manifestațiilor pașnice în acțiuni violente.

De la 25 septembrie 2009 pînă în prezent, Serviciul de Informații și Securitate a identificat circa 66 exponenți ai grupurilor violente și a sintetizat 28 materiale informative ce vizează sub-procese conexe la evenimentele din aprilie 2009.

În cadrul măsurilor comune se sistematizează tot setul de materiale și date atît din surse deschise, cît și dobândite de SIS pe căi operative, pentru a restabili tabloul integral al evenimentelor premergătoare protestelor din 6–7 aprilie 2009.

În concluzie la cele relatate, precum și în baza materialelor operative din posesie, constatăm mai multe versiuni privitor la evoluția evenimentelor din aprilie 2009, una dintre care spune clar că manifestațiile din ziua de 7 aprilie au fost canalizate de grupuri radicale într-o factură violentă, cu provocarea premeditată a

acțiunilor de destabilizare și de devastare a sediilor Președinției și Parlamentului. Printre acestea la moment evidențiem grupul care s-a consolidat în cadrul Asociației obștești „Mișcarea Național-Creștină.”

De asemenea, au fost identificați și se investighează membrii unor organizații de arte marțiale și altor grupe neformale, se elucidează eventuala complicitate a cercurilor interesate din alte regiuni ale țării.

Recunoaștem că procesul decurge cu dificultăți, deoarece în cadrul Serviciului a fost atestată lipsa materialelor de importanță ce țin de evenimentele din aprilie 2009, precum și a aspectelor legate de perioada premergătoare. Raport încheiat.

Mulțumesc de atenție.

Domnul Marian Lupu:

Mulțumesc.

La tribuna centrală este invitat domnul Valeriu Zubco, Procurorul General.

Domnul Valeriu Zubco – Procurorul General al Republicii Moldova:

Stimate domnule Președinte al Parlamentului,

Stimate doamne și stimați domni deputați,

Onorată asistență.

Deoarece raportul pregătit pentru ședința Parlamentului este voluminos, voi prezenta doar răspunsurile la întrebările evocate în Hotărîrea Parlamentului nr.159 în ordinea în care sînt formulate aceste întrebări în partea ce ține de activitatea Procuraturii Generale.

În baza prevederilor Hotărîrii Parlamentului nr.159 din 8 iulie 2010, Procuratura Generală a efectuat o analiză a rezultatelor investigării evenimentelor din aprilie 2009, ce au constituit obiectul activității Comisiei parlamentare de anchetă, și a expediat la adresa Parlamentului la 6 august 2010 raportul integral.

După cum s-a menționat, evenimentele produse în municipiul Chișinău pe data de 6–7 aprilie 2009 sînt cercetate în cauza penală, începută la 7 aprilie 2009 de Procuratura municipiului Chișinău, potrivit elementelor infracțiunii prevăzute de articolul 285 alineatul (2) literele a) și b), alineatul (3), alineatul (4) Cod penal pe faptul dezordinilor în masă, avute loc în municipiul Chișinău în seara de 6 aprilie 2009, la care a fost conexasă cauza penală pornită la 7 aprilie 2009 de Procuratura municipiului Chișinău, potrivit elementelor infracțiunii prevăzute de articolul 339 alineatul (1), articolul 285 alineatul (2) literele a) și b), alineatul (3) și alineatul (4) Cod penal pe faptul acțiunilor de uzurpare a puterii de stat și a dezordinilor în masă produse în municipiul Chișinău la 7 aprilie 2009.

Fapta menționată a constituit, constituie și va mai constitui obiectul de cercetare a procesului penal nominalizat. Obiect de cercetare sînt și alte fapte care au rezultat pe parcursul investigațiilor, au fost cercetate în conformitate cu prevederile legislației în vigoare și, prin urmare, pot fi operate în strictă conformitate cu prevederile articolului 212 Cod de procedură penală „Confidențialitatea urmăririi penale” și articolului 315 Cod penal „Divulgarea datelor urmăririi penale”, prezumîndu-se că persoanele care iau act de cele

prezentate cunosc aceste prevederi, care reglementează caracterul confidențial al materialelor cauzei penale și inadmisibilitatea divulgării lor nesancționate.

La operarea cu datele prevăzute în raport, de asemenea, trebuie de ținut cont de prevederile articolului 8 Cod procedură penală „Prezumția nevinovăției”, care stipulează că persoana acuzată de săvârșirea unei infracțiuni este prezumată nevinovată atît timp cît vinovăția nu va fi dovedită în modul prevăzut de prezentul cod, într-un proces judiciar public. Concluziile despre vinovăția persoanei la săvârșirea infracțiunii nu pot fi întemeiate pe presupuneri.

În temeiul articolului 3 al Hotărîrii Parlamentului nr.159, Parlamentul cere Procuraturii Generale, citez alineatul (1) din Hotărîrea Parlamentului: a) să verifice suplimentar sesizările privind fraudarea alegerilor din 5 aprilie 2009 și să prezinte un raport public privind cauzele penale pornite în urma verificării acțiunilor de fraudare a rezultatelor alegerilor parlamentare;

astfel, organele Procuraturii au examinat, în conformitate cu prevederile articolului 274 Cod de procedură penală, 40 de sesizări, parvenite de la: Partidul Liberal, “Alianța «Moldova Noastră»”, Partidul Liberal Democrat din Moldova, Centrul de Analiză și Prevenire a Corupției și o adresare de la o persoană fizică.

Ca rezultat al examinării sesizărilor, au fost pornite 18 cauze penale, indicate în anexa nr.1 din cadrul acestui raport. Din ele: trei au fost conexe într-o procedură unică, 8 au fost încetate sau plasate, din ele 2 au fost încetate în baza articolului 55 Cod penal, cu tragerea persoanelor la răspundere contravențională, 4 au fost încetate, deoarece din fapta persoanei lipsesc elementele infracțiunii și 2 din lipsa faptului infracțiunii, 6 cauze penale au fost suspendate pînă la stabilirea făptuitorului, deoarece acesta nu a fost identificat, și 2 cauze penale sînt în faza urmăririi penale;

b) citez: să se verifice legalitatea acțiunilor colaboratorilor Serviciului de Protecție și Pază de Stat, care au abandonat clădirea Parlamentului în ziua de 7 aprilie 2009.

După evacuarea poliției, la data de 7 aprilie 2009, începînd cu ora 16.00 pînă la ora 16.40, protestarii au invadat masiv clădirea Parlamentului. Colaboratorii Serviciului de Protecție și Pază de Stat, în număr foarte mic, în jurul a 25 de colaboratori, dintre care traumați, echipați insuficient nu au putut face față grupurilor agresive de protestatari, care au invadat clădirea prin diferite locuri și au părăsit și ei sediul Parlamentului.

Colaboratorii Serviciului de Protecție și Pază de Stat s-au retras din clădire în jurul orei 17.50. Evacuarea efectivului Serviciului din clădirea Parlamentului a fost coordonată cu șeful Serviciului, domnul Igor Bodorin.

După cum a fost menționat, odată cu părăsirea sediului de către colaboratorii Ministerului Afacerilor Interne, protestarii au invadat masiv clădirea și deci colaboratorii Serviciului nu au putut face față și asigura integritatea clădirii. Protestarii s-au dovedit a fi numeroși și agresivi, astfel se punea în pericol viața și sănătatea efectivului Serviciului, care se afla în clădire.

Aceste acțiuni sînt examinate în complex și în raport cu acțiunile conducătorilor subdiviziunilor Ministerului Afacerilor Interne, care, potrivit ordinului MAI, erau incluși în Statul Major Operativ și responsabili de menținerea

ordinii publice de la Parlament, ale factorilor de decizie care și-au executat necorespunzător obligațiunile funcționale și erau responsabili pentru asigurarea integrității corporale atât a efectivului din subordine, cât și a integrității patrimoniului.

Individualizarea răspunderii presupune aprecierea gradului de responsabilitate a fiecăruia pentru consecințele prejudiciabile ale faptei sale infracționale. La moment, investigațiile continuie. O calificare juridică a acțiunii factorilor de decizie ai Serviciului va fi dată la finele urmăririi penale:

c) citez: să verifice caracterul veridic al informației Serviciului de Informații și Securitate privind distrugerea documentelor și a probelor legate de evenimentele din aprilie 2009 și să inițieze investigații necesare pentru identificarea persoanelor responsabile și tragerea lor la răspundere penală.

La 28 mai 2010, de către Procuratura Militară Chișinău, în baza articolului 345 Cod penal, a fost începută urmărirea penală în privința persoanelor neidentificate din cadrul Serviciului de Informații și Securitate și organelor centrale ale statului pe faptul distrugerii documentelor ce conțin secret de stat.

În cadrul exercitării urmăririi penale, s-a stabilit că, în luna septembrie 2009, un grup de colaboratori SIS, la indicația conducerii Serviciului, s-au deplasat în sediul Guvernului Republicii Moldova, de unde au primit de la persoane neidentificate circa 12 cutii cu documente, prin care ar putea fi documente ce conțin secret de stat.

Prin audierea persoanelor solicitate, ridicarea și examinarea documentelor, s-a constatat că Alina Rusu, șefa Direcției Generale a Aparatului Președintelui Republicii Moldova, la moment consultant principal la Frațiunea parlamentară PCRM, a apelat în luna septembrie 2009 la directorul SIS Artur Reșetnicov pentru ajutor întru distrugerea documentelor care nu conțineau informații secrete de tipul: ordine de zi ale ședințelor Parlamentului și ordine de zi ale ședințelor Guvernului Republicii Moldova, legi și hotărâri în vigoare, copii ale unor articole din ziare, care au fost puse în cutii de carton, pe care le-a transmis în două etape colaboratorilor SIS: Oleg Mîță, Vadim Moțarschi, Eduard Bejan, fără întocmirea și semnarea cărorva acte de predare-primire a acestora. Audiții susțin lipsa în aceste acte a documentelor care urmau a fi arhivate și documentate care conțineau informații cu parafa „secret” sau „strict secret.”

Nimicirea a avut loc prin ardere a cutiilor de pe teritoriul sediului central al Serviciului de Informații și Securitate a Institutului Național de Informații și Securitate, bulevardul Ștefan cel Mare 166.

Conform informației parvenite de la SIS rezultă că, în urma verificării anuale a prezenței, de fapt, a documentelor cu parafa „secret”, elaborate în anul 2009, cazul de dispariție sau pierdere a documentelor menționate nu au fost depistate.

Conform informației parvenite din Aparatul Președintelui Republicii Moldova, în perioada anului 2009 au fost înregistrate cazuri de pierdere a documentelor secrete, fapt confirmat prin acte cu privire la pierderea unor documente, aprobat de către șeful Direcției Generale din 10 aprilie 2009, ce indică dispariția parțială a documentelor din birourile consilierilor, lichidarea prin ardere

de către persoane necunoscute, care au intrat în birourile consilierilor în timpul manifestațiilor în masă în 7–8 aprilie 2009. De asemenea, au fost efectuate nimiciri ale copiilor documentelor cu caracter secret, confirmat prin acte cu privire la distrugerea copiilor unor documente din 2 septembrie 2009.

Distrugerea copiilor prin mărunțire și ardere s-a efectuat în curtea internă a clădirii Aparatului Președintelui în prezența consilierilor prezidențiali, precum și a consultantului principal pentru activități ce țin de informații secrete, în prezența comandantului Serviciului de Protecție și Pază de Stat.

În cadrul Aparatului Președintelui nu există acte sau procese-verbale care ar confirma atribuția colaboratorilor Direcției Generale la pierderea sau distrugerea documentelor cu încălcări ale legislației în vigoare.

În prezent, Procuratura Generală nu a stabilit și nu a fost sesizată de organele operative sau de alte surse privind distrugerea în cadrul Serviciului de Informații și Securitate a documentelor și a probelor legate de evenimentele din aprilie 2009, fapt ce nu exclude producerea unei asemenea distrugerii;

d) să verifice existența, în zilele de 7 și 8 aprilie 2009, a unui atac cibernetic asupra serverilor autorităților publice și, în caz de confirmare, să întreprindă măsurile necesare pentru atragerea la răspundere a persoanelor culpabile.

La 5 mai 2009, Serviciul de Informații și Securitate al Republicii Moldova a informat Procuratura Generală despre faptul că la 8 aprilie 2009, ora 11.40, Centrul de Telecomunicații Speciale SIS a fost stabilit un masiv atac computerizat, îndreptat la blocarea lucrului paginilor oficiale web ale Republicii Moldova: Guvernului, Serviciului de Informații și Securitate, Procuraturii Generale și altele. Atacul prezenta expedierea unui volum mare de informații pe paginile organelor publice. Aceasta depășește de 10 ori posibilitățile Centrului de prelucrare a pachetelor și în aceste condiții poate bloca lucrul aparatului. Atacul a fost respins de sistemul de preîntâmpinare a Centrului de Telecomunicații Speciale.

Tot prin scrisoarea în cauză, SIS a informat că la 8 aprilie 2009, ora 17.55 a fost fixat încă un masiv atac cibernetic, îndreptat la blocarea paginii oficiale a Președinției Republicii Moldova și a sistemului informațional al Aparatului Președintelui. Specialiștii Centrului de Telecomunicații Speciale și a S.A. „Moldtelecom” au fost întreprinse măsuri urgente de deblocare a accesului din Internet către paginile date. Dacă nu se întreprind măsurile urgente impuse, acest atac poate duce la blocarea sistemelor Centrului și, în consecință, la blocarea paginilor oficiale ale organelor publice.

Analiza incidentelor date a stabilit că atacul a fost organizat de un hacker, grup de hackeri cu folosirea de peste hotarele țării a unei rețele de tip „BotNet”, o rețea compusă din multiple calculatoare pe întreg glob infectate, de specialiști care se controlează și se conduce de la unul sau mai multe centre. Identificarea sursei de atac, practic, este imposibilă, utilizatorii calculatoarelor nu bănuiesc ceea ce fac.

Tot la aceeași dată, SIS a informat Procuratura Generală, că pe data de 10 aprilie 2009, în intervalul de timp 15.55–16.04, în vederea blocării activității normale a sistemelor informaționale ale organelor publice ale Republicii Moldova, a fost declanșat un atac cibernetic asupra rețelelor acestora, exprimat prin

expedierea unui volum mare de informații false. Potrivit datelor operative, acest atac a fost inițiat de pe un computer aflat pe teritoriul României.

La 9 iunie 2009, pe cauza penală privind dezordinile în masă, de către Procuratura Generală a fost formulată o cerere de asistență juridică autorităților competente ale României, în care, de rînd cu alte întrebări, a fost solicitat răspuns referitor la utilizatorul IP-adresei, de la care s-a realizat atacul.

În răspunsul din 11 mai 2010 al autorităților judiciare competente ale României la cererea de asistență juridică, nu s-a dat răspuns referitor la utilizatorul IP-adresei, acest subiect fiind lăsat fără soluționare. Respectiv, cererea de asistență juridică a fost repetată, dar în răspunsul parvenit s-a făcut trimitere la imposibilitatea executării din cauza expirării perioadei de timp în care se păstrează informația solicitată ;

e) să investigheze suplimentar cazul arborării Drapelului României pe sediul Președinției.

Inițial, circumstanțele arborării Drapelului tricolor pe sediul Președinției se cercetau în cadrul cauzei penale privind evenimentele din 6–7 aprilie 2009.

Ulterior, cauza penală a fost dispusă într-o procedură separată privind acțiunile lui Iacob Lefter și Adrian Garam și altor persoane neidentificate, care, la 7 aprilie 2009, în cadrul dezordinilor în masă, au urcat pe acoperișul Președinției și au arborat Drapelul României. Potrivit materialelor cauzei penale, intenția arborării Drapelului a apărut spontan, nu a fost impusă de nimeni și a fost susținută de acei care au urcat pe acoperiș.

La 6 august 2010, cetățeanului Iacob Lefter i-a fost înaintată învinuirea în comiterea infracțiunii prevăzute de articolul 285 alineatul (3) Cod penal “Dezordini în masă”. Urmărirea penală în privința acestuia a fost finisată, fiind liberat de răspundere penală cu atragerea la răspundere administrativă, în temeiul articolului 55 Cod penal și aplicată amendă în mărime de 75 unități convenționale. Aceeași hotărîre a fost adoptată și în privința lui Adrian Garam.

Cercetarea circumstanțelor arborării Drapelului României pe sediul Președinției continuă întru a stabili toate persoanele implicate în fapta dată.

f) să verifice legalitatea transferării persoanelor sancționate contravențional în izolatoarele de detenție preventivă ale comisariatelor raionale de poliție;

în perioadă de după 7 aprilie 2009, în special la data de 8 aprilie 2009, ca rezultat al verificării izolatoarelor de detenție de către procurori, s-a stabilit suprapopularea de mai mult de două ori a Izolatorului de Detenție Preventivă al Comisariatului General de Poliție municipiul Chișinău. Procuratura municipiului Chișinău a atenționat verbal conducerea comisariatului vizînd condițiile de detenție și, ulterior, o bună parte a reținuților au fost transferați în Penitenciarul nr.13, iar o parte din persoanele reținute administrativ au fost transferate în izolatoarele altor comisariate de poliție din republică.

Totodată, în acest sens, ex-șeful Secției instituții speciale a Comisariatului General de Poliție municipiului Chișinău Anatol Paraschiv a înaintat un demers către ex-șeful Direcției poliției judecătorești Oleg Ispravnic, fiind invocate condițiile insuficiente de detenție. Drept urmare, 20 persoane au fost plasate în

Izolatorul de detenție preventivă a Comisariatului de Poliție raionul Vulcănești, 21 – Taraclia și 23 – Drochia.

Potrivit Codului de executare, locul exact de executare a arestului administrativ nu este reglementat, de aici se deduce că organul care asigură executarea pedepsei în cauză stabilește penitenciarul unde urmează a fi executată pedeapsa, în dependență de capacitățile instituției;

g) să verifice dacă acțiunile de după 5 aprilie ale lui Vladimir Voronin, la acea perioadă Președinte al Republicii Moldova, inclusiv indicația de a fi restabilită ordinea publică cu orice preț, cad sub incidența Codului penal;

ce vizează acțiunile lui Vladimir Voronin, Președinte al Republicii Moldova, în perioada evenimentelor din aprilie 2009, Procuratura Generală s-a autosesizat și a inițiat la 18.09.2009 o cauză penală, în baza articolului 329 alineatul (2), literele a) și b) Cod penal, pe faptul neglijenței în serviciu săvârșită de către Vladimir Voronin, care a provocat decesul unei persoane și alte urmări grave.

În acest context, la 23.09.2010, Procuratura Generală a solicitat ridicarea imunității parlamentare a deputatului în Parlamentul Republicii Moldova Vladimir Voronin pentru reținerea, arestarea, perchiziția și trimiterea în judecată penală.

La solicitarea Comisiei juridice pentru numiri și imunități, expusă în cadrul examinării cererii Procurorului General din 27.09.2010 vizînd ridicarea imunității parlamentare a deputatului în Parlamentul Republicii Moldova Vladimir Voronin, Procuratura Generală a expediat copiile unor acte procedurale de constatare din cauza penală nominalizată.

În pofida acestui fapt, comisia menționată a respins cererea înaintată, motivînd necesitatea audierii în cadrul urmăririi penale în calitate de bănuit a cetățeanului Vladimir Voronin.

În cadrul urmăririi penale au fost examinate și anexate documente, audiate persoane, inclusiv citat pentru audiere în calitate de martori și alte persoane pe marginea acestei cauze penale.

Cauza penală este în fază de urmărire penală. Sînt planificate și efectuate acțiuni de urmărire penală, îndreptate la stabilirea sub toate aspectele, complet și obiectiv a circumstanțelor cauzei.

Ține de menționat faptul că circumstanțele mai sus invocate nu constituie un act de acuzare de oricare categorie, vinovăția sau nevinovăția, urmînd a fi stabilite într-un proces penal;

h) să investigheze toate cazurile de supunere a torturii și pedepselor inumane și degradante a persoanelor arestate și reținute și să asigure tragerea la răspundere a persoanelor culpabile;

procurorii incluși în grupul de urmărire penală au fost orientați a fi receptivi la toate categoriile de plîngeri formulate de către bănuiți și învinuiți, în special cele privind pretensele cazuri de maltratare, tortură, aplicare nejustificată a violenței și a forței fizice în privința lor și să asigure în mod prioritar recepționarea plîngerilor în modul stabilit de lege cu examinarea obligatorie medico-legală a persoanelor deținute care au reclamat astfel de comportament al reprezentanților forțelor de ordine.

Mai mult, la indicația Procurorului General, a fost creat un grup de lucru sub conducerea procurorilor militari, care au investigat plîngerile persoanelor ce susțineau că au fost maltratate sau supuse la acțiuni de tortură.

Astfel, Procuratura a înregistrat și examinat 108 sesizări cu privire la pretinse cazuri de tortură, pedepse sau tratamente inumane ori degradante din partea colaboratorilor de poliție urmare a evenimentelor din aprilie 2009.

Din numărul total al plîngerilor, în 58 cazuri au fost pornite dosare penale, inclusiv în 28 cazuri s-a dispus începerea urmăririi penale în baza articolului 309 cu indicele unu Cod penal (tortură), în 20 cauze s-a dispus începerea urmăririi penale în baza articolului 328 alineatul (2) litera a) Cod penal, iar în restul 10 cauze urmărirea penală a fost pornită în baza diferitor articole din Codul penal (187; 145; 151; 152; 327 și 329).

– într-un caz, în baza autosesizării procurorilor, s-a dispus începerea urmăririi penale în baza articolului 328 alineatul (3) litera b) Cod penal pe faptul excesului de putere și depășirii atribuțiilor de serviciu din partea unor persoane cu funcții de răspundere din cadrul MAI, inclusiv ale Brigăzii de Poliție cu Destinație Specială „Fulger”, colaboratorii căruia au aplicat violența fizică asupra mai multor persoane în noaptea de 7 spre 8 aprilie în centrul capitalei;

– în două cazuri s-a dispus pornirea urmăririi penale în baza articolului 328 alineatul (3) litera c) Cod penal pe acțiunile factorilor de decizie ai Comisariatului de Poliție al sectorului Buiucani pentru acte de violență și rețineri ilegale, de la data de 7 aprilie 2009 pînă la data de 8 aprilie 2009, a unui grup de persoane, printre care și cetățenele Angela Donos și Tatiana Roman, în incinta Comisariatului de Poliție Buiucani municipiul Chișinău, și pe faptul maltratării de către, cetățeanului Victor Pascal la 8 aprilie 2009 la ora 04.00 în incinta Comisariatului General de Poliție Chișinău, fiindu-i cauzate suferințe fizice și psihice;

– pe un caz s-a dispus începerea urmăririi penale în baza articolului 152 alineatul (2) litera e) Cod penal – vătămarea, partea vătămată fiind Valentina Cușnir;

– pe un caz s-a dispus începerea urmăririi penale în baza articolului 187 alineatul (4) Cod penal – partea vătămată Oleg Brega;

– pe un caz s-a dispus pornirea urmăririi penale în baza articolelor 27, 145 alineatul (2) litera m) Cod penal pe faptul tentativei de omor comise la 08.04.2009, aproximativ la orele 01.00 de către un colaborator de poliție cu fața deghizată, presupus a fi din Brigada de Poliție cu Destinație Specială „Fulger”, care a îndreptat arma din dotare de tip pistol mitralieră „AK” și a tras o rafală asupra automobilului cetățeanului Murzac de model BMW – 520, care s-a oprit în intersecție pentru a ceda trecerea grupului de polițiști, care se deplasa pe Bulevardul Ștefan cel Mare. În rezultat, trei gloanțe au lovit asupra automobilului, deteriorîndu-l prin spargerea capotei din față și a parbrizului. Cazul este investigat de către Procuratura Generală, învinuitul fiind anunțat în căutare;

– pe alt caz la 10.02.2010 a fost pornită urmărirea penală în baza articolului 327 alineatul (1) Cod penal pe faptul influențării minorului Gumeni de către

colaboratorul de poliție Bîrliba care insista ca numitul să-și schimbe declarațiile date în privința polițistului Octavian Guțu care l-a maltratat la 7 aprilie 2009.;

– pe faptul decedului cetățeanului Valeriu Boboc urmărirea penală a fost pornită în baza articolului 145 alineatul (4) litera d) alineatul (3) articolul 328 Cod penal. La moment se examinează în instanța de judecată Judecătoria Buiucani.

În afară de aceasta, Procuratura municipiului Chișinău a dispus pornirea urmăririi penale în alte 4 cauze penale în baza articolului 329 alineatul (1) din Codul penal pe faptul neglijenței în serviciu comise de către factorii de decizie ai comisariatelor de poliție din sectorul Centru, Buiucani, Ciocana și Comisariatul General de Poliție Chișinău pe care investigațiile continuă.

Din numărul total al cauzelor penale, 27 dosare în privința a 44 colaboratori de poliție au fost finalizate și expediate cu rechizitoriu în instanțele de judecată.

Pînă în prezent, din aceste cauze penale, instanțele de judecată au condamnat 3 polițiști, dintre care un polițist – cu atragerea la răspundere administrativă, iar în privința altor 8 au fost emise sentințe de achitare.

Procurorii, pe cauzele în care au exercitat urmărirea penală, au solicitat și, ca urmare, au fost suspendați provizoriu din funcție 14 colaboratori ai Ministerului Afacerilor Interne, iar la moment această măsură procesuală de constrîngere a rămas a fi aplicată în privința a 9 inculpați, deoarece la contestarea aplicării acestei instanțe de judecată au satisfăcut plîngerile a 5 învinuiți.

Situația la acest capitol se relevă detaliat cum decurge examinarea cauzelor penale în instanțele de judecată, este în cadrul raportului la anexa nr. 2.

Ținem să menționăm că în 6 cauze penale, în rezultatul coroborării tuturor probelor acumulate, s-a dispus încetarea urmăririi penale.

Unul din aceste dosare, pe care urmărirea penală la 28.01.2010 a fost încetată în baza articolului... punctului 3) articolul 275 Cod procedură penală, este cauza în care s-au investigat circumstanțele provocării vătămarilor corporale cetățeanului Moraru. Drept motiv pentru încetare au servit declarațiile ale însuși Moraru conform cărora numitul nu a fost maltratat de nimeni, de fapt, cauza penală fiind pornită în lipsa plîngerii acestuia, în baza actului de autosesizare.

În alte 25 de cauze procuratura a dispus suspendarea urmăririi penale în baza punctului 2) alineatul (1) articolul 287 cu indicele unu din Codul de procedură penală din motiv că nu au fost identificate persoanele care puteau fi puse sub învinuire.

În cadrul urmăririi penale pe aceste cauze s-au întreprins un volum imens de acțiuni de urmărire penală, însă din motiv că persoanele care au ocupat ilegal... au acționat ilegal aveau puse pe cap cabule sau victimele erau torturate în timp ce se aflau cu fața la perete ori cu capul aplecat în jos, acestea nu au fost posibil de identificat.

Anume pe aceste fapte, aplicarea violenței în cadrul comisariatelor de poliție de către persoanele care nu pot fi identificate, s-a dispus pornirea urmăririi penale în baza alineatului (1) articolul 329 Cod penal pe faptul neglijenței în serviciu comise de către factorii de decizie ai comisariatelor de poliție din sectorul Buiucani, Ciocana și ai Comisariatului General de Poliție, 3 din ele fiind expediate cu rechizitoriu în instanța de judecată.

În temeiul alineatului 2) articolul 3 din Hotărârea Parlamentului nr. 159, se dispune ca Procuratura Generală:

a) să întreprindă toate acțiunile necesare pentru identificarea provocatorilor care au participat activ la distrugerea clădirii Parlamentului și a clădirii Președinției, precum și a persoanelor care au cauzat leziuni corporale polițiștilor și să îi tragă la răspundere.

La etapa actuală a urmăririi penale, Procuratura Generală, Ministerul Afacerilor Interne și alte instituții abilitate întreprind măsuri în scopul identificării persoanelor vinovate de organizarea, conducerea și instigarea la dezordinile în masă din aprilie 2009.

În acest sens, Procuratura Generală și Ministerul Afacerilor Interne au format un grup mixt de lucru în care au fost incluși colaboratorii procuraturii și subdiviziunile operative ale Ministerului Afacerilor Interne

Ține de menționat faptul că identificarea pe calea operativă a acestora ține de competența organelor abilitate cu funcții operative de investigații, Procuratura nefiind abilitată cu astfel de atribuții.

Au fost chestionate majoritatea persoanelor identificate de către MAI, SIS și Departamentul Instituțiilor Penitenciare, inclusiv din cele identificate prin mijloace mass-media, verificată atribuția acestora în raport cu faptele cercetate. Se recurge la identificarea acestora, inclusiv prin metode de urmărire penală.

S-au întreprins mai multe acțiuni, inclusiv din categoria celor de tip „secret”.

În procesul investigării dezordinilor de masă, Procuratura Generală a finisat și dispus expedierea în instanța de judecată a 10 cauze penale în privința a 11 persoane, vizînd participarea activă a acestora la dezordini în masă și anume:

cauza penală de învinuire a cetățeanului României, Johnattan Netanyahu, învinuit de comiterea infracțiunii prevăzute de articolul 285 alineatul (3) Cod penal;

cauza penală de învinuire a unuia dintre liderii mișcării naționaliste din Republica Moldova, denumită „Legiunea Arhanghelul Mihail – Garda de Fier”, Sergiu Lașcu, învinuit de comiterea infracțiunii prevăzute de articolul 285 alineatul (3);

cauza penală de învinuire a cetățeanului Anatolie Matasari, învinuit de comiterea infracțiunii prevăzute de articolul 285 alineatul (3), 349 alineatul (1) Cod penal;

cauza penală de învinuire a cetățeanului Anatolie Matasari, învinuit de comiterea infracțiunii prevăzute de articolul 187 alineatul (2) litera b) și f), și articolul 287 alineatul (1) Cod penal;

cauza penală de învinuire a lui Ion Rangu, învinuit de comiterea infracțiunii prevăzute de articolul 285 alineatul (3), 187 alineatul (2) Cod penal;

cauza penală de învinuire a cetățenilor Alexei Morari și Veaceslav Comîndari, învinuiți de comiterea infracțiunilor prevăzute de articolul 285 alineatul (3), 187 alineatul (2) Cod penal;

cauza penală de învinuire a lui Gheorghe Baran, învinuit de comiterea infracțiunii prevăzute de articolul 285 alineatul (3) Cod penal;

cauza penală de învinuire a cetățeanului Caisîn Marcel, de comiterea infracțiunilor prevăzute de articolul 285 alineatul (3), 187 alineatul (2) Cod penal;

cauza penală de învinuire a lui Ciocan Valentin și Igor Munteanu, învinuiți de comiterea infracțiunilor prevăzute de articolul 285 alineatul (3), 187 alineatul (2) Cod penal;

cauza penală de învinuire a cetățeanului Radu Gheorghiuța, de comiterea infracțiunilor prevăzute de articolul 285 alineatul (3), 187 alineatul (1) Cod penal.

În rezultatul instrumentării cauzelor penale în privința persoanelor care au participat activ la dezordini în masă, însoțite de devastarea sediilor edificiilor puterii centrale ale Republicii Moldova – Președinția și Parlamentul (articolul 285 Cod penal), la comiterea actelor de huliganism (articolul 287 Cod penal), la sustrageri deschise a bunurilor din aceste edificii – jafuri 187 au fost:

- pornite – 102 cauze penale din această categorie;
- expediate în judecată – 31 cauze penale în privința a 43 de persoane;
- Urmărirea penală a fost suspendată în 3 cauze penale în privința a 6 persoane care se eschivează de la organul de urmărire penală.

- urmărirea penală a fost încetată în 68 de cauze penale în privința a 178 persoane, inclusiv pe motiv de împăcare a învinuiților cu reprezentanții statului;

b) să verifice legalitatea abandonării edificiului Parlamentului de către colaboratorii Serviciului Protecție și Pază de Stat și de către colaboratorii de poliție în ziua de 7 aprilie 2009.

În partea ce vizează abandonarea edificiului Parlamentului de către colaboratorii Serviciului Protecție și Pază de Stat în ziua de 7 aprilie 2009 s-au făcut mențiuni în răspunsul la litera c), alineatul (1) articolul 3 al Hotărârii.

Pe marginea abandonării edificiului Parlamentului de către colaboratorii de poliție în ziua de 7 aprilie 2009, Procuratura Generală s-a expus în acuzațiile înaintate ex-ministrului afacerilor interne și ex-comisarului municipiului Chișinău, neglijența în serviciu, a căror, exprimat prin neîndeplinirea și îndeplinirea necorespunzătoare a atribuțiilor de serviciu, care au permis devastarea principalelor edificii ale Statului, clădirea Parlamentului și a Președinției, precum și a dus și la alte urmări grave precum este vătămarea integrității corporale a efectivului din subordine, aplicarea disproporțională și haotică a forței fizice, în special în cadrul comisariatelor de Poliție și în Piața Marii Adunări Naționale, nemotivată asupra persoanelor fizice, diminuarea autorității Organelor MAI și lipsa încrederii în organele de drept.

Cert este faptul că forțele de ordine au preluat controlul edificiului în cauză după cum se menționează mai jos, lăsându-l la „voia soartei”, favorizând cauzarea urmărilor incriminate;

c) să determine momentul preluării sub control a clădirii Parlamentului de către organele de menținere a ordinii publice și să investigheze circumstanțele provocării incendiilor nocturne și ale devastării birourilor din clădirea Parlamentului în orele de noapte;

deci după evacuarea poliției, la ora 17.40 în data de 7 aprilie, protestatarii au invadat masiv clădirea Parlamentului. Colaboratorii Serviciului Pază și Protecție de Stat, în număr foarte mic, dintre care traumați, nu au putut face față grupurilor

agresive de protestatari, care au pătruns în clădire prin diferite locuri și au părăsit și ei sediul Parlamentului.

Colaboratorii Serviciului s-au retras din clădire în jurul orei 18, 17.50.

Conform declarațiilor lui Cojocaru Grigore, care în aprilie 2009 deținea funcția de comandant al Brigăzii de Poliție cu Destinație Specială „Fulger”, și ale altor colaboratori, ei au părăsit clădirea Parlamentului și alte subdiviziuni ale Ministerului Afacerilor Interne, la 7 aprilie 2009, în jurul orei 18.00.

Ulterior, în jurul orei 19.00, un grup de 20 colaboratori din Brigada de Poliție cu Destinație Specială „Fulger” pătrund în incinta Parlamentului și, fără aplicarea forței fizice, prin convingere, reușesc să elibereze clădirea de protestatari. Apoi, în incinta Parlamentului a fost dislocat tot efectivul Brigăzii „Fulger”, în jur de 80 persoane, care inițial fusese retras din clădire.

Luarea sub control a clădirii Parlamentului de către colaboratorii Brigăzii „Fulger” a fost confirmată și de către comisarul Comisariatului de Poliție al sectorului Ciocana, municipiul Chișinău, Corneliu Groza, precum și de alți angajați ai Aparatului Parlamentului.

S-a constatat că o parte din birourile de la etajele superioare deja au fost vandalizate, însă marea majoritate a acestora erau intacte. Totodată, cantina, arhiva, birourile de la etajul 2 și unele de la etajul 3 erau incendiate.

La ora 20.00, la ordinul lui Gheorghe Papuc, la acea dată ministru al afacerilor interne, colaboratorii Brigăzii „Fulger” s-au retras din Parlament și protestatarii din nou au invadat clădirea. În acest al doilea val al invadării clădirii, au fost distruse, practic, toate ușile de la birouri și acestea au fost devastate.

După ora 20.00 au fost incendiate două birouri de la etajul 5 al clădirii din partea străzii Maria Cebotari, intervenția pompierilor la acel moment nu era posibilă, deoarece clădirea deja se afla sub controlul protestatarilor, care erau mulți și violenți.

Potrivit declarațiilor lui Igor Bodorin, șef al Serviciului de Protecție și Pază de Stat și ale altor colaboratori, la evacuarea forțelor de ordine din clădirea Parlamentului, la data de 7 aprilie 2009, în jurul orei 18.00, s-au retras și forțele Serviciului și s-au plasat pe Sfatul Țării vizavi de Teatrul „Ginta Latină”.

Ei nu cunosc dacă evacuarea în jurul orei 18.00 din Parlament, clădirea în cauză a fost sub controlul forțelor de ordine. Nu au fost informați despre acest fapt. Toți colaboratorii Serviciului care au fost la Parlament se aflau retrași în preajma Teatrului „Ginta Latină”.

Aceasta confirmă lipsa de coordonare între acțiunile Serviciului de Pază și Protecție de Stat și a Ministerului Afacerilor Interne în situația creată.

În jurul orei 20.00, un grup de colaboratori ai Serviciului, în frunte cu domnul Capsomun, au încercat să pătrundă în sediul Parlamentului pentru a încerca a o elibera de protestatari. În incinta clădirii au întâlnit rezistență activă din partea protestatarilor, care erau agresivi, mulți la număr și chemau la ajutor pe cei din afară. Au părăsit clădirea din imposibilitate de a realiza intențiile sale de eliberare a clădirii.

După ora 00.40 minute, la data de 8 aprilie, când poliția a intervenit în forță declanșând operațiunea „de restabilire a ordinii de drept” și a intrat și în Parlament

pentru a elibera clădirea, împreună cu aceștia au intrat și colaboratorii Serviciului, care s-au aflat în clădire pînă la ora 21.00 ziua indicată. Îndată după aceasta au intervenit mai intens pompierii pentru a stinge incendiile din clădire.

Controlul asupra clădirii Parlamentului de către forțele de ordine a fost preluat după ora 02.00 minute, la data de 8 aprilie 2009.

Potrivit încheierii tehnico-incendiare din 10.04.2009 privind determinarea cauzei și focarului incendiului care a avut loc la 7 aprilie 2009 în incinta Parlamentului, incendiul s-a produs în incinta încăperii Cantinei, Biroului de premise, birourile nr.101, 107, 110, 119, cu răspîndire ulterioară în încăperile adiacente;

Etajul II incendiul s-a produs în biroul 218;

Etajul V incendiul s-a produs în birourile 512, 513, 525, cu răspîndire ulterioară în încăperile adiacente.

În urma acțiunii focului și a temperaturilor înalte, au fost parțial distruse materiale combustibile în birourile nr.102, 103, 104, 105, 106, 108, 109, 111, 112, 113, 218 și altele.

Cauza generării incendiului este aducerea sursei de foc din exterior.

Incendiul a fost lichidat la ora 03.00 minute, la data de 8 aprilie 2009.

Un focar de incendiu la ora 02.00 minute nu a putut avea loc, deoarece Cantina, Biroul de permise, birourile de la etajele I și II au fost provocate începînd cu ora 13.20.

Incendiile de la etajul V al clădirii Parlamentului a apărut în jurul orei 20.30, iar alte focare, potrivit încheierii tehnico-incendiare, nu au fost depistate.

d) citez: să verifice legalitatea prezenței în clădirea Parlamentului a reprezentanților organizațiilor de combatanți în ziua de 7 aprilie 2009 în zilele următoare;

reprezentanții organizațiilor de combatanți, cît și alți cetățeni ai Republicii Moldova, s-au aflat în centrul capitalei la evenimentele din 7 aprilie. Combatanții, precum și alte persoane, încercau a aplana spiritele protestatarilor agresivi, care aruncau în reprezentanții forțelor de ordine, în special cînd ultimii se aflau blocați sub scuturi, în grupuri mici, după eșecul operațiunii de dispersare a mulțimii. Ce vizează aflarea unor reprezentanți ai organizațiilor de combatanți în incinta Parlamentului, pînă la evacuarea forțelor de ordine din acesta, nu poate fi calificată ca o încălcare a normei penale.

Ulterior, în jurul orei 16.00, cînd s-a dispus retragerea forțelor de ordine din interiorul Parlamentului, unii reprezentanți ai organizațiilor de combatanți care se aflau în fața sediului au format un coridor viu, prin care se efectua retragerea. Formarea acestui coridor a fost condiționată de faptul că o parte din protestarii agresivi bruscau colaboratorii de poliție ce se retrăgeau, unii dintre care erau răniți.

După luarea sub controlul forțelor de ordine a clădirii Parlamentului, aproximativ la orele 02.00 minute, 8 aprilie 2009, paza și securitatea clădirii a început a fi asigurată de către colaboratorii Serviciului de Pază și Protecție de Stat. Din aceste considerente, chiar și dacă în clădire se aflau unii reprezentanți ai organizațiilor de combatanți, aceștia nu puteau influența situația deja existentă;

e) citez: să verifice legalitatea acțiunilor din noaptea de 7 spre 8 aprilie 2009 a colaboratorilor de poliție și să asigure sancționarea persoanelor culpabile;

Despre măsurile întreprinse ce vizează cercetarea infracțiunilor săvârșite de către reprezentanții autorităților publice contra protestatarilor și altor persoane, catalogate ca exces de putere, tortură, precum și cele legate de acțiunile organelor de forță în noaptea de 7 spre 8 aprilie s-a menționat la expunerea lucrului efectuat conform literei h), alineatul (1) articolul 3) al Hotărârii Parlamentului.

Totodată, ține de menționat că una din direcțiile prioritare de activitate a organelor Procuraturii în investigarea evenimentelor din aprilie 2009 a constituit-o aprecierea juridică a acțiunilor colaboratorilor de poliție din noaptea de 7 spre 8 aprilie 2009.

Astfel, la capitolul respectiv urmează de remarcat următoarele cauze penale:

– cauza penală, pornită în baza articolului 151 alineatul (4) Cod penal, pe faptul depistării la data de 8 aprilie 2009 în apropierea clădirii Spitalului Clinic Municipal de Urgență a cadavrului unui bărbat, care, ulterior, a fost identificat ca fiind cetățeanul Valeriu Boboc.

La 04.06.2010, cauza penală în privința lui Ion Perju a fost expediată pentru examinarea în fond în Judecătoria Buiucani, municipiul Chișinău.

După expedierea cauzei penale în privința lui Ion Perju în instanța de judecată, urmărirea penală în vederea stabilirii tuturor persoanelor care au comis infracțiunile indicate, pentru participare cu Ion Perju, continuă;

– la 26 mai 2010, Procuratura Generală a finalizat urmărirea penală și a dispus trimiterea la Judecătoria Buiucani a cauzei penale în privința fostului șef al poliției municipale Iacob Gumeniță, învinuit în comiterea infracțiunii prevăzute de articolul 328 alineatul (1) litera a) Cod penal;

– cauza penală pornită în baza articolului 329 alineatul (2) litera a) și litera b) Cod penal (neglijența în serviciu, soldată cu decesul persoanei, cu alte urmări grave), în privința ex-ministrului Afacerilor Interne Gheorghe Papuc și a ex-comisarului municipiului Chișinău Botnari, care nu au luat măsurile corespunzătoare și au tolerat acțiunile ilegale ale subalternilor săi legate de aplicarea nejustificată a forței fizice și reținerea ilegală a cetățenilor.

La 2 aprilie 2010, cauza penală de acuzare a lui Gheorghe Papuc și Vladimir Botnari a fost expediată Judecătoriei Centru, municipiul Chișinău, pentru examinare în fond.

Procesul penal este în faza cercetării judecătorești,

– la 26 august 2010, pe materialele disjuse din cauza penală de acuzare a ex-ministrului afacerilor interne Papuc și ex-comisarului general de poliție municipiul Chișinău Botnari, a fost începută urmărirea penală în temeiul articolului 329 alineatul (2), literele a) și b) Cod penal, pe faptul neglijenței în serviciu săvârșite de persoane cu funcție de răspundere din cadrul MAI, care a provocat decesul unei persoane și alte urmări grave în urma evenimentelor din 6–8 aprilie 2009, municipiul Chișinău.

În cadrul urmăririi penale, s-a stabilit că persoane cu funcție de răspundere din cadrul MAI, manifestând atitudine neglijentă și neconștiincioasă față de obligațiile de serviciu, în pofida faptului că deja la 6 aprilie 2009 existau semne ce

indicau la posibila declanșare a dezordinilor în masă, în condițiile existenței informației publice despre organizarea manifestărilor de amploare, preconizate pentru data de 7 aprilie 2009, nu au întreprins măsuri prompte și eficiente de asigurare și menținere a ordinii publice, în rezultat situația ieșind de sub controlul forțelor de ordine, degenerând în dezordini în masă.

De asemenea, persoane cu funcție de răspundere din cadrul MAI, la 7 aprilie 2009 au manifestat atitudine neglijentă față de obligațiile de serviciu, prin nerespectarea, în procesul derulării dezordinilor în masă și dezordini în situații de maxim pericol social, ieșite deja de sub control, a prevederilor legislației în vigoare, actelor departamentale și a dat dovadă de pasivitate și nu au întreprins măsuri eficiente pentru redresarea situației și restabilirea ordinii de drept,

– procesul penal început la 07.10.2009, conform elementelor infracțiunii prevăzute de articolul 328 alineatul (3) litera d) Cod penal, pe faptul excesului de putere, comis de către unele persoane cu funcții de răspundere din cadrul Ministerului Afacerilor Interne, ne referim la Brigada de Poliție „Fulger” în noaptea de 7, 8 aprilie 2009 în Piața Marii Adunări Naționale, la prezenta cauză au fost conexe încă 8 dosare privind maltratarea de către colaboratorii MAI a cetățenilor: Hîncu, Donos, Iurcu, Goluță, Andriuța, Iancev și Gurița.

Urmare, la 19.04.2010, sub învinuire în baza articolului 328 alineatul (3) litera d) Cod penal, a fost pus ex-comandantul Brigăzii de Poliție cu Destinație Specială „Fulger” Cojocaru Grigore.

Procesul penal este în faza urmăririi penale;

– procesul penal pornit la ora... la data de 9 februarie 2010 de către Procuratura Generală, conform elementelor infracțiunii prevăzute de articolele 27, 147 alineatul (2) litera m) Cod penal, pe faptul efectuării unor împușcături asupra autoturismului de model „BMW” 520, în care se deplasa familia cetățeanului Murzac Oleg.

La moment, cum am menționat anterior, urmărirea penală pe această cauză continuă.

Potrivit articolului 4 al Hotărîrii se dispune Procuraturii Generale și Agenției Naționale pentru Reglementare în Telecomunicații Electronice și Tehnologia Informației:

a) citez: să verifice legalitatea indicațiilor de sistare a legalității telefonice mobile în locul desfășurării evenimentelor din 7 aprilie;

conform declarațiilor consilierului ex-Președintelui Republicii Moldova, Vladimir Diozu, la ora 18.00, în data de 7 aprilie, Președintele Republicii Moldova Vladimir Voronin i-a cerut explicații referitoare la lipsa telefoniei mobile. Operatorii au explicat că calitatea telefoniei mobile este afectată de numărul de apeluri deservite concomitent care a depășit substanțial capacitatea echipamentului, din care cauză cedează.

Aproximativ la orele 12.00, în baza indicațiilor ex-Președintelui Republicii Moldova, a solicitat operatorilor de telefonie mobilă să-și suspende serviciile prin intermediul clădirilor, în perimetrul clădirilor Parlamentului și Președinției. Această măsură a fost întreprinsă pentru a împiedica coordonarea acțiunilor între

protestatari. Aceasta însă a perturbat și comunicarea între reprezentanții forțelor de ordine, care aveau legătură prin intermediul telefoniei mobile.

Ca și celelalte cauze penale, investigarea pe acest caz continuă.

Deci, în urma efectuării acțiunilor de urmărire penală, putem stabili, cu certitudine, un șir de dificultăți care au stat la baza urmăririi penale și stau și la moment. Este vorba de cadrul imperfect sau caracterul imperfect al cadrului legislativ, este vorba de intervenirea factorului politic în perioada incipientă a urmăririi penale, fluxul masiv de cadre din organele de forță și revizuirea conceptuală a viziunii organului de forță asupra metodelor și mijloacelor de atingere a unor scopuri legale în activitate, lipsa de conlucrare efectivă între structurile de forță, lipsa suportului operativ suficient.

De asemenea, vreau să menționez, anume în cazul dat, că există un șir de dificultăți care influențează asupra urmăririi penale din imposibilități tehnice cum ar fi, spre exemplu: nici la moment în Republica Moldova nu există tehnică care ar identifica persoana după fotografie.

Deci noi am fost nevoiți să ne adresăm Comisiei de asistență juridică în Statele Unite ale Americii și România pentru a identifica persoanele, reieșind din filmările și fotografiile, care sînt administrate în cadrul dosarului penal.

Aceeași situație, nu există un laborator care ar putea stabili ADN-ul persoanei. Și, în acest caz, am fost nevoiți să intervenim pentru ajutor către colegii din Austria. De aceea, în principiu, există o dificultate anume la stabilirea persoanelor pe fotografie.

Raportul l-am finalizat.

Eu vă mulțumesc.

Domnul Vladimir Plahotniuc:

Vă mulțumesc.

Următorul invitat, da, microfonul nr.3, vă rog. Nr.5, pardon.

Domnul Ion Hadârcă:

Vă mulțumesc.

Domnule Președinte,

Specificul audierii și a lecturării oricăror documente dau efecte diferite, de aceea, noi vă solicităm dumneavoastră să dați dispoziția la Secretariat, în măsura prezentării acestor comunicări, să fie colectate, difuzate și puse la dispoziția deputaților.

Vă mulțumesc.

Domnul Vladimir Plahotniuc:

Mulțumesc. Vă rog.

Domnul Nicolae Timofti – *președintele Consiliului Superior al Magistraturii:*

Doamnelor și domnilor deputați,

Domnule Președinte,

Eu vreau să aduc la cunoștință, cred că ați observat și dumneavoastră, eu am fost inclus în această listă aici, pe loc, ad-hoc și de aceea n-am făcut un raport, fiindcă n-am fost pregătit, dar informația de care dispun o să v-o aduc la cunoștință.

La Consiliul Superior al Magistraturii au parvenit diverse petiții, sesizări, note de la persoane fizice și organizații nonguvernamentale referitor la acțiunile contrare legii ale unor judecători, în special din municipiul Chișinău, la examinarea materialelor administrative și a demersurilor procurorilor privind aplicarea arestului în urma evenimentelor legate de 7 aprilie 2009.

Cercetarea materialelor administrative și a demersurilor procurorului privind aplicarea măsurii preventive au fost examinate atât în incinta comisariatelor de poliție, cât și în incinta instanțelor de judecată.

Astfel, judecătorii judecătoriilor Ciocana și Botanica din municipiul Chișinău, toate materialele de genul dat le-au examinat incinta instanței de judecată.

Judecătorii judecătoriei Centru, municipiul Chișinău au examinat materialele administrative în incinta instanței de judecată, judecătorul Vladimir Brașoveanu, iar demersurile procurorului privind aplicarea măsurii de reprimare sub formă de arest au fost examinate la 8 și 9 aprilie 2009 în incinta Comisariatului de poliție sectorul Centru, în baza încheierii judecătorului de instrucție Sergiu Crutco, emisă în condițiile prevederilor articolului 32 din Codul de procedură penală.

În prezent, la moment, judecătorul Crutco este eliberat din funcție.

Judecătorii judecătoriei Buiucani, municipiul Chișinău, au examinat în incinta Comisariatului General de Poliție atât materialele administrative judecătorului Dorin Popovici, cât și demersurile procurorului, judecătorii Dorin Popovici și Mihail Drosu, ceilalți judecători au examinat materialele în incinta instanței de judecată.

Judecătorii Judecătoriei Rîșcani, municipiul Chișinău, au examinat materialele administrative în incinta instanței de judecată, judecător Oleg Milinciuc... Melniciuc, iar demersurile procurorului privind aplicarea arestului în incinta Comisariatului General de Poliție în baza încheierii președintelui judecătoriei respective Victor Micu, din 10 aprilie 2009, emise în condițiile prevederilor articolului 32 Cod de procedură penală.

Judecătoriei Bălți i-au fost transmise pentru examinare 6 cauze administrative pornite în baza articolului 174/1 alineatul (6) Cod de contravenții administrative privindu-i pe unii cetățeni care au participat la 7 aprilie 2009 între orele 19 și 20 la mitingul din fața primăriei municipiului Bălți, strada Ștefan cel Mare.

Toate cauzele administrative au fost repartizate judecătorului de serviciu Grumeza Elena, invocându-se motivul imposibilității comisariatului de poliție Bălți de a escorta contravenienții reținuți în instanța de judecată, s-a solicitat ca dosarele să fie examinate în incinta Comisariatului de poliție Bălți.

După coordonarea acestei probleme cu președintele Judecătoriei Bălți Podoprigora Tatiana, care, în prezent, este eliberată din funcție, judecătorul Grumeza Elena a consimțit să examineze cauzele administrative în incinta

Comisariatului, solicitînd însă comisarului adjunct de poliție Brînzari Nicolae, să asigure instanța de judecată cu un birou în care să aibă acces liber persoanele interesate: părinții, rudele, martorii, apărătorii.

Examinarea cauzelor a fost efectuată în biroul de la etajul I al Comisariatului de poliție Bălți cu acces liber al persoanele interesate.

Judecătoriai Telenești i-a fost transmisă pentru examinare o singură cauză administrativă pornită în baza articolului 74/1 alineatul (2) din Codul administrativ în privința lui Andronic V., care la 7 aprilie, între orele 12.30 și 14.30, a organizat și a desfășurat un marș de... pe strada 31 August în orașul Telenești.

Examinarea cauzei a fost efectuată de judecătorul Hîrbu Iurie, în incinta Judecătoriai Telenești, prin decizia din 8 mai 2009, procedura administrativă a fost clasată din lipsa în acțiunile lui Andronic a faptului contravenției administrative.

Constatînd cele expuse mai sus, Consiliul Superior al Magistraturii a menționat că examinarea materialelor enunțate în incinta Comisariatelor de poliție, fără asigurarea condițiilor legale și respectarea principiilor generale ce țin de dreptul la un proces echitabil conform practicii deja stabilite, este contrară prevederilor legale.

Astfel, acțiunile judecătorilor Ghenadie Morozan, Anatolie Galben, Mihail Diaconu, Dorin Popovici, Sergiu Crutco conțin elemente de încălcare disciplinară.

Totodată, Consiliul a constatat și a reținut că la moment judecătorii de instrucție Dorin Popovici și Sergiu Crutco sînt eliberați din funcție, iar în privința judecătorilor Ghenadie Morozan, Anatolie Galben, Mihail Diaconu a expirat termenul de prescripție pentru tragerea lor la răspunderea disciplinară, stipulat în articolul 23 din Legea cu privire la statutul judecătorului și articolului 11 din Legea cu privire la Colegiul disciplinar și la răspunderea disciplinară a judecătorilor.

Faptele invocate în sesizări în privința celorlalți judecători, referitor la examinarea materialelor în incinta Comisariatului de poliție, nu s-au confirmat.

În ce privește legalitatea și temeinicia deciziilor adoptate în fiecare caz concret, inclusiv ce ține de aprecierea probelor prezentate și aplicarea sancțiunilor, Consiliul Superior al Magistraturii a luat act de faptul că o parte din deciziile emise au fost atacate la Curtea de Apel Chișinău, care examinîndu-le în ordine de recurs, și-a expus poziția casînd sau modificînd deciziile instanței de fond din diverse motive.

De asemenea, Consiliul Superior al Magistraturii a considerat că nerespectarea drepturilor procedurale ale participanților la proces, încălcarea principiilor generale ce țin de examinarea materialelor și cauzelor contravenționale în ansamblu cu cele invocate în timpul examinării ar putea servi temei de tragere la răspundere disciplinară în fiecare caz aparte.

Însă, aceste circumstanțe n-au fost constatate la examinarea materialelor în incinta instanțelor de judecată, unde au fost întocmite procese-verbale, explicate drepturile procedurale ale participanților la proces, cu asigurarea principiului publicității. Toate aceste cerințe au fost respectate și de către judecătorul Elena Gurmeza la cercetarea cauzelor administrative.

Și eu aceste date le citesc dintr-o hotărîre a Consiliului Superior al Magistraturii, adoptată la 26 aprilie 2010, și, în fond, ea cuprinde toate indicațiile date prin hotărîrea Parlamentului referitor la Consiliul Superior al Magistraturii.

Dacă sînt întrebări, sînt gata să răspund. Atît.

Domnul Marian Lupu:

Da, mulțumesc.

Îl invit la tribuna centrală pe ultimul raportor, pe domnul Oleg Efrim, viceministru al justiției.

Domnul Oleg Efrim – viceministru al justiției:

Onorat Parlament,

În conformitate cu prevederile Hotărîrii nr. 159 din 8 iulie 2010, Guvernul Republicii Moldova urma să întreprindă toate acțiunile și să asigure condiții adecvate pentru reabilitarea victimelor protestelor din aprilie 2009 atît din numărul colaboratorilor de poliție, cît și al manifestanților pașnici; să întreprindă acțiuni necesare finanțării procurărilor de mijloace speciale pentru dotarea adecvată a organelor de forță implicate în gestionarea situațiilor de criză; să asigure pregătirea necesară a organelor de forță pentru gestionarea adecvată a situațiilor de criză, să pună în aplicare recomandările din rapoartele Comitetului European pentru Prevenirea Torturii și Tratamentelor sau Pedepselor Inumane sau Degradante. Să pună în aplicare recomandările Comitetului European pentru Prevenirea Torturii și Tratamentelor sau Pedepselor Inumane sau Degradante privitor la transferul izolatoarelor de detenție preventivă din subordinea Ministerului Afacerilor Interne în subordinea Ministerului Justiției.

Ținem să menționăm că marea majoritate a acțiunilor prevăzute în acest document au fost inițiate de către Guvern anterior publicării sau anterior adoptării Hotărîrii Parlamentului.

Astfel, în vederea identificării persoanelor civile și a polițiștilor care au avut de suferit în urma evenimentelor din 7 aprilie 2009, coordonarea și elaborarea acțiunilor necesare pentru ajutorarea acestora, prin dispoziția Prim-ministrului din 15 aprilie 2010, a fost creată Comisia guvernamentală, condusă de ministrul justiției.

Comisia guvernamentală a analizat informația pusă la dispoziție de autorități, ONG-uri, precum și cea parvenită de la victime. În scopul identificării victimelor, Comisia a lansat un apel public către civili și polițiști, care au avut de suferit în rezultatul evenimentelor din 7 aprilie 2009.

Trebuie să menționăm că, în rezultatul acestui apel public, Comisia a recepționat 19 cereri, dintre care 14 de la solicitanți, persoane fizice, și 5 din partea angajaților MAI.

În ceea ce privește constatările Comisiei, acestea sînt separate în două categorii: referitor la angajații organelor de drept și referitor la civilii care au avut de suferit.

Potrivit informației prezentate de MAI și Serviciul de Pază și Protecție de Stat, angajații acestora care au avut de suferit în urma evenimentelor menționate,

au beneficiat de măsuri de reabilitare, inclusiv de suport financiar, compensații financiare și alte măsuri de reabilitare.

În urma evenimentelor din 7 aprilie 2009, desfășurate în municipiul Chișinău, 271 de angajați ai Ministerului Afacerilor Interne s-au ales cu diferite leziuni corporale. Prin urmare, tot atâți angajați au solicitat să le fie acordat ajutor medical de către instituțiile medicale ale MAI și din subdiviziunile acestuia.

În context, angajații organelor afacerilor interne din subdiviziunile nominalizate, care au întrunit cerințele legislației, au beneficiat de asigurarea obligatorie de stat în mărime de circa 252 mii lei.

Astfel, 173 de colaboratori de poliție și militari ai trupelor de carabinieri au beneficiat de suma de asigurare obligatorie de stat, iar 98 nu, din motivul că ultimii au avut leziuni corporale ușoare, cum ar fi contuzie a țeșuturilor moi la mâini și, respectiv, nu le-au fost deschise foi de boală sau nu au fost la tratament.

În ceea ce privește persoanele civile, potrivit rezultatelor cercetărilor, s-au identificat 467 de persoane care într-un fel sau altul au avut de suferit în rezultatul evenimentelor din 7 aprilie și celea care au urmat.

Cea mai mare parte din persoanele civile victime au beneficiat de protecție sau au uzat calea judiciară de obținere a compensațiilor pentru drepturile încălcate, astfel încât Comisia a dispus sau a făcut recomandări Guvernului doar în privința a 19 persoane.

Propunerile Comisiei transmise Guvernului au ținut de:

- ca acelor 5 polițiști care s-au adresat la Comisie să le fie acordată asistență medicală necesară și să le fie acoperite cheltuielile de către MAI și Serviciul de Protecție și Pază de Stat;

- Guvernul să aloce persoanelor civile o indemnizație unică în cuantumul stabilit de Guvern;

- Guvernul să aloce o bursă specială pentru Damian Hîncu pentru repetarea anului de studiu în Franța, eșuat în contextul evenimentelor din aprilie 2009;

- și Guvernul să aloce un spațiu adecvat Centrului de reabilitare a victimelor torturii "Memoria", pentru implementarea unui Proiect de reabilitare psihologică a persoanelor civile și polițiștilor care au avut de suferit în urma evenimentelor din 7 aprilie 2009.

Drept reacție la propunerea Comisiei, Guvernul Republicii Moldova a aprobat la 15 octombrie 2010 o Hotărîre cu privire la ajutorarea persoanelor care au avut de suferit în urma evenimentelor din 7 aprilie, prin care a alocat din Fondul de rezervă al Guvernului mijloace financiare în sumă de 222,7 mii lei, care au fost repartizate după cum urmează:

Ministerului Muncii, Protecției Sociale și Familiei 144, 2 mii lei, inclusiv 74,2 mii lei pentru organizarea serviciilor de reabilitare sanatorială și 70 mii lei pentru acordarea indemnizațiilor unice în cuantum de 5 mii lei persoanelor civile care au avut de suferit în urma evenimentelor din 7 aprilie 2009, conform anexei la această hotărîre de Guvern.

Ministerului Educației i-a fost atribuiți 52 mii lei pentru acordarea unui suport financiar unic domnului Damian Hîncu în vederea repetării anului de studiu în Franța, eșuat în rezultatul evenimentelor din 7 aprilie.

Ministerului de Interne i-a fost atribuite 21,2 mii lei pentru organizarea serviciilor de reabilitare sanatorială a colaboratorilor din organele de poliție, care au avut de suferit în urma evenimentelor din 7 aprilie 2009.

Serviciului de Protecție și Pază de Stat 5,3 mii lei pentru organizarea serviciilor de reabilitare sanatorială a domnului Constantin Slobodeniuc.

În conformitate cu hotărârea de Guvern menționată, aceste sume au fost repartizate și foile sanatoriale au fost repartizate beneficiarilor.

Ținem să menționăm că suplimentar întru consemnarea evenimentelor din 7 aprilie 2009 și pentru eternizarea memoriei tuturor celor care au luptat pentru libertatea poporului Republicii Moldova, prin Hotărârea Guvernului din 9 martie 2010 s-a decis edificarea în scuarul din fața sediului Parlamentului a Monumentului Libertății.

Trebuie să menționăm că, în data de 7 aprilie 2011, Prim-ministrul al Republicii Moldova a avut o întâlnire cu victimele care au suferit în rezultatul evenimentelor din 7 aprilie 2009.

În cadrul acestei întâlniri, au fost audiate rapoartele autorităților administrației publice centrale. Unul din subiectele discutate a fost cel cu privire la reabilitarea victimelor torturii și măsurile necesare pentru perspectivă.

În rezultat, Prim-ministrul a dispus continuarea activității Comisiei guvernamentale pentru identificarea celor care au suferit în rezultatul evenimentului din 7 aprilie 2009, precum și pentru coordonarea și elaborarea acțiunilor necesare pentru continuarea oferirii asistenței persoanelor victime.

În ceea ce privește întreprinderea de acțiuni necesare finanțării, procurării de mijloace speciale pentru dotarea adecvată a organelor de forță, implicate în gestionarea situațiilor de criză.

Onorat Parlament,

Dotarea corespunzătoare a organelor de forță reprezintă o preocupare a Guvernului Republicii Moldova.

Astfel, întru prevenirea cazurilor de tortură, tratament inuman sau degradant, precum și altor acțiuni ilegale ale angajaților poliției în privința persoanelor reținute, de către MAI, în cadrul unui proiect comun cu PNUD, a fost inițiată procedura de procurare a utilajului necesar pentru formarea unui sistem de supraveghere și înregistrare video și audio a locurilor de detenție și a încăperilor preconizate pentru interogarea persoanelor reținute în cadrul comisariatelor de poliție, precum și a intrărilor în sediile acestora.

Către ziua de astăzi au fost procurate și instalate seturi de echipamente în mai multe comisariate de poliție din municipiul Chișinău și din țară, astfel încât, până în luna iunie al anului curent, cu astfel de utilaje vor fi date toate comisariatele de poliție, precum și locurile de detenție din cadrul Aeroportului Internațional Chișinău și a trei autogări. Costul acestui proiect este de 50 mii dolari americani.

Suplimentar, Guvernul Republicii Moldova a obținut un grant de la Guvernul chinez de circa 2,7 milioane dolari, care vor fi utilizați pentru video monitorizarea traficului.

Dat fiind faptul că acest echipament este unul foarte performant și va fi conectat inclusiv la sistemul de urgență 112, aceasta va permite video monitorizarea ordinii publice și anume camere de luat vederi cu unghi larg, nu doar în stradă, dar și în zonele adiacente, plus zonele de aglomerație a oamenilor, cum ar fi intersecții și altele. Deci acest sistem va permite de a depista și lansa automat o alarmă în caz dacă concentrarea de oameni va fi mai mare decât un flux gestionabil în mod normal și dacă este un comportament inadecvat sau violent. Și aceasta va permite o reacție rapidă și promptă a organelor de forță.

Suplimentar, prin Hotărârea Guvernului din 22 iunie 2010, au fost alocate mijloace financiare în sumă de 2,2 milioane lei pentru reparația capitală a izolatoarelor de detenție provizorie din cadrul comisariatelor de poliție ale Ministerului Afacerilor Interne, care vor fi aduse la standardele europene.

În ceea ce privește mărimea sumelor alocate pentru dotarea organelor de forță cu mijloace speciale, deci potrivit Legii cu privire la secretul de stat, aceasta este una atribuită la secretul de stat și poate fi transmisă în ordinea prevăzută de lege deputaților Parlamentului, pentru a asigura păstrarea secretului de stat.

O altă sarcină care a fost pusă în fața Guvernului era să asigure pregătirea necesară a organelor de forță pentru gestionarea adecvată a situațiilor de criză. La acest moment, s-a referit, în mod special, ministrul de interne, astfel încât nu mă voi repeta la aceste acțiuni. Doar voi menționa că au fost întreprinse multe acțiuni atât de natură instituțională, organizatorică, administrativă, cât și de instruire.

Altă sarcină pusă în fața Guvernului ține de implementarea recomandărilor SPT și a recomandărilor făcute de Tomas Hamber și la acest compartiment s-au referit atât ministrul de interne, cât și Procurorul General al Republicii Moldova.

Mă voi referi pe scurt doar la activitățile ce țin nemijlocit de către ministerul... scuzați, de către Guvern și anume recomandările ce țin de fortificarea instituției avocaților parlamentari.

Guvernul Republicii Moldova a inițiat elaborarea reglementărilor de completare și modificare a legislației cu privire la ombușmani sau la avocații parlamentari, astfel încât să transforme această instituție în una cu adevărat independentă, care să corespundă principiilor de la Paris referitor la astfel de... care se cer de la astfel de instituții și, în mod special, referitor la mecanismul național de prevenire a torturii în conformitate cu Convenția OPCAT.

La moment, există două proiecte de lege de alternativă. În curînd, Ministerul Justiției va lansa discuțiile publice pe marginea acestor proiecte și sperăm în curînd să fie puse pe masa onoratului Parlament, pentru a fi aprobate.

Și, un ultim punct, ce ține de acțiunile care urmează să fie întreprinse de Guvern, tot în contextul recomandărilor SPT, ține de transferul izolatoarelor de anchetă din competența Ministerului de Interne în competența Ministerului Justiției.

De la început, trebuie să menționez că aceasta preocupă Guvernul și în Planul de activitate al Guvernului acțiunea urmează a fi realizată pînă la sfîrșitul anului 2014.

Din punct de vedere formal, Ministerul Justiției este gata să preia aceste atribuții chiar și astăzi. Însă, din păcate, simplul transfer de competențe nu rezolvă problemele care generează necesitatea acestui transfer.

Am mai menționat de nenumărate ori că unica soluție, în acest caz, este construcția caselor de arest și a unui penitenciar în municipiul Chișinău. În această ordine de idei, vreau să anunț Parlamentul Republicii Moldova că Guvernul este în discuții avansate cu Banca de Dezvoltare a Consiliului Europei, astfel încât sperăm că, pînă la sfîrșitul anului 2012, să obținem finanțarea pentru construcția unui penitenciar în municipiul Chișinău în locul penitenciarului numărul 13, care, pe de o parte, va scoate odată și pentru totdeauna problema relelor tratamente și a condițiilor de detenție, cel puțin pentru zona centrală a Republicii Moldova. Iar pe de altă parte, va elibera municipiul Chișinău, în a cărui inimă este un penitenciar foarte vechi.

Și doar o secundă, suplimentar tot la acest compartiment, chiar dacă de iure transferul acestor locuri de detenție nu a fost făcut, după tragicele evenimente din 2009, în aceste izolatoare de detenție ale MAI se dețin doar persoane care sînt în arest preventiv pînă la 72 de ore.

Toate celelalte persoane condamnate la arest contravențional sau în privința cărora a fost dispusă măsura preventivă – arestul, se transmit pentru a ispăși aceste măsuri în instituțiile din subordinea Ministerului Justiției.

Vă mulțumesc.

Domnul Marian Lupu:

Mulțumesc, domnule viceministru.

Stimați colegi,

Aici s-au încheiat rapoartele prezentatorilor. Vreau să vă consult. Urmăm cu runda de întrebări – răspunsuri sau anunț o pauză? O pauză, da? Durata pauzei cît ar fi convenabilă pentru corpul de deputați?

Dacă reluăm la cît? La 15.15 e bine? Vreo 35 – 40 minute?

Atunci, stimați colegi,

Anunț o pauză pînă la 15.15, cînd vom relua ședința plenului Parlamentului.

Vă mulțumesc.

P A U Z Ă

*

* * *

D U P Ă P A U Z Ă

Domnul Marian Lupu:

Bine. Văd că mai mulți dintre colegii noștri s-au apropiat, sînt în sală. Avem numărul necesar de deputați prezenți pentru a constata că în continuare ședința este deliberativă.

Stimați colegi,

Sîntem la ora 15.20, de aici încolo anunț runda de dezbateri, ceea ce presupune întrebări–răspunsuri, am convenit pînă în 2 ore, și luările de cuvînt, pentru care mai mulți dintre colegii noștri s-au înscris.

Stimați raportori,
Fiți, vă rog, atenți la întrebări.
Stimați deputați,
Rog să specificați cui îi este adresată întrebarea. Două întrebări fiecare deputat, în modul în care să putem asigura această circulare. Începem ...

Microfonul nr.2.

... de la stînga la dreapta. Vă rog.

Domnul Serghei Sîrbu:

Mulțumesc, domnule Președinte.

Noi am audiat atent aceste rapoarte, cu părere de rău, practic, toate rapoartele mai mult s-au referit la evenimentele care au avut loc după 8 aprilie și nicidecum la evenimentele care au avut loc după 5 aprilie. De asemenea, noi din aceste rapoarte așa și nu am stabilit răspunsul: cine este autorul și organizatorul tentativei de lovitură de stat, care a avut loc la 7 aprilie? Întrebarea propriu-zisă a mea către Procurorul General.

Opoziția de atunci s-a lansat cu declarații privind falsificarea alegerilor cu mult înainte ca alegerile propriu-zise să fie desfășurate. Noi cunoaștem foarte bine că la primării au fost depuse declarații prealabile de organizare a protestelor împotriva fraudării alegerilor înainte ca măcar aceste rezultate preliminare să fie făcute publice. Mass-media a fost inundată de învinuiri cu privire la falsificarea alegerilor. Anume aceste învinuiri au constituit premisa de bază a acțiunilor de protest din 6 și 7 aprilie 2009.

Domnule Procuror General,

Dumneavoastră ați menționat că marea majoritate a cauzelor în ceea ce privește presupusa falsificare au fost clasate. Să înțelegem că dumneavoastră confirmați că alegerile nu au fost falsificate și toate acele învinuiri au fost doar o premisă falsă de a începe aceste proteste?

Domnul Marian Lupu:

Microfonul nr.1.

Domnul Valeriu Zubco:

Mulțumesc pentru întrebare.

Stimate domnule deputat,

Cu tot respectul, dar eu n-am vorbit de falsificare, eu am vorbit de fraudarea alegerilor.

Domnul Serghei Sîrbu:

Și care-i diferența?

Domnul Valeriu Zubco:

Deci diferența este mare. Și am dat datele concrete referitor la ceea ce pot prezenta public în ședința plenară a Parlamentului. Deci articolul 212, Codul de procedură penală nu-mi permite mai mult să mă expun la această problemă.

Domnul Serghei Sîrbu:

Vă mulțumesc de un răspuns atât de complex. (*Rumoare în sală.*)

Domnul Valeriu Zubco:

Domnilor deputați,

Vă rog încă o dată, eu v-am avertizat, să citiți articolul 212, Codul de procedură penală.

Domnul Marian Lupu:

Domnule Procuror General,

Eu vă rog mult un lucru, întrebarea de la microfon, răspunsul de la alt microfon. Nu intrați în discuții cu sala. Acei care au nevoi și au întrebări, ies la microfon.

Întrebarea a doua, vă rog, domnule Sîrbu.

Domnul Serghei Sîrbu:

Vă mulțumesc.

Următoarea întrebare către Procurorul General. Mai mulți participanți activi la evenimentele din 7 aprilie 2009 au postat pe Internet declarații și s-au exprimat în public că actualii guvernanți i-au folosit atunci, iar acum au uitat de ei. Întrebarea este: au verificat, oare, organele de drept toate aceste circumstanțe în perspectivă în ceea ce privește o eventuală tentativă de lovitură de stat?

Domnul Marian Lupu:

Întrebare cui? Tot Procurorului General?

Domnul Serghei Sîrbu:

Procurorului General.

Domnul Marian Lupu:

Microfonul nr.1.

Domnul Valeriu Zubco:

Deci vă explic, la moment continuă instrumentarea dosarului din 7 aprilie. Deci au fost audiați mai mult de 150 de martori. Răspunsul la această întrebare va urma la finisarea cauzei penale.

Domnul Serghei Sîrbu:

O întrebare către ministrul de interne, se poate? Cîte două întrebări la fiecare reprezentant, noi așa am înțeles, da?

Domnul Marian Lupu:

Nu, noi facem ... Dați-mi voie să vă spun o chestie, noi dacă o să mergem pe principiul acesta, fiecare cîte zece întrebări ...

Domnul Serghei Sîrbu:

Nu, cîte două întrebări la fiecare raportor.

Domnul Marian Lupu:

... noi n-o să ajungem la celălalt microfon.

Eu propun, fiindcă întrebările dacă sînt, repartizați-le, sînt oameni mulți în sală. Dar să avem, am spus, această circulație, ca toată lumea să aibă posibilitatea să ofere aceste întrebări.

Microfonul nr.3.

Domnul Vadim Mișin – Frațiunea PCRM:

Спасибо, господин председательствующий.

У меня вопрос к министру внутренних дел, господину Ройбу. Господин министр, у меня очень короткий вопрос, и я, если можно, прошу такой же короткий лаконичный ответ. В Законе о полиции четко сказано о том, что в случае реального нападения на сотрудника полиции и угрозы его жизни и здоровья, он обязан ... И у меня вопрос к вам, что он обязан делать? Что обязаны были делать сотрудники полиции 7 апреля?

Domnul Alexei Roibu:

Действовать по закону. В соответствии с законом.

Domnul Vadim Mișin:

Так вот я и спрашиваю, что написано в законе, что они обязаны были делать?

Domnul Alexei Roibu:

Еще раз Eu repet încă o dată, stimate deputat. Eu nu sînt la examen, dar vă spun că ei trebuiau să acționeze în conformitate cu legea, ceea ce n-au făcut ei.

Domnul Vadim Mișin:

Я не устраиваю вам экзамен, господин генерал. И очень спокойно за вас продолжаю, что они должны были применить оружие. Так написано в законе. Нет? Вам показать?

Domnul Marian Lupu:

Продолжаем.

Domnul Vadim Mișin:

Понятно. Продолжаем, да? Так он не отвечает, он говорит как по закону. Хорошо.

И у меня второй вопрос: скажите, пожалуйста, какие документы или может быть что-то другое вам позволили сделать выводы о неправомерных, или точнее непрофессиональных, действиях полиции в тот день? Что вас побудило к тому, что вы говорили с трибуны?

Domnul Alexei Roibu:

Eu vă mulțumesc pentru întrebare.

Am spus că eu am venit în Parlament nu cu concluziile mele personale. Ceea ce am adus eu la cunoștință sînt rezultatele anchetelor de servicii, care au fost efectuate de aceiași conducători care au recunoscut că au fost acele acțiuni neprofesionale și neadecvate situației care a avut loc. Da.

Domnul Marian Lupu:

Microfonul nr.4.

Domnul Mihai Godea:

Mulțumesc, domnule Președinte.

Eu am o întrebare către Procurorul General.

Domnule procuror,

Ați spus în raportul dumneavoastră că cazul arborării Drapelului României pe edificiul Președinției este instrumentat într-un dosar separat. Și la această întrebare, probabil, poate să vă ajute și colegii de la Ministerul de Interne și de la SIS, se știe că accesul pe acoperișul Președinției este unul limitat. Și nu orice om din stradă, care ajunge în holul Președinției, poate să ajungă pe acoperiș și să arboreze Drapelul. În procesul de anchetă, de investigare, au fost ajutați acești tineri să ajungă pe acoperișul Președinției? Și de către cine?

Domnul Valeriu Zubco:

Stimate domnule deputat,

Cu tot respectul dumneavoastră. Dumneavoastră aveți calitatea procesuală în dosarul 7 aprilie, sînteți martor. Eu, ca Procuror General, nu pot să vă răspund la întrebarea respectivă, deoarece ați fost audiat.

Mă scuzați.

Domnul Mihai Godea:

Domnule Procuror,

Cînd vin la Procuratură eu sînt audiat.

Domnul Valeriu Zubco:

Absolut corect.

Domnul Mihai Godea:

Dar în Parlamentul Republicii Moldova noi punem întrebări.

Domnul Valeriu Zubco:

Absolut corect. Dar dumneavoastră aveți calitate procesuală.

Domnul Mihai Godea:

Mai am și imunitate. Am înțeles.

Următoarea întrebare tot de Drapel ține și nu mă refer la alte. Noi avem trei simboluri-relicve naționale: Declarația de independență, Constituția în original și originalul Drapelului de Stat. Celelalte două au ținut de Parlament, unde a fost devastat pînă peste poate, am audiat rapoartele, am văzut, deci s-au distrus toate birourile. Președinția a fost ținută sub controlul forțelor de ordine. Întrebarea: cine a permis și de ce s-a permis scoaterea originalului Drapelului de Stat din Președinție? Originalul, relicva principală a statului, a fost scos din Președinție. Acolo unde se investesc în funcții guvernele, acolo unde se primesc scrisorile de acreditare în prezența relicvei principale a statului, care este originalul Drapelului de Stat. El a fost în Președinție, pe 7 aprilie a fost scos de doi tineri în prezența unora care sînt generali azi. (*Rumoare în sală.*)

Îmi pare rău, domnule Voronin, ați fost Președinte. Este originalul Drapelului de Stat, care stătea în Sala de protocol a Președinției.

Dimensiunile, conform legii și Constituției. Asta este.

Domnul Marian Lupu:

E un răspuns sau nu?

Domnul Valeriu Zubco:

Cui îi este adresată întrebarea, mie?

Domnul Mihai Godea:

Da.

Domnul Valeriu Zubco:

Domnule Godea,

Eu v-am răspuns doar o dată, întrebarea în general, nu pot să vă răspund dumneavoastră, aveți o calitate procesuală.

Domnul Mihai Godea:

Bine. În calitatea mea procesuală, o să-mi rezerv dreptul să-mi spun punctul de vedere de la tribuna centrală.

Mulțumesc.

Domnul Marian Lupu:

Microfonul nr.5.

Domnul Valeriu Munteanu:

Mulțumesc, domnule Președinte.

Întrebare domnului Roibu ministru de interne

Domnule ministru,

La menținerea ordinii publice în ziua de 7 aprilie 2009 au fost antrenate mai multe subdiviziuni ale Ministerului de Interne, printre care: Academia de Poliție, Batalionul cu destinație specială „Fulger”, Direcția generală servicii operative,

Comisariatul general de poliție Chișinău și comisariatele sectoriale ale municipiului Chișinău.

Din raportul dumneavoastră și al Procurorului General se demonstrează că angajații Ministerului Afacerilor Interne, antrenați în menținerea ordinii publice, au fost echipați insuficient, instruiți și coordonați neadecvat de către superiorii acestora.

Astfel, conducătorii acestor subdiviziuni ale Ministerului de Interne au dat dovadă de neprofisionism și neglijență în serviciu, punând în pericol nu doar viața protestatarilor, dar și a angajaților Ministerului de Interne.

Continuând ideea antivorbitorului meu de la microfonul nr.3, am următoarea întrebare: spuneți-ne, vă rog frumos, de ce acești conducători, care au dat dovadă de neprofisionism, urmează sau în continuare conduc aceste instituții? Și vorbesc aici de Academia de Poliție, Batalionul „Fulger”, comisariatele de poliție. Iar mulți dintre ei au fost avansați. Vă rog frumos să ne răspundeți.

Domnul Alexei Roibu:

Mulțumesc pentru întrebare.

Nu toate subdiviziunile care ... Nu toți conducătorii la subdiviziunile de astăzi continue să activeze.

Domnul Valeriu Munteanu:

Eu le-am numit.

Domnul Alexei Roibu:

Batalionul „Fulger”, conducătorul a fost schimbat.

Domnul Valeriu Munteanu:

Academia de Poliție?

Domnul Alexei Roibu:

Academia de Poliție am ...

Domnul Valeriu Munteanu:

Băieții din Academia de Poliție au fost, în primul rând, erau băieți foarte tineri, nepregătiți, neechipați și au fost bătuți cu pietre, pentru că așa au fost indicațiile de la rectorat.

Domnul Alexei Roibu:

Îmi dați voie să răspund?

Domnul Valeriu Munteanu:

Da, vă rog.

Domnul Alexei Roibu:

Ceea ce ține de restul conducători care... eu bănuiesc că vă referiți la lista ceea care ...

Domnul Valeriu Munteanu:

Nu, nu. Este vorba de conducători.

Domnul Alexei Roibu:

Apoi acei conducători care mai sînt ... care au fost suspendați la inițiativa Procuraturii ori la inițiativa Ministerului de Interne. Eu am spus că au fost efectuate 73 de anchete pe interior. De aceea, rezultatele anchetei au convenit ceea ce au convenit.

Domnul Valeriu Munteanu:

Nu, nu, stați că dumneavoastră vă contraziceți.

Domnule ministru,

Pe de o parte, de la tribuna Parlamentului, ne spuneți că acești conducători au dat dovadă de neprofesionalism, pe de altă parte, veniți și ne spuneți că ancheta a demonstrat că ei au activat sau au acționat în conformitate cu legea.

Domnul Alexei Roibu:

Ei au fost sancționați, dar nu pînă într-aceea ca să fie eliberați.

De aceea, eu una vreau să vă spun că, în contextul reformei Ministerului de Interne, va fi elaborată și adoptată de către Guvern o nouă structură. Și, în contextul acestei noi structuri, vor fi date aprecieri, inclusiv acelor conducători care mai continue să activeze.

Domnul Valeriu Munteanu:

Mulțumesc.

Și a doua întrebare pentru dumneavoastră. În aprilie anul 2010, Primarul General al municipiului Chișinău, domnul Dorin Chirtoacă, a prezentat opiniei publice imaginile surprinse de camerele de luat vederi de pe clădirea Guvernului din noapte de 7 spre 8 aprilie 2009, din care au fost identificați și nominalizați 30 de polițiști care torturau tinerii în Piața Marii Adunări Naționale. Reacția Ministerului de Interne a fost una confuză și evazivă. Iar recent s-a demonstrat că 22 din 30 de polițiști, mulți dintre care cu funcții de conducere în cadrul Ministerului de Interne, au fost avansați în grade și funcții, li s-au acordat distincții și premii bănești. Cum explicați acest lucru, domnule ministru?

Domnul Alexei Roibu:

Vreau să vă răspund că, personal ...

Domnul Valeriu Munteanu:

Și lista o am la mine, apropo.

Domnul Alexei Roibu:

Și eu o am.

Domnul Valeriu Munteanu:

Și pot s-o citez, dar o să dureze 5 minute.

Domnul Alexei Roibu:

Personal, vreau să vă spun că n-am avansat pe nimeni în grad personal.

Domnul Valeriu Munteanu:

Nu, dumneavoastră prezentați Ministerul de Interne, știu foarte exact ...

Domnul Alexei Roibu:

Acei colaboratori care au fost suspendați din funcție, ulterior au fost restabiliți de instanțele de judecată.

Domnul Valeriu Munteanu:

Domnule ministru ...

Domnul Alexei Roibu:

Dar nu ...

Domnul Valeriu Munteanu:

Domnule ministru,

Precizez. Instanța de judecată a examinat anumite aspecte, iar dumneavoastră i-ați fi putut admonesta pe dimensiunea disciplinară. Nu doar că nu ați făcut acest lucru, ci mai rău: i-ați avansat în grade, în funcții, le-ați dat ordine, medalii pe interior. Și aceste lucruri se conțin în acest tabel.

Nu, nu, Voronin. Nu, nu, nu este vorba de Voronin. Este vorba de actuala conducere a Ministerului de Interne.

Domnul Alexei Roibu:

Decernarea ordinilor nu vine în competența ministrului, în primul rând. În rest, eu am spus că, odată cu structura nouă, va fi dată apreciere și acelor activități ale conducătorilor.

Domnul Valeriu Munteanu:

Deci dumneavoastră nu ne puteți explica, de ce torționarii au fost avansați?

Domnul Alexei Roibu:

În primul rând, au fost avansați în baza altor aprecieri, nu a celor care...

Domnul Valeriu Munteanu:

Spuneți-ne, vă rog frumos, „Crucea pentru merit de clasa II” ce este?

Domnul Alexei Roibu:

Este o distincție care este decernată de către ministrul de interne pentru activitate profesională în funcție.

Domnul Valeriu Munteanu:

Impecabilă.

Mulțumesc.

Domnul Alexei Roibu:

Impecabilă.

Domnul Marian Lupu:

Microfonul nr.2.

Domnul Artur Reșetnicov – Frațiunea PCRM:

Mulțumesc.

Am două întrebări și ambele întrebări vreau să le adresez pentru Procurorul General al Republicii Moldova. Sigur că, în mod normal, trebuia să adresez întrebări și ministrului afacerilor interne, și directorului adjunct al Serviciului de Informații și Securitate, dar mă limitez numai la două întrebări pentru Procurorul General, pentru că alți raportori sau ascund adevărul, sau nu doresc, sau sînt constrînși să nu expună adevărul. Pentru că atunci cînd în fiecare zi sînt comise crime, copii minori morți, uciși și ministrul de interne nu răspunde pentru aceasta, este ceva grav. Și nu pot să pun întrebări reprezentantului SIS-lui, mai ales persoanei care a trădat Republica Moldova.

Astfel, două întrebări, domnule Procuror General. Este foarte cunoscut că, în ajunul alegerilor parlamentare din aprilie 2009, un concurent electoral, și anume Partidul Liberal Democrat, încă cu 2–3 luni înainte de finalizarea procedurilor electorale, în fiecare zi aduna tinerii în Piață Marii Adunări Naționale, așa-numite flash-moburi și ei se duceau pe marșrutul sau pe ruta Președinție – Parlament în fiecare zi.

Mai mult decît atît, întrebările eu le voi baza pe materialele care le are comisia parlamentară, așa-numită Comisia Nagacevschi, și, inclusiv, la rapoartele anterior semnate de dumneavoastră, domnule procuror general.

Domnul Marian Lupu:

Vă rog, întrebările.

Domnul Artur Reșetnicov:

Am fost informat că, pînă la data de 4–5 aprilie, pînă la ziua alegerilor, același concurent electoral – Partidul Liberal Democrat a solicitat autorizare de la Primăria Chișinău de a desfășura acțiuni, manifestații în centrul capitalei, scopul fiind sau motivul fiind falsificarea sau fraudarea alegerilor.

Apoi a urmat ziua alegerilor – 5 aprilie, a urmat recunoașterea acestor alegeri de către observatorii străini și în 6 aprilie seara au avut loc unele acțiuni deja cu unele caractere violente.

Vreau să ne spuneți nouă, să ne confirmați că în ziua de 7 aprilie, ca măsură de profilaxie, liderul, domnul președinte al Partidului Liberal Democrat Vlad Filat, la ora 8 dimineață, a fost invitat la Procuratura municipală în care i s-a spus că există premise că aceste manifestări ar putea să aibă un caracter de violență.

La rîndul său, președintele acestui partid a dat asigurări procurorului municipiului Chișinău și prim-adjunctului Procurorului General că își asumă toată responsabilitatea că acțiunile în masă vor fi pașnice, fără violență și astfel solicita să i se permită desfășurarea acestor manifestări.

Rog să răspundeți: au fost astfel de asigurări? Pentru că sînt semnate de dumneavoastră. Și, ca urmare a acestor acțiuni de violență, cînd persoana care a organizat aceste manifestări, cînd a chemat zeci de mii de persoane în Piață și nu și-a asumat responsabilitatea, care este răspunderea pe care trebuie să o poarte persoanele care cheamă copiii, minorii la astfel de acțiuni? Prima întrebare. Vă rog răspunsul.

Domnul Marian Lupu:

Acestea sînt două întrebări, stimate coleg.

Domnul Artur Reșetnicov:

Prima întrebare, domnule Președinte.

Domnul Marian Lupu:

Stimate coleg,

Au sunat două întrebări.

Domnul Artur Reșetnicov:

Deci eu repet pentru stenogramă, domnule Președinte.

Domnul Marian Lupu:

Nu trebuie să repetați, fiindcă dumneavoastră ...

Domnul Artur Reșetnicov:

Încă o dată întrebarea. Eu vă rog mult.

Domnul Marian Lupu:

Domnule Procuror General.

Domnul Valeriu Zubco:

Mulțumesc pentru întrebare, domnule deputat.

Cu regret, nu pot să vă răspund la întrebare și vă spun de ce. Sînteți martor în cadrul dosarului 7 aprilie. Răspund încă o dată, sînteți martor în cadrul dosarului...

Domnul Artur Reșetnicov:

Dar cine a organizat aceste evenimente? Bine, a doua întrebare, pentru că la prima n-am primit răspuns.

Domnule Procuror General,

Dumneavoastră direct ați răspuns la întrebarea respectivă în cadrul raportului de la tribuna centrală, dar eu, fiind în funcția de director SIS, serviciul în perioada respectivă a transmis mai mult de 300 de note informative și informații Procuraturii Generale, a transmis înregistrări video și alte informații pe 16 discuri DVD Procuraturii Generale. Astfel, formulez întrebarea.

Unii lideri politici, cred că din alte scopuri, pe perioada de doi ani, au menționat permanent că în Serviciul de Informații și Securitate s-au ars cutii, multe materiale cu caracter operativ și probe. Au mers mai departe. Fantezia lor bogată a spus că au fost scoase 2 – 3 microbuze cu materiale și au fost arse, nimicite de către fosta conducere a Serviciului. Noi cunoaștem că în cadrul Serviciului imposibil să fie distruse aceste acte. Nu hotărăște directorul și sistemul de evidență este foarte strict, severă, bazată pe registre.

Acum vă rog foarte mult, pentru că este important și pentru minte, și pentru întreaga opinie publică să afle, în sfârșit, adevărul la acest compartiment. S-a constatat și este vreo hotărâre legală care confirmă că în cadrul Serviciului de Informații și Securitate au fost nimicite acte respective? Au fost distruse sau au fost scoase probe, materiale operative în perioada respectivă. Vă rog.

Domnul Valeriu Zubco:

Stimate domnule deputat,

Mulțumesc pentru întrebare.

Dar anume aceste întrebări au fost adresate dumneavoastră în cadrul audierii, în cadrul dosarului penal. Și ați răspuns la aceste întrebări. Eu nu pot să fac astăzi constatări la răspunsurile date în cauza penală care nu s-a finisat.

Domnul Artur Reșetnicov:

Dumneavoastră, de la tribuna centrală, ați spus că astfel de constatări nu au avut loc. Eu vă rog să repetați ceea ce ați citit în raport, dacă nu vi-i greu. Pentru că întrebarea a fost formulată în Hotărârea Parlamentului din 2010. Și urma să răspundeți la acest punct. Eu vă rog să citiți acest punct. Nu s-a constatat distrugerea probelor în cadrul Serviciului de Informații și Securitate. Așa ați spus sau nu?

Domnul Valeriu Zubco:

Deci eu repet încă o dată, amintiți-vă fraza, ultima frază ca răspuns la această întrebare. Și atunci o să fie clar răspunsul la întrebarea dumneavoastră.

Domnul Artur Reșetnicov:

Domnule Președinte,

Eu nu înțeleg, cine dă aici întrebări și cine răspunde?

Domnul Marian Lupu:

Stimații mei colegi,

Noi avem cu dumneavoastră o situație, fac așa ca un comentariu general. Noi aici, în sală avem foarte bine pronunțată componenta politică. Și să spunem adevărul și interesul politic. Iar acei pe care îi audiem noi, ei nu trebuie să aibă nimic cu politicul. Iată ce se întâmplă la noi în sală și trebuia de așteptat lucrul acesta, din momentul în care am organizat asemenea audieri. Deci continuăm mai departe.

Microfonul nr. 4.

Microfonul nr. 3, vă rog.

Doamna Irina Vlah – Frațiunea PCRM:

Сначала – реплику господину Генеральному Прокурору по поводу того, что надо очень уважительно относиться к депутатам, они избранные народа. И если они задают вам вопросы, соответственно отвечайте на все эти вопросы не вопросами, а конкретными ответами по каждому вопросу.

У меня лично к вам два вопроса, если позволите. 7 апреля 2009 года вы вот информировали нас, была совершенна кибер - атака на сервис администрации Президента. И по информации, которой мы владеем, на этот сервис было направлено более 12 тысяч SMS с IP адресов.

Да, скажите, пожалуйста, наверняка вся эта работа была организована, на это нужно было достаточно много времени, что подтверждает, что к этой акции готовились заблаговременно. Изучали ли вы эту ситуацию, и выяснили ли вы, кто является организатором данной кибер - атаки?

Domnul Valeriu Zubco:

Mulțumesc pentru întrebare.

Deci, pe lângă informația expusă în raportul prezentat în fața dumneavoastră, la moment se efectuează urmărirea penală pe cauza penală respectivă. Și în privința acestei probleme sînt efectuate audieri și este efectuată cererea de asistență juridică internațională în materia respectivă.

Doamna Irina Vlah:

Скажите, пожалуйста, из каких стран были, поступали эти импульсы? Вы выясняли это?

Domnul Valeriu Zubco:

Eu am făcut referință.

Doamna Irina Vlah:

В прессе проскальзывала информация, что эти импульсы поступали из Румынии.

Domnul Valeriu Zubco:

Păi, eu aceasta am confirmat în raportul pe care l-am prezentat. Și v-am menționat că am făcut cerere de asistență juridică de două ori în România și am primit răspunsurile respective. La moment se investighează cazul.

Doamna Irina Vlah:

Второй вопрос к вам. Мы знаем, что в этот день, в здание Президентуры поступили, проникли протестующие. В том, что они проникли в здание Президентуры, соответственно было виновно и руководство государственной охраны, в лице господина Бодорина. Скажите, в связи с тем, что он остался на данной должности, это не есть свидетельство тому, что он как-то был привлечен к тем событиям, которые были организованы 7 апреля 2009 года? Был ли он заинтересован в том, чтобы протестующие попали в здание Президентуры и подняли флаг?

Domnul Valeriu Zubco:

Mulțumesc de întrebare.

La fel, eu m-am referit în raport, când am vorbit despre acțiunile Serviciului de Protecție și Pază de Stat, și anume și ale domnului Bodorin, și am spus: cauza la moment se investighează. Nu este finisată în privința acțiunilor colaboratorilor, precum și ale comandantului acestui serviciu.

Doamna Irina Vlah:

Получается, что это премия Бодорину?

Domnul Marian Lupu:

Microfonul nr. 4.

Domnul Tudor Deliu – *Fracțiunea PLDM:*

Mulțumesc.

O întrebare către domnul Procuror General. Nu sînt audiat în dosar și sper că vom primi un răspuns mai aproape la acest subiect. Ne aducem aminte că după revoluția, așa-zisă revoluție din octombrie, se pornise o campanie în masă de distrugere, inclusiv prin ardere, a operelor de artă care nu corespundeau principiilor realismului socialist. Vedem că aceasta se repetă și după 92 de ani. Se repetă și după 92 de ani.

Domnule Procuror General,

Cum credeți dumneavoastră: documentele arse de către Serviciul de Informații și Securitate nu corespundeau principiilor realismului socialist sau conțineau informații prea reale despre evenimentele din 7 aprilie? Și dacă dispuneți de informația pe care ne-ați relatat-o de la tribună, de ce totuși nu aflăm adevărul despre ele? Și de ce nici unul dintre responsabili nu au fost trași la răspundere, ceea ce prevede Hotărîrea Parlamentului din 7 iulie?

Domnul Valeriu Zubco:

Mulțumesc pentru întrebare, domnule Deliu. Mulțumesc pentru întrebare.

Și eu m-am referit în raportul prezentat referitor la aceste acțiuni vizavi de aceste 12 cutii de acte. Și eu m-am referit la fel că continuă urmărirea penală pe acest caz. Deci pînă cînd nu va fi finisat, eu nu pot să dau o apreciere pe care o solicitați dumneavoastră, pentru că nu-i, urmează să fie o apreciere juridică.

Domnul Tudor Deliu:

Mulțumesc.

Și o întrebare către domnul ministru de interne. Cunoaștem foarte bine faptul că în ziua de 7 aprilie, lîngă clădirea Președinției a apărut o mașină de pompieri. Atunci cînd a apărut mașina și mai mult s-a provocat, să zicem-așa, mulțimea. O întrebare foarte simplă. Cunoaștem faptul că prin Legea nr. 267 din 1994 privind apărarea împotriva incendiilor este strict interzisă folosirea mașinilor de pompieri la dispersarea mulțimii. Cu ce ocazie a apărut această mașină? Și dacă considerați că au fost vinovați acei care atunci se aflau la conducere la Ministerul de Interne, inclusiv a Serviciului Protecție Civilă și Situații Excepționale.

Domnul Alexei Roibu:

Mulțumesc pentru întrebare. Apariției mașinii de pompieri în fața clădirii Președinției i-am dat apreciere în raportul pe care l-am avut. Acestea au fost niște acțiuni care nu corespundeau situației. Mai mult ca atît, echipajul nu era pregătit și nu era instruit pentru așa situații. Și, într-adevăr, apariția acestei mașini a stîrnit mai mari tulburări și a servit ca o provocare pentru manifestații.

Domnul Tudor Deliu:

Mulțumesc.

Domnul Marian Lupu:

Microfonul nr. 5.

Domnul Alexandru Cimbriciuc – Frațiunea PLDM:

Mulțumesc.

Am o întrebare către domnul ministru de interne. Și, domnule ministru, este vreo legătură între evenimentele din 7 aprilie și așa presupusele concedieri în masă a colaboratorilor din cadrul Ministerului Afacerilor Interne, fiindcă se vehiculează cu diferite cifre: 200, 600 de funcționari. Unele mijloace ale mass-media vorbesc că chiar este vorba de ordinul al miilor. Și dacă din cadrul Ministerului de Interne se efectuează oarecare presiuni asupra celor care doresc să se concedieze din organul Ministerului de Interne?

Domnul Alexei Roibu:

Mulțumesc pentru întrebare.

Vreau, cu toată responsabilitatea, să declar astăzi în Parlamentul Republicii că, din organele Ministerului de Interne pînă la ziua de astăzi, cu dreptul de a primi

pensii pe linia Ministerului, au fost, s-au eliberat 481 de colaboratori. Acesta este dreptul lor în legătură cu inițiativa de a... Legea de pensionare.

De aceea, eu vă rog, cu adevărat, să nu confundăm reformele din Ministerul de Interne cu reforma în sistemul de pensionare. Nimeni nu a... nici o presiune nu a fost față de acești colaboratori. Este dreptul lor. Este regretabil faptul când, aici, fostul meu coleg grănicer Gorilă a apreciat o cifră de 2500. 481 de colaboratori. Care este dreptul lor. Și aceasta nu înseamnă, că după o reformă a ministerului, ei se vor întoarce sub altă formă, acei profesioniști. De aceea, încă o dată declar că nici un profesionist în cadrul Ministerului de Interne nu va fi ignorat, să fie liniștiți.

Domnul Marian Lupu:

Microfonul nr. 2.

Doamna Elena Bodnarenco:

Mulțumesc.

Domnule Președinte al Parlamentului,

Cine are dreptul în Republica Moldova să pună la îndoială cuvintele deputatului? Oare un ministru al afacerilor interne care poate să le schimbe într-un minut?

Domnul Marian Lupu:

Eu nu sînt judecător ca să dau apreciezi nici cuvintelor miniștrilor, nici celor ale deputaților. Vă rog întrebările.

Doamna Elena Bodnarenco:

Întrebarea mea domnului Procuror General. Господин прокурор, я не являюсь свидетелем по какому-нибудь процессу, поэтому прошу дать мне ответ на вопрос. Согласно Закону о проведении собраний организаторы несут ответственность за порядок во время проведения собрания. И нет никаких исключений, в случае если мирное собрание перестает в собрание с применением насилия.

Организаторы митинга 7 апреля известны. Они поставили свои подписи, они были вместе с митингующими на площади. И добрая половина второго и третьего сектора сегодняшнего Парламента принимала участие в этих акциях протеста, мирных, так называемых. Я хочу спросить, какие санкции и какими органами – Министерством Внутренних Дел, Прокуратурой, судами различных инстанций – были наложены на организаторов митинга 7 апреля, которые не сумели соблюсти порядок во время проведения митинга?

Domnul Valeriu Zubco:

Mulțumesc de întrebare.

Deci referitor la întrebarea pe care dumneavoastră o adresați: în cadrul dosarului de bază 7 aprilie vor fi toate acele constatări la care vă referiți dumneavoastră și calificarea respectivă. Deoarece dosarul nu este finisat, nu am

dreptul să dau o apreciere asupra acțiunilor care au fost întreprinse de organizatori. Eu m-am referit în raport și am făcut referință la toate persoanele sancționate, trase la răspundere penală pentru încălcările comise în data de 6 – 7 aprilie.

Doamna Elena Bodnarenco:

Господин Генеральный Прокурор,

Не ссылайтесь на ваш отчет, а отвечайте на вопрос. Вам известны лица которые подали заявку о проведении митинга? Есть подпись...

Domnul Valeriu Zubco:

Stimată doamnă deputat,

Deci eu vreau să fac referință la jurisprudența Curții Europene. Mă refer la cazul Popov versus Moldova și cazul Guja versus Moldova. Și noi vorbim, în acest caz de prezumția nevinovăției. Atît timp cît există, eu pot să spun...

Doamna Elena Bodnarenco:

Dar eu mă refer la ziua de 7 aprilie.

Domnul Valeriu Zubco:

Eu nu pot să spun.

Doamna Elena Bodnarenco:

Au fost organizatori ai mitingului care au pus semnătura sub cererea cu privire la organizarea mitingului? Au fost?

Domnul Valeriu Zubco:

Stimată doamnă deputat,

Eu m-am referit la dosarul 7 aprilie. Atît timp cît dosarul nu este finisat, eu nu pot să mă expun asupra vinovăției unei sau altei persoane. Există principiul prezumției nevinovăției.

Doamna Elena Bodnarenco:

Хорошо, вы не ответили мне на этот вопрос. В нарушение принципов презумпции невиновности, пока нет решения суда, сегодня уже прозвучали обвинения в адрес господ Папука и Ботнаря, уважаемый господин Генеральный Прокурор.

И второй вопрос. Сегодня в чьем-то отчете прозвучали номера тех кабинетов, которые горели. Один из этих кабинетов был моим. Потому что я была депутатом Парламента 16-го созыва на пятом этаже.

Те, которые организовали митинги, вели за собой героев, а привели воров и тех, кто разрушал здание Парламента, и мародеров – потому что кабинеты депутатов были разграблены, бухгалтерия Парламента, другие кабинеты сотрудников Аппарата Парламента... ну, ладно, с личными вещами депутатов.

Мой вопрос касается Декларации о независимости Республики Молдова, которая была сожжена или не сожжена, но она исчезла. Мой вопрос. Изучала ли какая-то структура Министерства Внутренних Дел, Генеральная Прокуратура, Служба информации и безопасности, где хранилась Декларация Республики Молдова? В каких сейфах, за какими замками, кто нес персональную ответственность, где находились ключи?

Почему все сейфы Парламента, в том числе сейфы, в которых хранилась Декларация Республики Молдова, были открыты? И каким образом Декларация о независимости Республики Молдова в присутствии Председателя Парламента могла исчезнуть?

Domnul Valeriu Zubco:

Mulțumesc pentru întrebare.

Eu am menționat și anterior: cauza penală în partea ce ține de actele Declarației de independență a Republicii Moldova este în curs de examinare. Toate persoanele care au avut legătură directă sau indirectă cu modul de păstrare a declarației sînt audiate în cadrul cauzei penale. Cauza penală la moment nu este finisată. Deci partea ce ține de păstrare, accesul, arderea, toate materialele se conțin, sau toată informația se conține în cadrul cauzei penale.

Doamna Elena Vodnarenco:

Это не парламентские слушания, господин Председатель Парламента, а цирк с клоунами, которые не готовы ответить ни на один вопрос.

Domnul Marian Lupu:

Microfonul nr. 3, vă rog.

Domnul Anatolie Gorilă – *Fracțiunea PCRM:*

Mulțumesc, domnule Președinte.

Întrebarea mea este către domnul Cecan.

Domnule Cecan,

Pe data de 7 aprilie, lingă clădirea Președinției, domnul Filat cu megafonul în mîină a spus o frază, a fost spus în limba rusă: «У нас бессовестно украли голосаю.».

Tot în aceeași zi, domnul Urechean, pe toată Moldova, a numit cifra de 300 de cazuri de falsificare a alegerilor în orașul și raionul Cahul. Dumneavoastră confirmați aceste cuvinte și aceste cifre? Dacă da, din partea cui au fost falsificările? Din partea Partidului Comuniștilor sau a Comisiei Electorale Centrale?

Domnul Iurie Ciocan:

Noi nu am constatat vreun ”fakt” probat în modul corespunzător, ce ar confirma furturile de voturi la care vă referiți dumneavoastră și nu doar la acele referite de dumneavoastră.

Vreau să atrag atenția că au fost folosite toate căile de atac posibile în Republica Moldova asupra hotărîrilor Comisiei Electorale Centrale atît în perioada electorală, cît și după confirmarea rezultatelor. Hotărîrile instanțelor, toate, inclusiv ale Curții Constituționale, au conformat legalitatea acțiunilor Comisiei Electorale Centrale.

Domnul Anatolie Gorilă:

Mulțumesc.

Domnul Marian Lupu:

Microfonul nr. 4.

Domnul Nicolae Olaru – Frațiunea PLDM:

Mulțumesc.

Întrebarea mea este adresată către domnul Procuror. Din materialele video, difuzate pe canalele TV din țară, din materialele de care dispun astăzi toate organele de drept se observă clar, în mulțimea din timpul, din ziua de 7 aprilie persoane tunși scurt, cu ranițe în spate, care instigau participanții pașnici la distrugere a clădirilor Parlamentului și Președinției. Spuneți, vă rog, au fost depistate aceste persoane? Cine sînt ele totuși? Studenți, persoane din țară, persoane din afara țării, au fost interogate sau nu aceste persoane?

Domnul Valeriu Zubco:

Mulțumesc pentru întrebare, stimate domnule deputat.

Eu, în cadrul raportului, m-am referit la anumite deficiențe care există la moment în legătură cu investigarea cauzei penale privind 7 aprilie. Și una din aceste momente este că în Moldova, la moment, nu există tehnică care ar permite identificarea persoanei după fotografie.

În acest context, noi am făcut cerere de asistență juridică internațională în Statele Unite ale Americii, prin intermediul Ambasadei Statelor Unite, am făcut cerere de asistență juridică internațională în România, către Procuratura Generală și către Ministerul Afacerilor Interne și Administrare, unde am primit... au fost identificate un șir de persoane care sînt protestatanți.

La moment, se efectuează, mai departe se analizează toate versiunile, inclusiv participarea cetățenilor din Ucraina și din Transnistria pentru a fi identificate, dar este un proces foarte anevoios, repet încă o dată, nu există în Moldova asemenea tehnică de identificare după fotografie.

Mulțumesc.

Domnul Nicolae Olaru:

Adică, dumneavoastră spuneți și concretizați încă o dată că au fost și persoane străine?

Domnul Valeriu Zubco:

Deci noi verificăm toate versiunile care au fost expuse public, cum v-ați referit dumneavoastră, referitor la posturi de televiziune și sîntem obligați să investigăm toate versiunile, toate presupunerile care există, sub toate aspectele.

Domnul Nicolae Olaru:

Și a doua întrebare tot către domnul Procuror. Ne aducem aminte toți, mai ales la canalul de televiziune Moldova 1, în primele zile: 7, 8, 9, 10, în materialele care erau difuzate despre devastare îndeosebi a clădirii Parlamentului și dezastrul care a fost acolo făcut și toți am auzit foarte multe glasuri în limba rusă. Se vehiculează foarte mult în societate, mai ales atunci, că la evenimente au participat și reprezentanți din Transnistria.

Spuneți, vă rog, este adevărat? Ați cercetat, s-a adevărat, într-adevăr, faptul și noi toți am văzut și am auzit cu urechile noastre că mai mult erau discuții în limba rusă, și materialele sînt și astăzi.

Domnul Valeriu Zubco:

Mulțumesc pentru întrebare.

Eu deja m-am expus, că noi verificăm și versiunea implicării sau participării tinerilor din Transnistria și din Ucraina. Pînă la moment nu există o constatare sau un rezultat, dar lucrăm asupra acestor presupuneri, asupra acestor versiuni.

Mulțumesc.

Domnul Nicolae Olaru:

Și cam cît ar dura ancheta asta, de 7 aprilie? Cînd societatea ar putea să afle totuși ce a fost atunci?

Domnul Marian Lupu:

Microfonul nr.5.

Domnul Gheorghe Mocanu – *Fracțiunea PLDM:*

Mulțumesc.

Aș vrea, mai întîi, să vin cu o replică către reprezentantul Partidului Comunist, care s-a referit la tinerii membri ai PLDM, care în perioada februarie, martie, aprilie, pichetau sediul Președinției, numărînd zilele guvernării comuniste. Să amintim că nu a ieșit nici o dată un reprezentant al Președinției în acea perioadă și că datorită, inclusiv a acestor tineri, astăzi avem un regim democratic la putere.

Și acum întrebarea către domnul Procuror.

Stimate domnule Procuror,

Din păcate, pînă la acest moment, evenimentele din 7 aprilie rămîn o pagină ștearsă, sperăm să nu fie o pagină ruptă din cartea de istorie a Republicii Moldova. Și, în același timp, sînt lucruri care totuși parcă au devenit mai clare și anume faptul că acele proteste pașnice și sincere ale tinerilor au fost deturnate în provocări și violențe de către anumite persoane.

Spuneți, vă rog, s-a analizat versiunea sau puteți confirma că existau grupuri de instigatori coordonate dintr-un singur centru de comandă?

Domnul Valeriu Zubco:

Mulțumesc de întrebare.

Într-adevăr, aveți perfectă dreptate, este vorba de o filă neagră în istoria Republicii Moldova și această versiune, la care v-ați referit, se investighează în cadrul dosarului penal – cauza 7 aprilie.

Domnul Gheorghe Mocanu:

Și a doua întrebare. În acea perioadă au fost difuzate materiale video cu o mașină în fața Palatului Național, care avea în față numere ale Republicii Moldova și în spate numere transnistrene.

Spuneți, vă rog, era acea o practică curentă pe atunci a guvernării sau mașina nu era a organelor de forță?

Domnul Valeriu Zubco:

Deci îmi permiteți să nu vă răspund la această întrebare, pentru că ține de secretul urmăririi penale. Dar dumneavoastră știți foarte bine că asemenea acțiuni sînt întreprinse de organele operative de investigații.

Mulțumesc.

Domnul Marian Lupu:

Microfonul nr.2.

Domnul Alexandr Bannicov – Frațiunea PCRM:

Спасибо.

Значит, у меня сначала не вопрос, а хочу отметить... Сегодня господин Стати сказал о том, просил о том, чтобы весь этот процесс демонстрировался по Молдова-1. Насколько мы знаем, сейчас прервана передача, трансляция и не показывают все, что мы здесь сейчас делаем, задаем вопросы, получаем ответы. Все это не транслируется в прямом эфире. Это ремарка.

Пожалуйста. Просто как-то... Да, или давайте начнем транслировать, или.

Domnul Marian Lupu:

Господин Банников, я могу отреагировать только следующим образом. На вопрос кого-то из коллег из зала по поводу того, будет закрытая часть или не будет, я сказал очень четко, что согласно Регламенту любая кампания которая хочет, передает.

Мы, никто не ставил на голосование на счет закрытых дебатов, они у нас открытые. Если были бы закрытые, вся пресса здесь не присутствовала бы всех бы попросили наружу. Почему? В данном контексте, ну, я попрошу секретариат поинтересоваться у кампании, что случилось, почему

транслировали, а сейчас не транслируют, потому что никто, как минимум с президиума, не давал никаких инструкций ни до, ни после.

Domnul Alexandr Bannicov:

Давайте может быть, сделаем перерыв, пускай вот камера Молдова-1 придет оператор, включит и после этого начнем дальше.

Domnul Marian Lupu:

Уважаемые коллеги, а мы что, мы с вами в этом зале только на публику работаем, то есть, мы шоу здесь делаем...

Domnul Alexandr Bannicov:

Нет... просто хочется, чтобы люди слышали, о чем мы здесь говорим.

Domnul Marian Lupu:

А давайте мы будем действительно работать, потому что, я понимаю, мы здесь работаем, а не проводим спектакль. Я так понимаю. Или если это спектакль, то давайте мы его прекратим. Если это спектакль.

Прошу вас, господин Банников.

Domnul Alexandr Bannicov:

Хорошо. Вопрос к генеральному прокурору.

Все мы знаем, что на здание Президентуры и Парламента был водружен флаг чужого иностранного государства. В своем докладе генеральный прокурор сказал, что это было сделано спонтанно, то есть те люди, которые водрузили это знамя, у них желание появилось спонтанно.

То есть, вот я шел по улице, шел, шел, и спонтанно у меня появилось желание. Я, вот, подошел, и где-то здесь вот он лежит флаг другого государства, и я его поднимаю и иду и водружаю на здание Президентуры.

То есть, вопрос в том, как, откуда у человека, у которого появилось спонтанное желание, вдруг ни с того ни с сего появляется флаг чужого государства.

И почему Генеральная прокуратура скрывала именно этих людей? Хотя они были видны на всех каналах, все их видели. И в этом случае почему их до сих пор не привлекли к уголовной ответственности, если это все-таки было не спонтанно.

Domnul Valeriu Zubco:

Mulțumesc pentru întrebare, stimate domnule deputat.

Îmi pare rău că nu ați urmărit pînă acum în mass-media, pentru că noi... din momentul în care persoana a fost atrasă la răspundere penală, a fost făcut public atît în cadrul conferințelor de presă, chiar și în studioul la "Moldova 1", precum și în comunicate de presă difuzate de Procuratura Generală.

Și eu am vorbit că persoanele au fost atrase la răspundere penală, dar cu aplicarea articolului 55 din Codul penal, conform căruia persoana a fost trasă la răspundere contravențională cu aplicarea sancțiunilor administrative.

Deci ambele persoane sînt trase la răspundere.

Domnul Alexandr Bannicov:

Второй вопрос. Второй вопрос касается того, что недавно в одной из частей, вооруженных частей погиб солдат. Вы отказали в возбуждении уголовного дела, чтобы было возбуждено уголовное дело против министра обороны. И одновременно тут же вы предложили снять иммунитет с третьего Президента Республики Молдова Воронина Владимира Николаевича и привлечь его к уголовной ответственности за то, что погиб один человек во время массовых беспорядков в Кишиневе 7 апреля 2009 года.

Кто сделал такой заказ? То есть, в этом случае в одном вы применяете одни стандарты, в другом случае вы применяете совершенно другие стандарты. То есть, это что: это политический заказ или это что?

Кто из политиков сделал такой заказ?

Domnul Valeriu Zubco:

Mulțumesc, domnule deputat.

Deci eu nu văd nici o legătură cauzală între cazul comis în forțele armate, infracțiunea, precum și evenimentele din 7 aprilie.

Și, repet încă o dată, pentru Procuratura Generală, pentru Procuratura Republicii Moldova, indiferent cine este persoana care a comis infracțiunea, dacă cade sub incidența legii penale, atunci noi vom întreprinde strict acele acțiuni care prevede legea penală.

Mulțumesc.

Domnul Marian Lupu:

Microfonul nr.3.

Domnul Zurabi Todua – Frațiunea PCRM:

Спасибо, господин Председатель.

Вопрос к господину прокурору. Вы неоднократно упоминали о том, что в этих событиях принимали участия некие провокаторы, и только, что было сказано о том, что идет следствие на предмет выяснения того, кто эти провокаторы.

У меня вопрос такой: можно ли определить под вот это слово «провокаторы» людей, которые призывают и кричат: «Огонь, огонь, поджигай!», которые призывают кидать камни, которые призывают идти на штурм Парламента?

Это как вы считаете, можно под это определение квалифицировать как провокации... этих людей.

Domnul Valeriu Zubco:

Mulțumesc de întrebare.

Calificativul la care vă referiți dumneavoastră se va face în cadrul cauzei penale. Și aveți perfectă dreptate că noi investigăm cauza 7 aprilie în privința tuturor persoanelor implicate și care noi considerăm că sînt persoane care au provocat acțiunile de dezordine în masă atît în fața Președinției, precum și în fața Parlamentului Republicii Moldova.

Domnul Zurabi Todua:

Я хотел бы добавить перед вторым вопросом, что в Интернете и в документальном фильме «Атака на Молдову» есть четкие кадры и есть персонажи, которые призывали это делать, и они наверняка подпадают под эту квалификацию.

Второй вопрос – всем, одному из трех представителей власти. Вы сделали свои доклады. Но ни из одного не следует конкретно, четко и понятно, что все-таки произошло 7 апреля? Как это можно квалифицировать? То, что это не революция, это понятно даже из ваших докладов. Но что это?

Кто из вас может ответить на вопрос, что произошло 7 апреля? Короткая фраза.

Domnul Valeriu Zubco:

Pînă cînd nu este finisată urmărirea penală, nu poate fi dată o calificare acestor evenimente. (*Rumoare în sală.*)

Domnul Zurabi Todua:

Это смешно.

Domnul Valeriu Zubco:

Asta nu este...

Domnul Zurabi Todua:

Сколько лет вам надо, чтобы дать определение?

Domnul Marian Lupu:

Microfonul nr.4. ...пожалуйста у микрофонов. Спокойно, без истерики главное.

Microfonul nr.4, vă rog.

Domnul Nicolae Juravschi – Frațiunea PLDM:

O să am o întrebare către domnul Procuror General.

Domnule Procuror,

Spuneți, vă rog, după evenimentele de la 7 aprilie au fost intentate o mulțime de dosare penale, dar o mare parte din numărul acestor persoane pînă astăzi n-au fost audiate.

Din ce cauză și care este viziunea dumneavoastră, cum vedeți acest lucru?

Domnul Valeriu Zubco:

Mulțumesc pentru întrebare, dar aș vrea să clarific, concret să concretizați ce vreți să aflați la întrebare, pentru că nu este clar.

Domnul Nicolae Juravschi:

Păi, ei sînt cu dosar penal, dar n-au fost audiați, nu au fost invitați în audiență, absolut.

Domnul Valeriu Zubco:

La cine vă referiți?

Domnul Nicolae Juravschi:

O mulțime de, 20 de persoane poate să... vă spun, din ei, dacă e necesar.

Domnul Valeriu Zubco:

Eu vă rog să adresați întrebarea concret, cu persoanele concrete, care au... în privința cărora a fost pornită urmărirea penală, dar nu au fost audiați.

Domnul Nicolae Juravschi:

Bine. Eu v-am pus o întrebare. Înseamnă că există așa persoane care n-au fost audiate pînă astăzi sau nu?

Domnul Valeriu Zubco:

Noi vorbim despre persoanele care nu se prezintă la urmărirea penală, care sînt date în căutare. Da, există.

Domnul Nicolae Juravschi:

Bine. Și altă întrebare. Ce faceți cu acei care au dat dispoziții false, depoziții false?

Domnul Valeriu Zubco:

Pentru depoziții false este prevăzută răspunderea penală.

Domnul Nicolae Juravschi:

Și a fost cineva tras la răspundere sau nu?

Domnul Valeriu Zubco:

Păi, cîte întrebări îmi adresați? (Nu vorbește la microfon)

Instanța va decide, pînă cînd nu sînt asemenea cauze penale în procedură.

Domnul Nicolae Juravschi:

Bine.

Domnul Marian Lupu:

Microfonul nr.5.

Domnul Gheorghe Brega – Frațiunea PL:

Mulțumesc, domnule Președinte.

Eu am două întrebări către ministrul de interne.

Domnule ministru,

Pînă dumneavoastră veniți la microfon, eu vreau să vă spun că nu vă invidiez. Un ministru a făcut dezastrul și dezordinile la 7 aprilie, alt ministru a cercetat, dumneavoastră, la moment, numai trebuie să răspundeți, dar, sînteți ministrul de interne.

Nu știu, cunoașteți sau nu, dar imediat după 7 aprilie, la toți cei 41 de deputați care erau în Parlament au fost deschise dosare operative și penale, în pofida faptului că aveau imunitate, în lipsa hotărîrii instanței de judecată.

Dacă cunoașteți, cine a inițiat, în baza la ce, vă rog să ne răspundeți. În baza la ce au fost intentate aceste dosare penale și dosare operative și dacă la acel moment la deschiderea dosarelor operative erau ascultate telefoanele, era urmărire după fiecare din noi?

Și care au fost măsurile luate față de acești colaboratori ai dumneavoastră, ai Ministerului de Interne?

Domnul Alexei Roibu:

Mulțumesc pentru întrebare.

Nu cunosc așa fapte...

Domnul Gheorghe Brega:

Deci eu am... dispun de toate materialele, vă rog eu o să... Și, totodată, aș sesiza și Procuratura Generală, domnul Procuror să se autosesizeze și împreună cu Procuratura Generală.

A doua întrebare. Atît din raportul dumneavoastră, cît și din audierile la comisia parlamentară, unde am fost secretar, deci, într-adevăr, o grupă de oameni, 7 persoane care au dat ordine ilegale și undeva sub 50 de oameni care au dat, au executat aceste ordine ilegale și au torturat persoanele, nu-s mulți, așa-i? V-aș întreba: nu doriți dumneavoastră și nu e cazul, cel mai corect ar fi, nu e cazul să interveniți cu un demers pe lîngă Președintele Republicii să fie retras gradul de general, colonel, celor, mai ales, avansați după evenimentul din 7 aprilie. E cazul, totuși, să veniți cu un demers către Președintele Țării sau nu?

Domnul Alexei Roibu:

Mulțumesc pentru întrebare.

Stimate deputat,

Retragerea gradelor acordate eu cred că este și așa este, este competența instanței de judecată.

Domnul Gheorghe Brega:

Nu. Ministerul de Interne vine, ministrul de interne vine cu un demers către Președintele Țării și atît. Asta nu, asta pentru încălcările, fărădelegile comise atît de ministrul de atunci, cît și de subalternii săi, sînt 7 la număr.

Domnul Alexei Roibu:

Vreau.

Domnul Gheorghe Brega:

Și acei 50 care au îndeplinit aceste ordine, e destul.

Bine. Eu vă mulțumesc, dar totuși veniți cu un demers către Președintele Țării, că ei nu merită nici pensie de general, nici restul facilităților pe care le au.

Acum, către domnul Procuror General.

Domnule Procuror General...

Domnul Marian Lupu:

Stimate coleg...

Domnul Gheorghe Brega:

Două.

Domnul Marian Lupu:

Două întrebări.

Domnul Gheorghe Brega:

Păi, două.

Domnul Marian Lupu:

Două întrebări, în general două întrebări le-ați acordat, cer scuze, dar Regulamentul...

Microfonul nr.2.

Domnul Sergiu Stati:

Mulțumesc.

Stimați raportori,

O remarcă. Noi de 4 ore stăm aici și dumneavoastră v-ați dumerit ca să nu spuneți chiar nimic absolut. Deci și de aceea astăzi sînt niște audieri foarte stranii.

Dar, propriu-zis, întrebarea către Procurorul General.

Stimate domnule Procuror General,

Bine, am înțeles că ați deschis mai multe dosare, dar mă interesează dacă s-a deschis un dosar penal pe cazurile de chemare la lovitură de stat, care au sunat în Piața Marii Adunări Naționale, inclusiv arderea Președinției, Parlamentului, televiziunii, Comisiei Electorale Centrale pe motiv că totul asta avem la București.

Adică, tipul care a strigat în televizor, pe care îl cunoașteți și eu, și dumneavoastră, și toată lumea, și toți 101 deputați prezenți acum în sală.

Domnul Valeriu Zubco:

Mulțumesc pentru întrebare.

Toate acele momente la care v-ați referit dumneavoastră se conțin în cauza penală 7 aprilie care se investighează. Atît timp cît nu este finisată, deci nu pot să

vă spun care va fi calificarea sau care vor fi consecințele în privința acestei persoane.

Mulțumesc.

Domnul Sergiu Stati:

Da, o remarcă.

Domnule procuror, nu plecați, fiindcă vreau să vă întreb, ca precizare. Eu nu întreb deci că el dacă este criminal sau nu este criminal. V-am întrebat o chestie foarte simplă care ține, inclusiv, de ancheta penală: a fost deschis sau nu a fost deschis dosar penal pe acest caz?

Domnul Valeriu Zubco:

Dumneavoastră ați apreciat foarte corect, ține de ancheta penală și declarațiile care au fost spuse sînt cercetate în cadrul cauzei penale.

Domnul Sergiu Stati:

E deschis sau nu e deschis? Ce ne jucăm noi aici de-a mijatca.

Domnul Valeriu Zubco:

Deci repet încă o dată, declarațiile spuse se cercetează în cadrul cauzei penale 7 aprilie. Este o cauză penală complexă asupra tuturor evenimentelor din 7 aprilie.

Domnul Sergiu Stati:

Corect. Deci dumneavoastră puteți să ne spuneți, spre exemplu, că Președintele Voronin deci care a fost pe 7 aprilie... Președinție, atunci cînd pînă la etajul 4 nu mai era nici un geam întreg, deci ați nominalizat că împotriva lui a fost deschis caz penal, pe Ilie Bratu dumneavoastră interziceți să ne spuneți a fost sau nu a fost deschis caz penal.

Domnul Valeriu Zubco:

Deci, stimate domnule deputat,

Cauza penală care se referă la ex-Președintele Voronin, la fel, reiese din cauza penală 7 aprilie, de asta și eu vă spun.

Domnul Sergiu Stati:

Și a doua întrebare, dacă îmi permiteți, domnule Președinte.

Domnule Procuror General,

Pe ce articol, în general, a pornit cauza penală Procuratura Generală referitor la evenimentele din 7 aprilie?

Domnul Valeriu Zubco:

Stimate domnule deputat,

Deci eu, în raportul prezentat, m-am referit la două cauze penale pornite de către Procuratura municipiului Chișinău, prevăzute de articolul 285 alineatul (2)

literele a) și b) și alineatele (3) și (4) din Codul penal pe faptul dezordinii în masă avute loc în municipiul Chișinău în seara de 6 aprilie 2009 care a fost conexată la o altă cauză penală pornită în 7 aprilie 2009 privind elementele infracțiunii prevăzute de articolul 339 alineatul (1), articolul 285 alineatul (2) literele a) și b), alineatele (3) și (4) pe faptul acțiuni de uzurpare a puterii de stat și a dezordinilor în masă, produse în municipiul Chișinău în 7 aprilie 2009. (*Aplauze.*)

Domnul Marian Lupu:

Microfonul nr.3.

Domnul Oleg Reidman – Frațiunea PCRM:

Спасибо, господин Председатель Парламента.

Господин генеральный прокурор,

Вам придется сегодня больше всех, конечно, поскольку Вы руководитель расследования. Депутатам, конечно, приходится терпеть гăспunsurile evazive ale dumneavoastră, которые касаются квалификации, выводов, приходится это терпеть.

Тем не менее, мы бы хотели знать, насколько всеобъемлющим, детальным и тщательным является расследование, которую ведет Генеральная Прокуратура? В связи с этим первый вопрос. Сколько сотрудников Аппарата Президента, депутатов Парламента и сотрудников Аппарата Парламента, находящихся во время разгрома в здании на своих рабочих местах и являющихся очевидцами, допрошены в качестве свидетелей?

Domnul Valeriu Zubco:

Deci în cadrul cauzei penale 7 aprilie au fost audiate mai mult de 1500 de persoane, dintre care: deputați în Parlament, funcționari ai Aparatului Parlamentului, funcționari ai Președinției, polițiști, angajați ai Serviciului de Pompieri, Paza de Stat.

Domnul Oleg Reidman:

Mersi, domnule Procuror.

А я спрашиваю конкретно о сотрудниках Аппарата Президента, которые были на своих рабочих местах и являются очевидцами, сколько из них допрошено в качестве свидетелей? Ответ нам известен, но мы хотели, чтобы он был подтвержден, так сказать, процессуальной фигурой, господином прокурором.

Domnul Valeriu Zubco:

Deci eu repet încă o dată, atunci când mă refer la un număr total, eu acum nu pot să spun cu certitudine numărul concret de persoane, pentru că nu a fost o divizare din Aparatul Președintelui.

Domnul Oleg Reidman:

Mersi.

A doua întrebare. Исследуется ли, господин генеральный прокурор (опять же ответ на этот вопрос широко известен, но, тем не менее), исследуется ли процессуально роль в организации выхода студентов преподавательского состава и руководства вузов? И находит ли она подтверждение или опровержение в результате расследования?

Спасибо.

Domnul Valeriu Zubco:

Și această versiune, care este spusă de dumneavoastră, este cercetată penal și sînt audiați profesorii din cadrul instituțiilor de învățămînt, precum și conducătorii instituțiilor de învățămînt în dosarul de bază 7 aprilie.

Domnul Oleg Reidman:

Важны вопросы, какие им задают. Я говорю, исследуется ли их роль в организации выхода студентов? Потому что очевидцы, среди которых и я являюсь тоже, находясь в здании Президентуры, видели, как толпа студентов Экономической академии уходила с площади и как рыбы, как стая было повернута в один момент обратно.

Domnul Valeriu Zubco:

Domnule deputat,

Întrebările care le adresează ține de competența procurorului să formuleze acele întrebări care consideri în cadrul cauzei penale.

Domnul Marian Lupu:

Microfonul nr.4.

Doamna Corina Fusu – Frațiunea PL:

Am o întrebare către domnul ministru Roibu și domnul vicedirector Valentin Dediu. Din ambele rapoarte am desprins faptul că a fost stabilită cifra de 290 sau în jur de 290 de provocatori. Întrebarea mea este: ați stabilit doar cifra lor sau ați putut și identifica pe careva dintre ei?

Și a doua jumătate a întrebării constă în faptul, în ce constă dificultatea identificării provocatorilor care au fost văzuți de martori, care au fost filmați, care au fost fotografiați?

Domnul Alexei Roibu:

Mulțumesc pentru întrebare.

Eu am spus în raport că Ministerul Afacerilor Interne toate materialele, inclusiv cele care țin de provocatori care erau printre manifestanți, au fost trimise Procuraturii Generale prin dosarul 7 aprilie.

Doamna Corina Fusu:

Deci dumneavoastră ați stabilit doar numărul lor sau ați identificat și persoane?

Domnul Alexei Roibu:

Și persoane.

Doamna Corina Fusu:

Și persoane ați identificat. Și pînă la ora actuală reiese că nu este nimeni tras la răspundere. Asta-i concluzia. Da.

Vă mulțumesc.

Domnul Valentin Dedi:

Deci răspund. Serviciul de Informații și Securitate a identificat 66 de persoane, care au fost transmise ... familiile au fost transmise la Procuratură și se examinează în cadrul dosarului, împreună cu ofițerii SIS care lucrează cot la cot cu procurorii.

Domnul Marian Lupu:

Microfonul nr.4.

Doamna Corina Fusu:

Dar la ora actuală lucrați pentru a vedea cine a stat în spatele acestor provocatori, cine i-a organizat?

Domnul Valentin Dedi:

Da, astfel am menționat și în raport.

Doamna Corina Fusu:

Vă mulțumesc.

Și o întrebare pentru domnul Procuror General. Iată, de la domnul Roibu și domnul Dedi am aflat că totuși s-au identificat persoane concrete, calificate drept provocatori. Dumneavoastră ați spus că nu puteți identifica persoanele, pentru că nu aveți destule tehnologii de a determina persoana după film sau după fotografie. De ce persoanele respective n-au fost încă sancționate?

Domnul Valeriu Zubco:

Mulțumesc mult pentru întrebare.

În principiu, ceea ce-a spus domnul Roibu se referă la acele persoane care au fost identificate și anume sînt: liderii partidelor politice, liderii organizațiilor teritoriale, liderii organizațiilor de tineret care erau în Piață, nu sînt provocatori.

Doamna Corina Fusu:

Eu vorbesc de provocatori.

Domnul Valeriu Zubco:

Păi, vă lămuresc.

Doamna Corina Fusu:

Subliniez, provocatori.

Domnul Valeriu Zubco:

Toți provocatorii care erau la evenimente, dacă vă amintiți ...

Doamna Corina Fusu:

Păi, liderii de partide nu pot fi calificați ca și provocatori. Mă scuzați.

Domnul Valeriu Zubco:

Doamnă Fusu,

Vă lămuresc, răspund la întrebare. (*Rumoare și aplauze în sală.*) Deci toate persoanele cărora dumneavoastră le-ați dat calificativul de provocatori erau cu fața deghizată, deci ei nu au fost ...

Doamna Corina Fusu:

Nu, erau și fără față deghizată. Personal i-am văzut.

Domnul Valeriu Zubco:

Ei nu au fost identificați. Dacă dumneavoastră insistați, eu pot prezenta fotografiile tuturor persoanelor care au fost identificate după nume și adresă și care nu fac parte din categoria de persoane de care vorbim, de provocatori. Este o neînțelegere.

Doamna Corina Fusu:

Eu mai am o întrebare către dumneavoastră. Care este ...

Domnul Marian Lupu:

Nu vă supărați, vă rog, doamnă Fusu, două întrebări.

Doamna Corina Fusu:

Nu, asta a fost întrebarea cu provocatorii, la care n-am primit, de fapt, răspuns clar. Și mai am o întrebare.

Domnul Marian Lupu:

Doamnă Fusu,

Nu vă supărați, vă rog. Mie îmi pare așa, dacă sînt normele de Regulament, ele sînt unice pentru toți.

Doamna Corina Fusu:

Vă mulțumesc.

Domnul Marian Lupu:

Fiecare deputat–două întrebări.

Microfonul nr.5.

Doamna Inna Șupac – Frațiunea PCRM:

Vă mulțumesc.

Am două întrebări către domnul Procuror General. Prima întrebare. Eu, îmi permiteți, o să ...

Domnule Procuror general,

Eu vă adresez dumneavoastră două întrebări.

Dacă îmi permiteți, eu o să citez o știre publicată pe site-ul postului de televiziune PRO TV.md, publicația a avut loc pe data de 23 martie 2010, citez: Tentativa de lovitură de stat. Așa califică Marian Lupu evenimentele din 7 aprilie. Astăzi, fostul Președinte al Parlamentului a fost citat la Procuratură în calitate de martor.

Stimate domnule Procuror General,

Am o întrebare foarte simplă, spuneți-ne nouă tuturor, ca să știm, care sînt argumentele expuse de către domnul Marian Lupu, actualul Președinte interimar, în confirmarea afirmației dumnealui că la 7 aprilie a avut loc tentativa de lovitură de stat? Vă ascultăm.

Domnul Valeriu Zubco:

Stimată doamnă deputat,

Cum credeți dumenavoastră, dacă este procesul-verbal de audieri ale martorului, eu acum pot să prezint declarațiile care sînt în procesul-verbal de audiere a martorului, care este în cadrul cauzei penale? Eu vă fac referință la normele care prevăd clar. Deci noi nu putem face publice la moment, pînă cînd n-a fost finisată cauza penală, declarația oricărui martor audiat în proces, inclusiv, indiferent de apartenența politică, indiferent de declarațiile care sînt efectuate în cadrul procesului-verbal de audiere.

Doamna Inna Șupac:

Bine, dar dumneavoastră confirmați că domnul Marian Lupu a confirmat opinia dumnealui că 7 aprilie a fost ...

Domnul Marian Lupu:

Doamnă Șupac,

Eu lucrul acesta l-am făcut public.

Doamna Inna Șupac:

Eu am o întrebare către domnul Procuror General: dumneavoastră ...

Domnul Marian Lupu:

Vă rog, a doua întrebare. Că timpul trece.

Doamna Inna Şupac:

A doua întrebare.

Domnul Marian Lupu:

50 de minute au mai rămas încă.

Doamna Inna Şupac:

Известно, что 7 апреля нынешний депутат Парламента Кирилл Лучинский на площади призвал толпу идти на штурм телевидения. К сожалению, сегодня не прозвучал этот факт ни в одном из отчетов, хотя подобные призывы являются одним из явных общеизвестных признаков попыток госпереворота. В то же время, сегодня в отчетах ваших прозвучало, что не было зафиксировано якобы противоправных действий 7 апреля со стороны представителей таких организаций как "Пора и Сербия", "Пор из Украины", "Noua dreaptă" из Румынии, организаций из Киргизии.

Скажите, пожалуйста, отсутствие вот этих данных и ответов на вопросы в ваших отчетах означает это либо то что вы взяли на себя роль адвоката некоторых политиков, некоторых иностранных организаций, некоторых иностранных граждан, как напримерб гражданина Сербии господина Радивожек Гружич, который сфотографирован на пороге Президентуры во время совершения погрома, либо то что вы просто хотите спрятать концы в воду относительно участия некоторых политиков, иностранных организаций, граждан и так называемых спонтанных акциях 7 апреля?

Domnul Valeriu Zubco:

Mulţumesc de întrebare, stimată doamnă deputat.

Şi vreau să menţionez că, într-adevăr, domnul Chiril Lucinschi este audiat în calitate de martor în cauza penală 7 aprilie. Eu azi n-am dat citire tuturor persoanelor care sînt audiate. Pentru că calitatea procesuală, la mulţi care se află astăzi în sală, este calitatea de martor.

Deci, totodată, vreau să mă refer la cazuri despre care dumneavoastră vorbiţi. Astăzi nu m-am referit eu, pentru că în rapoartele prezentate de către vicedirectorul SIS şi de către domnul ministru s-a făcut referinţă la această informaţie.

Dar, odată ce dumneavoastră abordaţi această problemă, vreau să vă spun următoarele: de facto, ex-directorul SIS Artur Reşetnicov i-a prezentat domnului Voronin informaţia în privinţa a trei cetăţeni sîrbi, este vorba de: Grujic Radivojc, expert în cadrul reprezentanţei Consiliului Europei la Chişinău, este vorba de Aleksandr Bratkovici, expert politic al Institutului Naţional Democrat şi este vorba de Danko Cosic, expert politic al Institutului Naţional Democrat.

La informaţia respectivă a fost anexată imaginea lui Danko Cosic, la care v-aţi referit dumneavoastră, precum că la 7 aprilie 2009, în jurul orei 18.00 a fost fotografiat din întâmplare cu telefonul celular de către colaboratorii SIS în timp ce se afla pe treptele Preşedinţiei în preajma protestărilor care erau în piaţă.

Și vreau încă o dată să confirm: implicarea, la care s-a făcut... a cetățenilor din Serbia nu a fost confirmată în cadrul urmăririi penale, precum și nici a Georgiei. Referitor la celelalte state, s-a referit și la România, la fel, neimplicare, se efectuează urmărirea penală. Deci despre implicarea sau neimplicarea acelor persoane veți fi informați.

Mulțumesc.

Doamna Inna Șupac:

Da, am înțeles că din întâmplare, poate spontan ...

Domnul Marian Lupu:

Microfonul nr.2.

Doamna Inna Șupac:

... au apărut acele persoane pe data de 7 aprilie lângă Președinție și Parlament.

Domnul Marian Lupu:

Microfonul nr.2.

Domnul Vladimir Vitiuc – Frațiunea PCRM:

Спасибо.

Слушая вялый и неразборчивый доклад с центральной трибуны пришедших сегодня докладчиков, у меня сложилось следующее впечатление: или они его читали впервые здесь с этой центральной трибуны, или они читали то, что их попросила, нехотя читали, что их попросила читать сегодняшняя власть.

Вопрос один у меня возник по ходу нашего сегодняшнего слушания, и я его задам первым. Госпожа Фусу заявила, что она лично видела там некоторые моменты, происходящие на площади. Я обращаюсь к генеральному прокурору, она была опрошена в качестве свидетеля или нет? Она знает их в лицо, да, и она заявляет это с микрофона. Была ли она опрошена в качестве свидетеля по слушанию...?

Domnul Valeriu Zubco:

Deci, dacă nu vă supărați, eu voi da citire persoanelor care au fost audiate în calitate de martor.

Domnul Vladimir Vitiuc:

Фусу слушали или нет?

Domnul Valeriu Zubco:

Eu repet, deci dintre acei prezenți în sală astăzi, au fost audiați în calitate de martor: domnul Reșetnicov, domnul Voronin, domnul Lupu, domnul Tkaciuk, domnul Dodon, doamna Greceanîi, domnul Godea, domnul Ghimpu, domnul

Lucinschi, domnul Bolboceanu, doamna Postoico și domnul Mișin. La moment, continuie audierea martorilor pe dosar și va fi audiată, desigur, și doamna Fusu.

Domnul Vladimir Vitiuc:

После этого заявления можно список дополнить.

Следующий вопрос. Здесь много говорилось о спонтанности всего того, что вы еще не можете называть, того, что происходило 7 апреля на площади. Но имели место следующие факты, еще утром, до начало всех происходящих мероприятий на площади 7 апреля, румынские каналы телевидения уже вещали о том, что в Молдове проходит и началась революция.

Второе. С телеканала PRO-TV Генпримар накануне вечером заявил и призвал публично, Дорин Киртоакэ, общественность бороться *rînd la capăt* с нынешней, с тогдашней властью, с Партией коммунистов, и призывал это делать любимым путями и до конца. Второй факт.

И третье. Во всех районах, в канун событий 7 апреля были организованы группы, которые были вывезены сюда для участия во всех тех событиях. Как после всего этого перечисленное мною выше можно называть все то произошедшее спонтанным? И учитывали ли вы эти моменты, когда расследовали эти все события?

Domnul Valeriu Zubco:

Mulțumesc pentru întrebare.

Toate aceste momente sînt luate în considerație, toate aceste versiuni în cadrul cauzei penale, pentru că ele sînt oglindite și în raportul Comisiei de anchetă, care a fost prezentat în Parlament. Și se examinează sub toate aspectele.

Mulțumesc.

Domnul Marian Lupu:

Microfonul nr.3.

Domnul Grigore Cobzac – Frațiunea PLDM:

Mulțumesc.

În continuarea temei cu cele 14 cutii de documente nimicite, am o întrebare pentru reprezentatul SIS-lui. Dar înainte de aceasta v-aș ruga să dați citire încă o dată alineatului pe care eu v-am rugat să-l pregătiți din raportul dumneavoastră. Eu l-am rugat dinainte.

Domnul Valentin Dediu:

Dau citire alineatului: “Restabilirea unei părți din materialele operative nimicite, în special a unor informații expediate conducerii de pe atunci a țării, pînă la 7 aprilie 2009, denotă că în contextul acestora nu se făceau mențiuni asupra ...

Domnul Grigore Cobzac:

Vă mulțumesc.

Domnul Valentin Dediu:

... existenței ...”

Domnul Grigore Cobzac:

Vă mulțumesc.

Este destul. Deci aceste materiale țin de informarea unui Serviciu Special pe Șeful statului pe un timp de revoltă. Întrebarea mea este următoarea: dacă aceste documente au avut termen de păstrare, au avut caracter secret și v-au ajutat să elucidați ceva măcar din 7 aprilie? Asta-i prima întrebare.

Domnul Valentin Dediu:

Mulțumesc de întrebare.

Cu părere de rău, vreau să spun că mare miză pe materialele care sînt restabilite și cele care au fost nimicite în problema elucidării forței a treia care s-a implicat în evenimentele din 6–7 aprilie nu trebuie ...

Domnul Grigore Cobzac:

Nu vorbim de forța a treia. Noi vorbim ... documentele prin care Serviciul de Informații și Securitate informează Șeful statului sînt de caracter secret și au termen de păstrare sau nu? Asta eu v-am întrebat.

Domnul Valentin Dediu:

Da, o parte din informație are caracter secret, altă parte de informație este deschisă pentru a fi folosită în luarea deciziilor. Da, și de aceea spun că o parte din materiale au fost distruse prin act, este confirmat de către comisia în cadrul cercetării de serviciu și pot fi prezentate.

Domnul Grigore Cobzac:

Dumneavoastră ați vorbit că au fost nimicite și restabilite. Dacă au fost prin act nimicite, care a fost necesitatea de a le restabili? Și așa de scurt este, oare, termenul de păstrare? Că ați menționat la 20 mai, mi se pare, au fost nimicite. Așa de scurt a fost termenul de păstrare?

Înseamnă că eu constat, din raportul dumneavoastră că au fost nimicite documente cu caracter secret care aveau termen de păstrare și au fost nimicite înainte de termenul de păstrare.

Vă mulțumesc.

A doua întrebare este pentru Procurorul General. Eu cred că dumneavoastră de acuma intuiți întrebarea mea.

Domnul Marian Lupu:

Puneți întrebarea, vă rog, că trece timpul.

Domnul Grigore Cobzac:

Și cunoaștem răspunsul lui, au adăugat aici.

Domnule Procuror General,

Spre deosebire de domnul Tudor Deliu și domnul Reșetnicov, eu am ascultat foarte atent raportul dumneavoastră. Dumneavoastră ați menționat că au fost nimicite documente ce țin de stenograma Parlamentului, ordinea de zi a Parlamentului, prognoze meteo, prețurile de la cartofi, aproape. Nu vă pare că vine în contradicție ... și ați spus că au fost nimicite legal. Nu vă pare că afirmația dumneavoastră din raportul dumneavoastră intră în contradicție cu raportul de la SIS? După cum am menționat adineauri, au fost documente cu caracter secret cu termen de păstrare. Au fost nimicite intenționat înseamnă că, a fost un scop înseamnă că.

Domnul Valeriu Zubco:

Mulțumesc pentru întrebare.

Dacă ați fost foarte atent la răspunsul sau problema care abordată reieșind din hotărîrea Parlamentului, eu m-am referit la declarațiile făcute de către persoanele audiate, deci la moment cauza nu este finisată.

De aceea, concluzia finală de caracterul actelor distruse vor fi expuse după finalizarea cauzei. Deci mă refer în rechizitoriu.

Domnul Grigore Cobzac:

Vă mulțumesc pentru răspuns.

Mă bucur că măcar noi azi am constatat că au fost arse documente cu caracter secret, la care nu a expirat termenul de păstrare.

Vă mulțumesc.

Domnul Marian Lupu:

Microfonul nr. 4.

Domnul Ghenadie Ciobanu – Frațiunea PLDM:

Mulțumesc, domnule Președinte,

Am o întrebare către domnul Procuror General.

Stimate domnule Procuror General,

În Hotărîrea Parlamentului asupra Raportului Comisiei de anchetă prestația organelor Procuraturii în investigarea cauzelor și consecințelor evenimentelor de după 5 aprilie a fost apreciată negativ.

Noi, nespecialiști în anchetă, apreciem în mod diferit și pe criterii diferite prestația organelor Procuraturii la acest subiect, după doi ani de la evenimentele de atunci. Dar cum apreciați dumneavoastră această prestație a organelor pe care le conduceți, repet, după doi ani de la evenimentele respective? Răspunsurile dumneavoastră s-au redus la faptul că ancheta este în desfășurare.

Deci cum apreciați dumneavoastră desfășurarea anchetei? Și încă o dată, cum apreciați această prestație a organelor pe care le conduceți, repet, după doi ani de la evenimentele respective?

Domnul Valeriu Zubco:

Vă mulțumesc pentru întrebare.

Și vreau să menționez următoarele. Într-adevăr, în asemenea cauze penale, investigațiile sau cercetarea penală se efectuează foarte anevoios. Ca exemplu, sînt toate statele unde au existat dezordine în masă. Ca exemplu, vreau să vă aduc un caz despre care nu se vorbește astăzi. Cel mai des se referă la România sau Rusia, 1988 cazul Sumgait, Azerbaidjan.

Recent, am primit o adresare de la Procurorul General din Azerbaidjan prin care solicită să fie audiați în calitate de martori anchetatorii pe cazuri excepționale, care au participat la investigarea acestui caz, care denotă că cauza penală a fost reluată, deși în instanța de judecată la acel moment au fost trimise 96 de cauze penale. Deci este vorba de complexitatea cazului. Este vorba de insuficiență tehnică pentru a efectua asemenea cercetări.

Și eu am adus exemple, pentru ca să efectuăm o expertiză ADN, noi am fost nevoiți, prin relații personale, să ne adresăm către experții din Austria ca să efectuăm această expertiză. Pentru a efectua expertiza video pe filmări și pe fotografii, am fost nevoiți, prin relații personale, să ne adresăm către factorii de decizie din organele Procuraturii și Ministerului de Interne din România, factorii de decizie prin intermediul Ambasadei SUA, în Statele Unite am făcut cerințe repetate pentru a identifica persoanele care sînt pe fotografii.

Deci mai mult ca atît, vreau să menționez următoarele. Că, în principiu, procedura de colectare a probelor în urma evenimentelor din 7 aprilie nu s-a produs pe urme fierbinți. Dar au fost efectuate lucrări de salubritate în cadrul Primăriei Municipiului Chișinău, deci pe piață, în cadrul clădirilor Parlamentului, unde au fost distruse toate acele probe, care puteau fi acumulate de către procurori pentru a investiga cazul din 7 aprilie. Deci este foarte anevoios.

Referitor la calificativ, vreau să apreciez nivelul înalt al Procurorului care... Noi astăzi ne bazăm numai pe factorul uman în investigarea cazului din 7 aprilie. Deci nu avem un suport tehnic, nu avem tehnică de investigare, nu avem tehnică criminalistică, nu avem tehnică de audiere. În acest caz unicul factor care menține și activează este factorul uman.

Mulțumesc.

Domnul Ghenadie Ciobanu:

Vă mulțumesc.

Înseamnă că și noi avem niște restanțe, pentru a ajuta Procuratura să investigheze cazul mai calitativ.

Vă mulțumesc.

Domnul Marian Lupu:

Microfonul nr. 5.

Domnul Nae-Simion Pleșca – Frațiunea PLDM:

Domnule Președinte, vă mulțumesc.

O întrebare în atenția domnului ministru de interne Alexei Roibu.

Stimate domnule ministru,

E bine știut că la evenimentele din 7 aprilie o serie de polițiști au acționat ilegal, dar au fost și colaboratori ai poliției care, cu cinste și demnitate, și-au îndeplinit obligațiunile de serviciu. Un exemplu ar fi domnul locotenent colonel V.Olaru, pe care l-am văzut mai dăunăzi la TV plin de sânge, încercând să disperseze o confruntare dintre protestatari și poliție, încurajată de un provocator, pentru ce i s-a intentat un dosar penal, pe motiv că a acționat ilegal. Ca, ulterior, la judecată să fie achitat.

Presupunem că asemenea cazuri sînt mai multe și sîntem în drept să cunoaștem cine sînt acești colaboratori care au demonstrat corectitudine, și-au făcut cu cinste datoria, contrar indicațiilor ilegale? Au fost ei oare menționați, decorați, promovați? Dacă cunoașteți, domnule ministru, ne-am dori o informație.

Domnul Alexei Roibu:

Mulțumesc frumos pentru întrebare.

Vreau să spun că polițiștii nu au acționat ilegal, ei au acționat conform ordinului și au avut demnitate și cinste, care au demonstrat-o. De aceea, este vorba de ilegalitatea acțiunilor conducătorilor de atunci.

Domnul Nae-Simion Pleșca:

Vă mulțumesc.

Domnul Marian Lupu:

Microfonul nr. 2. Sau mai aveți încă o întrebare? Păi, vă rog frumos.

Domnul Nae-Simion Pleșca:

La atenția domnului Procuror General Valeriu Zubco. Conform unor informații din presa periodică, judecătorul Popovici Dorin a venit la Comisariatul General de Poliție și a judecat persoanele protestatate, reținute ilegal, falsificînd materialele la solicitarea în scris a domnului Igor Popa, șeful Secției exercitare a urmăririi penale pe cauze excepționale a Procuraturii Generale, care, printre altele, s-a ocupat și cu instrumentarea dosarelor la comanda a domnilor: Urechean, Șarban, Modîrcă, Becciev, Pasat, Stati, Marinescu, Andronic și alții.

În urma mediatizărilor din presă, domnul Igor Popa și-a dat demisia, fără a indica motivul, ca, ulterior, să descoperim că domnul Popa a fost numit Procuror cu misiuni speciale pe lîngă Procurorul General. Împreună cu el cot la cot astăzi mai muncesc și domnii Pascari, Eduard Hangin, Valeriu Bodean, care în perioada regimului comunist au îndeplinit comenzi de falsificare a dosarelor.

Domnule Procuror General,

Pentru ce merite, vă rog, un asemenea tratament și promovare?

Domnul Valeriu Zubco:

Vă mulțumesc pentru întrebare.

Stimate domnule deputat,

Cauzele penale la care v-ați referit dumneavoastră, cu implicarea procurorului Popa sau Bodean, sau Parujin, sau Pascari, nu au nici o legătură cauzală cu cazul din 7 aprilie, în primul rînd.

În al doilea rînd, modul de selectare și numire în funcție a procurorilor este efectuată prin concurs de către Colegiul de calificare și Consiliul Superior al Procurorilor. Procurorul General nu dispune de dreptul de decizie de a numi în funcție. Deci a fost organizat concursul la care persoanele enumerate au participat la concurs, au fost selectate prin concurs, au susținut examenele respective, au trecut verificarea de către Serviciul Informații și Securitate și numai după aceasta Consiliul Superior al Procurorilor i-a numit în funcția respectivă.

Deci noi nu putem astăzi să eliberăm din funcție toți procurorii, dacă sînt careva presupuneri că au fost implicați. Pentru aceasta există răspunderea disciplinară, există răspunderea penală, dacă se demonstrează cu certitudine vinovăția persoanelor.

Vă mulțumesc.

Domnul Nae-Simion Pleșca:

Și eu vă mulțumesc.

Domnul Marian Lupu:

Microfonul nr. 2.

Domnul Oleg Garizan – Frațiunea PCRM:

Спасибо.

У меня два вопроса к господину Дедю. Значит, первый вопрос.

Господин Дедю,

Располагает ли ваша Служба информацией о функционировании на территории Вадул луй Водэ в течение определенного периода до 7 апреля специальных тренингов по подготовке и обучению молодых людей проведению манифестаций, оказанию сопротивления служащим порядка? Если у вас есть такая информация, попрошу вас озвучить: кто были эти инструктора, откуда они? Это наши выходцы или из-за рубежа? и т.д. Первый вопрос.

Domnul Valentin Dedi:

Я прошу прощения, для конкретизации. Спасибо за вопрос. Это 7 апреля 2009?

Domnul Oleg Garizan:

Да.

Domnul Valentin Dedi:

Я хочу ответить на вопрос таким образом, что, в принципе, я сегодня не готов вам дать ответ на этот вопрос, поскольку не был готов. Но обещаю, в ближайшее время, если будет у нас такая информация, обязательно озвучу.

Domnul Oleg Garizan:

То есть, вы не готовы ответить на вопрос или нет информации у вас?

Domnul Valentin Dediu:

Я не готов ответить, есть у нас информация или нет.

Domnul Oleg Garizan:

Тогда попрошу подготовиться к следующему. Второй вопрос. Специалисты вашего аналитического отдела не проводили анализ аналогии событий, которые произошли 7 апреля 2009 года у нас в стране, и 7 апреля 2010 года в Киргизии, которое привело к свержению законной власти?

Domnul Valentin Dediu:

Ну, такой цели у нас не было - провести анализ. Но для учета в работе, для учета в работе не аналитики занимаются, а занимаются оперативные работники. Я хотел бы, и могу провести анализ с событиями 2005 года, когда мы сумели определить, выделить и принять все меры для того, чтобы не допустить какие-то выходы из нормальной ситуации, обстановки.

Domnul Oleg Garizan:

Я хотел просто некоторую ремарку, господин председатель, заметить, что я сочувствую, сегодня четырем докладчикам, которые потратили столько времени, но никакой ясности лично для меня о причинно-следственной организаторской связи людей, которые организовали события 7 апреля, нет. И я думаю, что если было бы это возможно, гораздо эффективнее было бы пригласить на 10 минут в здание Парламента американского посла, и он гораздо больше нам бы рассказал.

Domnul Marian Lupu:

Microfonul nr. 3.

Domnul Victor Mîndru – *Fracțiunea PCRM:*

Da, vă mulțumesc.

Întrebările mele vor fi adresate domnului Procuror General.

Stimate domnule Procuror General,

De ce totuși, pînă la momentul actual, nu au fost făcute publice rezultatele expertizei internaționale privind cazul lui Boboc? S-a vorbit mult despre aceasta. Însă, cu părere de rău, care sînt rezultatele acestei expertize nu le știm. Ne puteți spune ceva?

Domnul Valeriu Zubco:

Mulțumesc mult pentru întrebare, dar cauza penală este în instanța de judecată. Rezultatele expertizei nu pot fi făcute public atît timp, cît nu este finisată cauza penală.

Domnul Victor Mîndru:

Vă mulțumesc.

Și a doua întrebare. Pe 6 aprilie 2009, toți observatorii internaționali au declarat alegerile din Moldova corecte, democratice și legale. Despre aceasta ne-a confirmat încă o dată astăzi și actualul președinte al Comisiei Electorale Centrale. De ce atunci, a doua zi, Filat, Ghimpu și Urechean au scos oamenii în stradă din motivul că alegerile au fost fraudate? Sau poate mecanismul de proteste a fost pornit încă cu câteva luni înainte de desfășurarea alegerilor?

Domnul Marian Lupu:

Întrebare retorică.

Domnul Valeriu Zubco:

Mulțumesc pentru întrebare.

Stimate domnule deputat,

Orice sesizare care vine la Procuratură urmează să fie examinată. De aceea, au fost 40 de sesizări adresate Procuraturii Generale și noi sîntem obligați, conform legii, să le examinăm. Și v-am prezentat informația astăzi care sînt rezultatele în urma examinării acestei sesizări care a parvenit, cum a fost menționat, de la reprezentanții Partidului Liberal, ”Alianța «Moldova Noastră»”, Partidul Liberal Democrat, Centrul de Analiză și Prevenire a Corupției și o adresare de la o persoană fizică. Deci concluzia, dacă este necesară, eu o citesc încă o dată. Dacă nu, ele v-au fost prezentate astăzi.

Deci la orice sesizare noi trebuie să reacționăm și să le examinăm. Se constată că este o faptă penală, deci examinăm prin prisma Codului penal. Se constată că este o încălcare contravențională, deci examinăm prin prisma Codului contravențional.

Mulțumesc.

Domnul Marian Lupu:

Microfonul nr. 4.

Doamna Elena Frumosu – Frațiunea PLDM:

Mulțumesc, domnule Președinte.

Am o întrebare pentru domnul Procuror General.

Domnule Procuror General,

Avocații parlamentari v-au transmis dumneavoastră un șir de concluzii referitor la evenimentele de la 7 aprilie. Printre altele, un punct din aceste concluzii se referea la 27 de cazuri de maltratare în Penitenciarul nr.13, care au fost înregistrate la 8 aprilie 2009.

În acest context, întrebarea: ce acțiuni a întreprins Procuratura Generală în vederea acestor 27 de cazuri de maltratare?

Domnul Valeriu Zubco:

Mulțumesc mult pentru întrebare.

Procuratura Generală s-a autosesizat, cum am menționat deja, și au fost examinate toate cazurile de maltratare, care au avut loc în perioada de 7 – 8 aprilie.

Doamna Elena Frumosu:

Mulțumesc.

Domnul Marian Lupu:

Microfonul nr. 5.

Domnul Oleg Bodrug – Frațiunea PL:

Mulțumesc, domnule Președinte.

Clădirile pot fi restabilite. Din păcate, viețile omenești – nu. Obligațiunea noastră este, cel puțin, să elucidăm cauza morții tinerilor de la 7 aprilie. În acest sens, domnule Procuror General, vă adresez două întrebări.

Prima. Care este situația, pentru că în afară de Valeriu Boboc, care a fost mediatizat mai mult decât celelalte persoane decedate, care este cauza, care este situația la moment a decedatului Valeriu Boboc din punct de vedere al Procuraturii? A lui Eugen Țapu, cel care, a fost versiunea că s-a spânzurat de un șiret? Și a lui Ion Țîbuleac, care, la momentul inițial, erau două versiuni: una – că s-a aruncat de pe stîlpul din preajma Gării de Nord, și a doua – că s-a electrocutat.

Domnul Valeriu Zubco:

Deci cauza penală privind decesul lui Valeriu Boboc este în instanța de judecată. Deci a fost de ajuns în partea ce ține de Ion Perju. Pe această cauză penală se investighează. Și mai departe mai sînt două persoane care au calitatea de învinuiți. În partea ce ține de Țîbuleac și partea ce ține de Țap nu are nici o legătură causală cu evenimentele din 7 aprilie. Cauza decesului acestor persoane a fost constatată în cadrul expertizei medico-legale în comisie. Sînt rezultatele, concluziile experților care constată cauza decesului.

Mai mult ca atît, că în cazul Țîbuleac a avut loc și deshumarea și a fost o expertiză în comisie repetată. Și a fost constatată cauza decesului. De aceea, dacă vorbim de persoanele care au decedat în urma evenimentelor din 7 aprilie, este numai o singură persoană, este vorba despre decesul lui Valeriu Boboc.

Vă mulțumesc.

Domnul Oleg Bodrug:

A doua întrebare. În cazul lui Ion Țîbuleac, un tînăr de 22 de ani, prima expertiză medico-legală, și puteți verifica acest lucru, a scris foarte clar că... Cel puțin, concluzia expertizei a fost următoarea: nu este locul unde... de unde s-a aruncat el de pe stîlp nu este locul decesului. Adică el a fost adus pe acest loc. Puteți să-mi spuneți ceva amănunte sau...?

Domnul Valeriu Zubco:

Mulțumesc de întrebare.

Deci, stimate domnule deputat,

Cazul „Țîbuleac” inițial a fost examinat prin prisma articolului 274 Cod de procedură penală. A fost emisă o ordonanță de neîncepere a urmăririi penale. Într-adevăr, au fost diferite concluzii. De aceea și a fost necesar ca să fie reluată examinarea materialelor ce țin de Țîbuleac. A fost pornită urmărirea penală. A fost, a avut loc procedura de deshumare. Și s-a efectuat expertiza în comisie și nu numai expertiza în comisie. Ne referim și la alte genuri de expertize tehnice, pentru a stabili cu certitudine locul decesului și cauza decesului.

Deci concluzia expertizei medico-legale este că anume dînsul a decedat nu, să spunem, în urma evenimentelor din 7 aprilie. Și s-a constatat cu certitudine că decesul a fost în urma căderii de la această înălțime în jurul... în regiunea Gării de Nord.

Mulțumesc.

Domnul Oleg Bodrug:

Eu aceasta și vă zic dumneavoastră că prima expertiză a spus că nu poate fi, cauza decesului nu poate fi această aruncare, această cădere de pe stîlp.

Domnul Valeriu Zubco:

Repet încă o dată, este vorba de expertiza în comisie repetată, care a fost efectuată în cadrul cauzei penale. Deci medicii legiști au stabilit și au constatat cauza decesului. Nu pot eu acum să schimb, să spun că sînt alte concluzii.

Domnul Oleg Bodrug:

Eu vă mulțumesc.

Domnul Marian Lupu:

Microfonul nr. 2.

Doamna Alla Mironic – Frațiunea PCRM:

Вопрос адресую господину Прокурору.

Господин Прокурор,

В канун 7 апреля, выступая по телевидению, вы сказали о том, вернее высказали свое недоумение и не совсем большое желание отчитываться в Парламенте Республики Молдова.

Я думаю, что Вы тогда были более правы и честны. Потому что если сегодня задать такой вопрос: какой урок извлекаем мы от этих слушаний, что скажут жители нашей республики, как оценят это наши студенты и учащиеся, которым мы сегодня преподносим не урок правды, а мы еще раз доказываем, что можно обмануть, можно взять в руки кирпич, арматуру, можно разрушать?...

И не будет ли это следствием того, что мы сегодня имеем в нашей республике: и насилие, и пропуски занятий, и воровство, и очень многие другие факты.

В продолжение этого я хочу задать вам два вопроса. Известно ли вам, и какие приняты меры, что до 7 апреля господа Гимпу и Киртоакэ нашу молодежь вывозили в Румынию и с какой целью?

И второй вопрос. Он тоже связан с тем, что примар муниципия Кишинэу господин Киртоакэ (правда, из каких средств?) сотни молодых людей награждал 10-ю тысячами лей. Это ли не доказательство того, что молодежь учат молчать, не называть, кто был истинным организатором? Хотя 7 апреля 2009 года вся Молдова, и не только Молдова, видели тех, кто был на площади, кто держал микрофон, и кто призывал молодежь к этим вандалистским действиям.

Прошу ответить на эти два вопроса.

Domnul Valeriu Zubco:

Mulțumesc mult.

Într-adevăr, aceste audieri au o importanță deosebită atât pentru dumneavoastră, pentru cetățenii Republicii Moldova, precum și pentru noi. Dar noi vorbim despre urmărirea penală.

Și, stimată doamnă deputat,

Deci în cadrul urmării penale există anumite prevederi de confidențialitate a urmării penale, de interesul anchetei. Și Parlamentului poate fi prezentată acea informație care ne permite legislația penală, ne permite Codul de procedură penală.

Pentru că astăzi această ședință este publică, este transmisă pe întreg teritoriul Republicii Moldova, noi nu putem să venim cu dezvăluiri, reieșind din materialele cauzei penale.

Referitor la modul de investigare, vă asigur că Procuratura Generală va investiga și va veni cu raport de constatare și de finisare a acestei cauze penale, cu calificativul care va reieși din tot materialul probatoriu care este acumulat în cadrul cauzei penale.

În partea ce ține de acțiunile sau intențiile pe care le are domnul Primar general al municipiului Chișinău nu ține de cauza penală 7 aprilie și nu pot eu să dau acum o apreciere ce acțiuni a întreprins dânsul referitor la premierea acestor tineri.

Deci noi azi discutăm despre cauza penală 7 aprilie, cum am menționat, au fost pornite două cauze penale, una în 6 și una în 7 aprilie, care au fost conexe într-o singură procedură.

Domnul Marian Lupu:

Clar.

Domnul Valeriu Zubco:

Deci ceea ce a fost pînă la 7 aprilie sau 6 aprilie nu este reflectat în cauza penală pentru că vorbim de o faptă concretă, comisă într-o perioadă concretă.

Mulțumesc.

Doamna Alla Mironic:

Господин прокурор,
К сожалению, все эти события, о которых вы говорите.

Domnul Marian Lupu:

Doamnă Mironic,
Nu vă supărați, vă rog.

Doamna Alla Mironic:

Они связаны с господином примаром.

Domnul Marian Lupu:

Nu vă supărați, vă rog.

Doamna Alla Mironic:

Потому, что он дал разрешение на проведение этого...

Domnul Marian Lupu:

Întrebarea ați pus-o, răspunsurile au venit.
O să mai fie luările de cuvânt de aici. Cine a dorit, s-a înscris.
Microfonul nr.3.

Domnul Veaceslav Bondari – Frațiunea PCRM:

Am întrebare către domnul director adjunct al Serviciului de Informații și Securitate, domnul Dediu. Întrebarea: spuneți, răspundeți, vă rog, cât timp trebuie pentru pregătirea atacului cibernetic, analogic atacului la serverul Președinției, că știm foarte bine că e greu deodată, spontan de organizat așa atac, trebuie folosiți undeva 10-12 mii de utilizatori ai internetului.

Eu nu spun timp cât a organizat atacul la Președinție, dar analogic, cât timp trebuie pentru organizarea așa atac?

Domnul Valentin Dediu:

Mulțumesc de întrebare.

Evident, aceasta este o întrebare mai mult tehnică și, practic, așa spune că există așa practici, de aceea, dacă există practici, cred că și timpul poate să fie, termenul eu nu pot să vi-l spun, că e problemă tehnică. Astăzi eu nu pot, nu sînt gata.

Domnul Veaceslav Bondari:

Domnule Dediu,
Am în vedere că...

Domnul Valentin Dediu:

Dar trebuie să fie și posibilități tehnice.

Domnul Veaceslav Bondari:

Se poate de organizat spontan 10–12 mii de utilizatori ai internetului?

Domnul Valentin Dedi:

Eu cred că nu există așa noțiune: 10–12.

Domnul Veaceslav Bondari:

Mulțumesc.

Dar noi tot timpul vorbim despre organizația protestelor spontane.

Domnul Marian Lupu:

Microfonul nr.4.

Domnul Ion Butmalai – Frațiunea PLDM:

Da, mulțumesc, domnule Președinte.

Către Ministerul de Interne, nu actualul, dar precedent. Vreau să pun o întrebare domnului ministru, domnului Roibu, dacă o să ne lămurească niște chestiuni.

Este vorba că în baza legislației în vigoare și îndeosebi în baza Legii Fundamentale Constituția Republicii Moldova, inclusiv a Legii Republicii Moldova cu privire la poliție, de ce, la momentul actual, nu a fost reflectată în raport atitudinea conducerii Ministerului de Interne la acea perioadă, inclusiv activitatea domnului ministru Papuc și echipa, inclusiv Zubic, Cosovan, Cordineanu și vestitul Botnari Vladimir, de ce nu au fost puse la momentul respectiv în acțiune planurile speciale, inclusiv cordoanele și, respectiv, implicarea forțelor necesare.

Și tot la această întrebare, vreau să... ca subîntrebare, să știu, să cunosc, ca să cunoască societatea. Activitatea organelor de forță la momentul respectiv a fost coordonată de conducerea de vîrf a țării sau nu, inclusiv de Prim-ministrul Zinaida Greceanîi, și care au fost măsurile întreprinse în acele zile de 6, 7, 8, 9 aprilie.

Domnul Alexei Roibu:

Domnule deputat,

Mulțumesc frumos pentru întrebare.

Eu am constatat în raportul de bază, în baza acelor anchete care s-au efectuat: conducerea superioară a ministerului atunci nu și-a îndeplinit acele obligațiuni care reies din Ordinul nr.01 care trebuia pus în funcțiune.

Ceea ce... alte acțiuni care necesită urmărire penală ele sînt examinate în baza cauzei penale care este investigată de către...

Domnul Ion Butmalai:

Mulțumesc, domnule ministru.

Și a doua întrebare. Cunoaștem cu toții și toți cetățenii Republicii Moldova sînt la curent, inclusiv din raportul comisiei parlamentare, respectiv din Hotărîrea nr.159, reiese că toți cetățenii care au fost ilegal arestați, maltratați, torturați, toate

chestiunile date au fost petrecute în Comisariatul General de Poliție a municipiului Chișinău unde conducător pe atunci, comisar era domnul Vladimir Botnari.

Întrebarea: la concret, la momentul actual, dacă registrele respective sînt păstrate în comisariat? A doua subîntrebare, dacă procesele-verbale cu privire la contravențiile administrative la care au fost supuși cetățenii arestați sînt păstrate și care sînt deciziile luate pe procesele-verbale respective?

Și, de asemenea, din raportul dumneavoastră reiese că cetățeanul Republicii Moldova Vladimir Botnari, căruia i s-a acordat gradul special de general de poliție, acest grad a fost acordat cu încălcări, deci după o perioadă scurtă de timp, după evenimentele din 7 aprilie, dînsul a fost sancționat disciplinar.

Întrebarea este și sugerez ideea domnului Procuror General, pentru a se autosesiza și de a efectua o anchetă de serviciu și dacă gradul special de general de poliție a fost acordat cu încălcări a legislației în vigoare, să fie înaintat demersul către instanța de judecată pentru ca gradul respectiv să fie retras.

Este posibil, domnule ministru, așa ceva sau nu? Ca să cunoască societatea.

Domnul Alexei Roibu:

Ceea ce ține de prima parte a întrebării este o întrebare complexă. Eu, dacă îmi dați, îmi permiteți, o voi studia și voi da un răspuns, fiindcă necesită studiere de registre, de procese-verbale. Eu nu sînt la curent.

Ce ține de acordarea gradului, eu am menționat că au fost sancționați disciplinar și în termen foarte restrîns, timp de 9 zile au fost ridicate aceste pedepse și acordate unele înlesniri, inclusiv și gradul de general lui Botnari.

Domnul Ion Butmalai:

Este vorba de un grad special înalt – general de poliție.

Domnul Alexei Roibu:

Bine, cine acordă acest grad, să dea răspuns.

Domnul Ion Butmalai:

E clar. Mulțumim frumos.

Domnul Marian Lupu:

Microfonul nr.5.

Domnul Ion Butmalai:

Și să le fie rușine acelor care au acordat grade speciale de general de poliție după atîtea evenimente, care au decedat tineri.

Domnul Marian Lupu:

Microfonul nr.5.

Domnul Vladimir Lupan – Frațiunea PL:

10 mii de lei, dragi tovarăși, au fost date acelor tineri care au fost snopiți în bătaia de dumneavoastră, așa că pentru faptul că ei s-au lecut au fost compensați, pentru cheltuielile care le-au avut în urma dumneavoastră.

Așa că în fața noastră, de fapt, astăzi trebuia să se afle domnii Papuc, Voronin, Reșetnicov și Gurbulea, dar nu reprezentanții acestor 3 instituții. (Aplauze.)

Respectiv, eu sînt nevoit să mă adresez domnului director adjunct al SIS și domnului ministru de interne.

Prima întrebare către domnul Dediu. Referitor la cele 12 cutii de materiale secrete, nesecrete despre care s-a discutat astăzi. Totuși vreau să clarific. Dacă acele 12 cutii nu erau secrete, de ce atunci Președinția pe atunci PCRM a cerut distrugerea celor 12 cutii de către SIS. Dumneavoastră cunoașteți?

Domnul Valentin Dediu:

Această întrebare este enigmă și pentru mine, dat fiind faptul că toate materialele au fost luate, primite de către foștii colaboratori ai Serviciului din clădirea Guvernului, duse cu mașina de serviciu a instituției noastre și supuse arderii.

Care materiale au fost, ce conțineau aceste materiale, cu părere de rău, noi nu putem constata astăzi.

Domnul Vladimir Lupan:

Dacă nu erau secrete, de ce era nevoie de SIS? E clar.

Domnul Valentin Dediu:

Asta-i.

Domnul Vladimir Lupan:

Întrebarea mea, către domnul ministru de interne. Dumneavoastră ați menționat că o serie de persoane au fost suspendate de către Ministerul Afacerilor Interne, dar s-au restabilit prin judecată.

Nu vreau să comentez calitatea judecării din Republica Moldova, dar vreau să vă întreb: care, de fapt, au fost verdictele sau deciziile curților respective și dacă, de exemplu, erau din cauză că Ministerul de Interne a demis persoanele celea cu iregularități, dacă așa a fost decizia, a contestat oare Ministerul Afacerilor Externe aceste... Ministerul Afacerilor Interne aceste decizii în instanțele superioare de judecată, cu prezentarea unor date adiționale?

Domnul Alexei Roibu:

Mulțumesc pentru întrebare.

Eu am spus că majoritatea persoanelor au fost restabilite de instanțele de judecată. Eu, la moment, nu sînt gata să răspund dacă au fost contestate, dar încă o dată vreau să repet. Ministerul de Interne, în cadrul structurii noi, o să țină cont de

toate activitățile și de calitățile profesionale ale tuturor colaboratorilor, inclusiv ale celor care au fost implicați.

Domnul Vladimir Lupan:

Vă mulțumesc.

Mă bucură atitudinea dumneavoastră, domnule ministru.

Mulțumesc.

Domnul Marian Lupu:

Microfonul nr.2.

Domnul Miron Gagauz – *Fracțiunea PCRM:*

Спасибо большое, господин Председатель.

У меня два вопроса к генеральному прокурору.

Господин генеральный прокурор, ну, мы здесь все трезвомыслящие и достаточно образованные люди, и прекрасно понимаем. Я прошу прощения, вы или отойдите или это... Прекрасно понимаем, что 7 апреля, всем известно – и аналитикам и политикам, и историкам, что это была попытка государственного переворота.

Более того, подтверждению этому служит то, что 7 апреля многие средства массовой информации сообщали о том, что в нашей стране создан Комитет национального спасения.

Мой вопрос: действительно ли, господин генеральный прокурор, известно в рамках расследования, что был такой Комитет национального спасения создан. и если да, то кто его возглавлял, члены комитета и т.д., если это возможно сегодня озвучивать?

Domnul Valeriu Zubco:

Mulțumesc mult pentru întrebare.

Stimate domnule deputat,

Deci eu am menționat și mai repet încă o dată că noi examinăm toate versiunile existente de la momentul dezordinilor în masă care au fost în 6, 7 aprilie și referitor la această întrebare, va fi și soluția sau veți găsi răspunsul atunci când va fi finisată cauza penală.

Deci nu pot eu anticipat să mă expun asupra acestei versiuni spuse de dumneavoastră astăzi.

Domnul Miron Gagauz:

Спасибо большое.

Второй вопрос. Второй вопрос следующий. Конечно, всем понятно, что у нас в Молдове техника не совершенная чтобы обнаружить лицо человека, который кидал камни в Президентуру, который вешал флаги и т. д, мы понимаем, что мы отсталая страна и не обладаем такой техникой.

Скажите, пожалуйста, ну, когда вот эти камни подвозились большими, большими камазами, большими, большими машинами, вот с такими

большими стандартными государственными номерами, наша техника, я полагаю, позволяла определить владельцев машин, и хотя бы это мы определили бы в рамках расследования или вы.

Спасибо.

Domnul Valeriu Zubco:

Mulțumesc pentru întrebare.

Stimate domnule deputat,

Vreau să menționez, repetat, că au fost pornite 102 cauze penale în privința persoanelor la care vă referiți dumneavoastră. Este vorba de acte de huliganism, este vorba de jafuri și din ele au fost expediate în instanța de judecată 31 cauze penale în privința a 43 de persoane.

Deci urmărirea penală a fost suspendată în 3 cauze penale în privința a 6 persoane. Urmărirea penală a fost încetată în 68 de cauze penale în privința a 178 de persoane, ceea ce denotă că persoanele respective au fost identificate și a fost pornită urmărirea penală în privința dumnealor.

Mulțumesc.

Domnul Miron Gagauz:

Господин генеральный директор, вы меня не поняли. Господину Гуменица вы увидели в маленьком, в маленьком таком там изображении, а камазами владеют – это фирмы владеют, частные лица владеют, и как бы дальше, на мой взгляд, логично было бы этих людей найти, мне так кажется.

Спасибо.

Domnul Marian Lupu:

Microfonul nr.3.

Domnul Mihail Poleanschi – Frațiunea PCRM:

Вопрос к генеральному прокурору. Драгош Галбэр? являющийся лидером, одним из лидеров фашистской экстремисткой организации ... дряптэ, публично заявил в прессе о том, что вел переговоры в Владом Филатом неоднократно, в том числе за несколько дней до событий 7 апреля.

Вопрос простой. Был ли он вызван на допрос, были ли взяты у него свидетельские, как минимум свидетельские показания.

Domnul Valeriu Zubco:

Mulțumesc pentru întrebare.

Deci astăzi a fost menționat de către domnul ministru de interne, de către domnul Dediu, și la fel se conține și în raportul meu că, într-adevăr, este investigată versiunea în parte ce ține de participarea Mișcării legionare „Noua dreaptă” la aceste evenimente din 7 aprilie și toate persoanele care s-au stabilit că sînt membri ai acestei organizații sînt audiate în cadrul acuzei penale.

Domnul Mihail Poleanschi:

Спасибо за ответ.

И второй вопрос, он несколько, может быть, риторический. Когда один из докладчиков сообщил, что Влад Филат действительно вел переговоры с экстремистскими организациями, шла речь о том, что, в докладе шла речь о том, что, велись переговоры о мирных акциях. Ну, как шли переговоры о мирных акциях, если в результате «Ноуа дряптэ» и другие экстремистские организации были в первых рядах погромщиков.

Это скорее риторический вопрос.

Domnul Marian Lupu:

Stimați colegi,

Eu vă mulțumesc.

Sîntem la, iată, deja depășim cu 5 minute, două ceasuri, la 3 și un sfert am început. Nu vă supărați, vă rog, dragii mei. Noi am votat în Parlament această modalitate. Două ore au expirat și ne pornim cu luările de cuvînt. Avem mulți, mulți colegi care s-au înscris la luări de cuvînt, pînă la 7 minute fiecare și primul pe listă îl am întocmai pe domnul Zagorodnîi, pe care îl invit la tribuna centrală. *(Rumoare în sală.)*

Stimați colegi,

Cu întrebările s-a terminat timpul.

De procedură, vă rog, microfonul nr.2.

Domnul Sergiu Stati:

Dreptul la replică. Am vrut să-i răspund domnului Lupan, care are grijă foarte mult de acei copii zy care i-a scos în stradă și pe urmă le-au dat cîte 10 mii de lei ca să-i cumpere și să le închidă gura. Și am vrut să-l întreb: dar cît Cirtoacă le-a plătit acelor polițiști care au primit pietrele celea aruncate de copiii ceia, și nu li-i rușine acum să vorbească despre aceste lucruri. *(Aplauze.)*

Domnul Marian Lupu:

Vă rog.

Domnul Anatolie Zagorodnîi:

Stimați colegi,

Onorată asistență,

Astăzi, cu toții participăm la o farsă politică organizată de Alianța pentru Integrare Europeană care, în consecință, nu a scos nimic la iveală, nimic nou, ba, dimpotrivă, încearcă să șteargă urmele acelor evenimente rușinoase din 7 aprilie 2009, ascunzîndu-se după deget și care încearcă astăzi să le califice ca Ziua Libertății, avînd și un proiect de hotărîre, neavînd răspuns la un șir de întrebări principale și argumente care ar confirma vinovăția unei persoane concrete sau a unui grup de persoane concret, sau o organizație social-politică.

Stimați colegi,

Stimați cetățeni,

În ordinea de zi de astăzi întrebarea cu nr.2 indică următoarele: audiere ce ține de parlamentarii pentru executarea Hotărîrii Parlamentului nr.159 din 8 iulie asupra raportului Comisiei de anchetă pentru elucidarea, fiți atenți, cauzelor și consecințelor evenimentelor de după 5 aprilie.

Astăzi, cu părere de rău, acei 3 raportori au făcut o trecere în revistă doar la ceea ce s-a întîmplat după 7 aprilie și, ulterior, aceea ce a avut de suferit polițiștii sau acei care au ieșit în stradă organizați de actuala guvernare.

Dar nicidecum nici unul dintre ei, foarte și foarte evaziv, ba chiar mai mult, nici unul din ei nu a atins problema cine sînt adevărații autori, care a fost scopul scoaterii tinerilor în stradă, cine sînt organizatorii acestor proteste din 7 aprilie și care, de fapt, sînt actualii... care, de fapt, sînt adevărații organizatori ai evenimentelor din 7 aprilie.

Noi, de fapt, cu toții cunoaștem și societatea, și întregul for legislativ, dar astăzi organele de drept, Procuratura Generală în special, urma să dea calificativul acestor infracțiuni, acestor evenimente, urma să dea sub care articol și sub care alineat, sub care pedeapsă cad aceste persoane care au organizat aceste manifestări din 7 aprilie.

Cu părere de rău, nu am auzit nimic și nici nu vom auzi, stimați cetățeni, deoarece acești guvernanți astăzi sînt acei care au organizat acele evenimente și acestea... acești raportori care au venit astăzi în ședința în plen a Parlamentului, de fapt, sînt slugile lor și care au venit și îndeplinesc acele indicații care le-au pus stăpîinii lor.

De aceea, oricît noi nu ne-am strădui să aflăm adevărul de ce s-a întîmplat pe 7 aprilie, este foarte și foarte greu în situația de astăzi, deoarece, prin dreptul la replică, vreau să răspund colegului Lupan, că dacă era astăzi, aici, Papuc sau Gurbulea, sau Bornari, sau acei care ați enumerat demult în fața dumneavoastră erau apreciați deja organizatorii acelor evenimente: Filat, Urechean, Ghimpu, Chirtoacă și acei care au scos lumea în piață. (*Aplauze.*)

Stimați colegi,

Astăzi, în rapoartele celor 3 șefi de instituții, au răsunat doar unele învinuiri. Și o să vă aduc cîteva exemple. Spre exemplu, ministrul afacerilor interne, domnul Roibu, a început discursul său ca într-un proces de judecată, înaintînd învinuirea fostei conduceri a MAI, neavînd acest drept, deoarece nu există nici o sentință de condamnare rămasă definitivă în vigoare.

Raportul prezentat de domnul Roibu, dacă ați ascultat atent, stimați colegi, este bazat 90% la sută din mass-media. Ceea ce le-a dictat mass-media atunci la evenimentele respective și actuala conducere aceea a răsunat în acest raport.

Totodată, vreau să-i amintesc domnului Roibu că gradul de general anume domnul Voronin i l-a acordat și dumnealui. Și nu trebuie să facă trimitere la alți colegi de ai săi.

Ceea ce ține de Procuratura Generală. Procurorul General astăzi a făcut, de asemenea, o retrospectivă în ceea ce s-a întîmplat în 7 aprilie, dar, cu părere de rău, careva argumente principiale care ar confirma că alegerile parlamentare din 5 aprilie au fost fraudate sau, bine, falsificate, pe care a adus ca argument formațiunea politică a Partidului Liberal Democrat, începînd cu 22 martie, care a

solicitat Piața Marii Adunări Naționale pentru a protesta împotriva alegerilor parlamentare, precum ca fiind fraudate, nu au nici o hotărîre de judecată, ceea ce dumnealui a recunoscut aici, în fața dumneavoastră. De aici se poate deduce că toți cei trei raportori de bază au venit nepregătiți și au răspuns la întrebările deputaților foarte și foarte evaziv și chiar în unele cazuri obraznic.

Eu, în cadrul comisiei, ca membru al Comisiei speciale de anchetă, Comisia Nagacevschi așa-zisă, am pus foarte multe întrebări celor care au fost interogați sau mai bine-zis audiați în cadrul acestei comisii. Noi am avut în cadrul raportului și mărturii unde au recunoscut acei directori de instituții, acei, să spunem așa, poliști care au fost audiați, cum au fost maltratați și cum au fost tratați pînă și după evenimentele din 7 aprilie în seara ceea.

Și am avut chiar și mărturii cînd copiii au fost scoși în stradă forțat, cu asemenea expuneri: dacă nu veți ieși nu veți fi promovați mai departe la instituțiile respective. Astăzi, acești stimați rectori poartă șarfe verzi, alte culori politice și, de aceea, este foarte și foarte greu de a constata adevărul.

De aceea, stimați cetățeni, noi ... Deci Frațiunea Partidului Comuniștilor rămîne pe poziția, la 7 aprilie a fost o tentativă de lovitură de stat. Au fost organizate dezordine în masă (*aplauze*) și a fost adusă o revoltă nejustificată.

Și, de aceea, considerăm că actuala guvernare urmează să dea calificativul la aceste infracțiuni săvîrșite de către componenta Alianței pentru Integrarea Europeană, deoarece noi cu toții cunoaștem cine sînt organizatorii acestor evenimente.

Astăzi, societatea cunoaște că acești organizatori stau în fruntea statului Republica Moldova.

Mulțumesc. (*Aplauze.*)

Domnul Marian Lupu:

Domnul Cimbriciuc.

Domnul Alexandru Cimbriciuc:

Stimați deputați,

Onorată asistență,

Au trecut deja doi ani de la evenimentele tragice din 7–8 aprilie 2009, dar avem sentimentul că acestea s-au petrecut nu demult, deoarece au marcat viața fiecăruia dintre noi, au marcat viața întregii societăți.

De pe urma violențelor și maltratărilor din stradă și din comisariatele de poliție au avut de suferit sute și sute de persoane, a fost curmată viața cîtorva tineri și această pierdere este irecuperabilă pentru rudele lor, pentru statele și Republica Moldova.

Au fost devastate edificiile importante, nimicite documente, așa cum ar fi Declarația despre Independență a Republicii Moldova. Și aș vrea să vă spun că nu s-a găsit nici un erou ca să moară cu această declarație în sîn, pentru a o apăra, dar, pînă la urmă, noi am văzut că și acest document important a fost distrus prin ardere. Au fost lezate valorile democratice, periclitată reputația organelor de stat, care au menirea să ocrotească ordinea publică, să apere cetățenii și proprietatea.

Cine a stat în spatele acestor acțiuni violente și omoruri? Cine se face responsabil de distrugerea patrimoniului public? Sînt doar cîteva întrebări la care nu avem răspuns pînă în prezent. Reprezentanții mass-media, întregii societăți civile își arată nemulțumirea pentru că pînă în prezent persoanele vinovate nu au fost identificate și trase la răspundere. Noi, deputații, aleși ai poporului, sîntem obligați să luăm o atitudine în acest sens.

De fapt, întrunirile pașnice din Piața Marii Adunări Naționale reprezentau niște acțiuni spontane ale cetățenilor, care s-au arătat neîncrezători în legalitatea rezultatelor scrutinului electoral din 5 aprilie 2009.

Manifestanții, de la bun început, au avut drept scop să sensibilizeze opinia publică și să protesteze împotriva dictaturii instaurate de fostul partid de guvernare. Pentru a opri aceste revolte democratice și a le compromite definitiv tot atunci a fost creată o contraforță, compusă din grupuri mici de indivizi, care au acționat separat, după un scenariu strict prestabilit. Misiunea acestora era să destabilizeze ordinea de drept, să creeze pretext ca organul de forță să atace în plin manifestanții pașnici, veniți în Piața Marii Adunări Naționale.

Procesul de judecată arbitrare petrecerilor în afara instituțiilor de judecată, maltratarea, reținerile violente au fost doar o parte dintr-un scenariu bine pregătit. Cu părere de rău, cum este firesc într-un stat polițienesc, colaboratorii de poliție au fost în rolul de bîtă, suprimînd cu violență acțiunile pașnice.

De aceea, avem un mare deficit în societate atunci cînd pînă în moment noi acestui minister îi facem ca să aibă o imagine bună în fața societății, în fața cetățeanului, în fața căruia dînsul este responsabil și este în servirea cetățeanului.

Indivizii neidentificați au fost lăsați să devasteze cabinetele și să nimicească acte importante din clădirea Parlamentului, pentru a ascunde ilegalitățile comise în anii precedenți.

Legislativul nou a format și a decis crearea unei Comisii pentru elucidarea evenimentelor din 7 aprilie, însă această comisie nu putea substitui Procuratura Generală, Ministerul de Interne, care sînt organe de urmărire penală, cu atribuții și competențe strict determinate de lege.

Din aceste considerente, raportul Comisiei parlamentare a stîrnit un șir de dispute în societate, provocate în mare parte de către autorii violenței din 7 aprilie, cu scopul de a sustrage atenția opiniei publice. Victimele violenței, rudele acestora, dar și membrii societății au pierdut speranța să afle adevărul și că persoanele vinovate vor fi trase la răspundere.

Puterea judecătorească a dat dovadă că mai este dependentă de anumite forțe. Activitatea Procuraturii s-a dovedit a fi inefficientă și tardivă, deoarece puține dosare au ajuns să fie trimise în instanțele de judecată și să aibă o finalitate. Această profundă dezamăgire va afecta negativ încrederea populației în instituțiile democratice, în factorii de decizie din cadrul statului, dacă nu vom cere rezultate concrete.

Este necesar să solicităm Procuraturii Generale să ne prezinte un raport concret asupra lucrurilor efectuate pentru fiecare plîngere, depusă de către victimele din 7–8 aprilie 2009.

În final, vreau să mulțumesc tuturor celor care au avut curaj să pună bazele unei democrații în Republica Moldova, celor care au pledat pentru întruniri pașnice și alegeri libere. Moartea tinerilor a fost un preț prea mare, pentru ca astăzi să avem o mass-media liberă și libertate de exprimare. Să facem tot posibilul pentru a nu admite pe viitor repetarea evenimentelor petrecute acum 2 ani.

În concluzie, acei funcționari din cadrul Ministerului Afacerilor Interne, Procuraturii, Serviciului de Informații și Securitate, abilitați și responsabili să elaboreze și să elucideze evenimentele din aprilie 2009, trebuie să-și îndeplinească conștiințios obligațiunile de serviciu, dat fiind faptul că adevărul trebuie scos la iveală, iar dacă nu pot face față acestor cerințe sau nu doresc, să-și caute o altă meserie.

Vă mulțumesc. (*Aplauze.*)

Domnul Marian Lupu:

Domnul Todua.

Domnul Zurabi Todua:

Уважаемые депутаты,

Дамы и господа,

Действительно, можно посочувствовать приглашенным докладчикам. Перед ними стояла очень сложная задача: рассказать о том, как идет следствие и вместе с тем обойти острые углы, которые не выгодны нынешней власти. Однако благодаря этим вопросам, которые были заданы от всех депутатов, искусственно созданная таинственность вокруг этих событий, она была развеяна, по крайней мере, частично. Я надеюсь, что жителям нашей страны удалось, по крайней мере, понять, где на самом деле есть правда, а где кроется ложь.

Однако, я бы хотел обратить ваше внимание на то, задумались ли вы о том, как события 7 апреля были восприняты за рубежом, за пределами Молдовы? Два года назад многие из вас действительно были уверены в том, что совершилась так называемая революция и, к сожалению, вам удалось убедить в этом многих наших партнеров на западе. Вот на этот миф о якобы совершившейся демократической революции вами был получен кредит доверия. Однако сегодня невозможно не заметить, что доверия на западе от Европейского Союза и Соединенных Штатов Америки к нынешней власти Молдовы слабеет с каждым днем. Более того, растет раздражение, и неоднократно было сказано о том, что Альянсу необходимо сформировать полноценные органы власти, провести, наконец, выборы Президента на основе действующей Конституции.

Мы можем говорить о том, что не только на западе, но даже в России растет раздражение тем кризисом, который продолжается в Молдове. Потому что неустойчивая власть, которую мы наблюдаем в настоящее время в Молдове, не может быть легитимной. А почему же она такой является в настоящее время? Потому что в основе лежит ложь, ложь о событиях 7 апреля.

Мы услышали и еще услышим две точки зрения на эти события. Но я бы хотел обратить ваше внимание на те моменты, которые не допускают двойного толкования, то есть практически они очевидны. Первое. Мне странно слышать, что вот по прошествии двух лет мы не можем найти правду о том, что же произошло 7 апреля. Информации более чем достаточно. Поэтому, с моей точки зрения, действительно смешно слышать о том, что идет следствие, и мы до сих пор еще не знаем, что же произошло 7 апреля. Два года более чем достаточно, потому что материалов огромное количество.

Второе. Если бы это действительно была революция, о которой говорят наши коллеги депутаты, тогда бы эта революция должна была представить нашему обществу новые символы, лозунги, знамена и героев. Какой герой может быть на основе той так называемой революции, которая произошла 7 апреля?

Мне кажется что таким «героем» может быть погромщик, который вытаскивал компьютеры из Парламента, и видимо именно ему можно ставить памятник, если кому-то придет в голову это сделать.

И мне кажется, что большинство из вас, господа из Альянса, стесняются этой так называемой революции. А стесняются потому, что стыдно себя ассоциировать с погромщиками, и стыдно от того, что произошло 7 апреля.

Третье. До сих пор идут споры о том, почему и как была применена или не была применена сила? И раздавались критические замечания в адрес полицейских, которые защищали здание Парламента в то время.

Одну минуту, пожалуйста.

Domnul Marian Lupu:

У вас еще три минуты.

Domnul Zurabi Todua:

А, три минуты, да.

Раздавались критические замечания в адрес полицейских. Я могу вам сказать, господа, за 20 лет политологической-журналисткой практики я наблюдал десятки таких событий, которые были 7 апреля, десятки. Их надо подсчитать там, два или три десятка, в разных странах СНГ. Для меня нет никакой тайны в том, что произошло 7 апреля. Поверьте, это действительно была попытка государственного переворота, просто она не удалась, и видимо, поэтому ее нельзя назвать революцией. А полицейские в этот день совершили подвиг, потому что не применили силу. Потому что если бы сила была применена, то погибли бы десятки людей.

И в этот день, я по-прежнему считал и считаю, что Бог охранил Молдову. И надо сказать спасибо тем людям, которые не отдали приказ о применении силы, иначе бы мы с вами сейчас были совсем в другом положении и обсуждали совсем другие события.

Я бы хотел обратить внимание еще на несколько моментов, уважаемый Парламент. Комиссия Нагачевского, как известно, не смогла прийти ни к какому выводу, ни к какому заключению, а также еще раз подчеркнуть, что два года это более чем достаточный срок для того, чтобы провести грамотное расследование. Хотя мне кажется, что для всех здравомыслящих людей Молдовы понятно, что расследование так и не будет проведено, потому что не может Альянс за европейскую интеграцию осудить сам себя.

Потому что если мы расставим все точки над «и», а для Партии коммунистов все и так ясно, то осудить мы должны, прежде всего, лидеров Альянса за европейскую интеграцию. Они приводили людей на площадь и они несут ответственность за то, что произошло 7 апреля.

Господа, власть, построенная на лжи не может быть долговечной. Таковую власть рано или поздно ждет сокрушительное поражение. И не надейтесь, что если вы называете себя демократами, то это станет для вас охранной грамотой, это слово не стало такой охранной грамотой ни для Акаева, ни для Бакиева, ни для Гамсакурдия, Шеварнадзе, Ющенко, Тимошенко и т.д.

Если вам не хватает мужества признать, что 7 апреля можно называть как угодно, но только не революцией, то, по крайней мере, не становитесь посмешищем для всего мира и не пытайтесь учредить в этот день так называемый праздник Дня свободы. Для всего общества и для всего мира 7 апреля это день погромщика и именно таким этот день войдет в историю Молдовы.

Спасибо. (*Aplauze.*)

Domnul Marian Lupu:

Domnul Butmalai.

Domnul Ion Butmalai:

Domnule Președinte,

Stimați colegi,

Eu am simțit o înviore în sală și simt că stimații colegi din stînga mă susțin întocmai.

Istoria Republicii Moldova, stimați colegi, se poate de divizat în două etape: pînă la evenimentele din 7 aprilie și după evenimentele din 7 aprilie al anului 2009. Și este vădit faptul că, spre regret, este de menționat că data de 7 aprilie 2009 a fost un moment crucial, care a marcat sfîrșitul unei elite politice, cu o strategie bine înrădăcinată și începutul altei elite, care și-a stabilit ca obiective primordiale: democratizarea societății și a reformat atașamentul față de principiile constituționale și internaționale vizavi de drepturile și libertățile fundamentale ale omului.

Guvernarea actuală condamnă cu fermitate acțiunile violente din 7 aprilie și respinge acuzațiile aduse de Partidul Comuniștilor precum că ar fi fost o lovitură de stat, precum că s-ar fi implicat și alte state.

De asemenea, se condamnă și acțiunile violente, lipsa măsurilor de reprimare a acestor evenimente. Eu consider și vreau să spun cu certitudine că vinovați se fac de evenimentele din 7 aprilie guvernarea de la acele evenimente tragice, în fruntea cărei se afla Vladimir Voronin, Zinaida Greceanî și multe alte persoane, care nu au luat măsurile cuvenite.

De asemenea, vreau să menționez faptul că tragedia din 7 aprilie rămîne ca o pată rușinoasă, neștersă în istoria statului nostru. E regretabil că s-a întîmplat și e regretabil că nici pînă astăzi nu s-a aflat adevărul despre acea zi.

Și mai mult ca atît, mi-i clar din rapoartele de astăzi, care au fost prezentate de conducătorii organelor de forță, și vreau să vă spun că în acea perioadă de 7, 8, 9 aprilie se fac vinovați conducerea de vîrf a țării. Și vreau să repet, Vladimir Voronin, Zinaida Greceanî și în echipa respectivă se poate de menționat acești doi cetățeni ai Republicii Moldova – Mark Tkaciuk și Iurie Roșca.

Evenimentele din 7 aprilie ne fac să credem că acesta a fost un plan în detalii pregătit, iar participanții s-au dovedit a fi ”țapul ispășitor” în toată această istorie și victimele unor acțiuni strategice ale unor politicieni și grupuri de interese. Au fost niște proteste pașnice ale tinerilor, protestele cu caracter organizat care au degenerat în acțiuni violente nu și-au găsit nici o justificare.

Motivele necunoscute pînă astăzi, dar resimțite de unii destul de vehement, își caută un real suport. Fragmentarea societății noastre în două tabere riscă să recheme alte acțiuni violente și o neîncredere totală în clasa politică.

De aceea, este părerea mea personală și vreau să vă sugerez și dumneavoastră, domnilor deputați, ideea că Comisia parlamentară, în care au fost toți reprezentanții partidelor politice, a elucidat cauzele și consecințele evenimentelor de după 5 aprilie.

Este posibil ca pe viitor organele de forță, inclusiv comisia respectivă să continue activitatea, prin verificarea suplimentară a sesizărilor privind fraudarea alegerilor, cu prezentarea rapoartelor publice respective, să verifice legalitatea acțiunilor colaboratorilor Serviciului de Informații și Securitate. Veridicitatea informației parvenite de la SIS, la rîndul său, să confirme sau să infirme existența unui atac cibernetic asupra serverelor autorităților publice, să verifice, de asemenea, legalitatea acțiunilor sau inacțiunilor altor autorități, cum sînt Ministerul Afacerilor Interne, Procuratura Generală, Serviciul Protecție și Pază de Stat și alte organe.

Cu regret, tărăgănarea elucidării cauzelor și consecințelor riscă să știrbească din încrederea acordată prin prisma voturilor simplilor cetățeni. Stabilitatea politică este exponentul de bază al guvernării. De aceea, în sarcina noastră stă, în primul rînd, prezentarea către societate și cetățeanul simplu a rezultatelor investigării evenimentelor din aprilie 2009 ca dovadă a neindiferenței noastre față de cetățeni și atragerea la răspundere conform cerințelor legislației în vigoare a persoanelor ce se fac vinovate.

Reiterînd cele expuse, în luarea de cuvînt, aș solicita colegilor care pe acel timp, pe acea perioadă grea care au avut de suferit – simplii cetățeni, tinerii Republicii Moldova să conștientizeze faptul că dînșii se fac vinovați de acele evenimente tragice.

Vă mulțumesc pentru atenție.

Și solicit organelor de resort, organelor de forță care sînt implicate pentru elucidarea respectivă a evenimentelor din 5, 6, 7, 8, 9 aprilie să activeze în continuare și să cunoaștem cu toții adevărul, ca cetățeanul simplu să aibă încredere pe viitor în organele supreme ale statului, ale Parlamentului, a Guvernului, inclusiv organele de drept și justiție.

Vă mulțumesc pentru atenție. (*Aplauze.*)

Domnul Marian Lupu:

Doamna Corina Fusu.

Doamna Corina Fusu:

Stimate domnule Președinte,

Stimate doamne și domni deputați,

Au trecut deja doi ani de la evenimentele din 7 aprilie 2009, în urma cărora Republica Moldova a pornit pe un făgaș de dezvoltare firesc, benefic pentru cetățenii statului.

Tot datorită acestor evenimente și a exprimării publice a voinței, în primul rînd al tinerilor, avem astăzi posibilitatea de a înfăptui reforme liberale și democratice, de care are nevoie statul nostru în calitate de forță politică, aflată la guvernare.

Țin să vă reamintesc, stimați colegi, că integrarea europeană este în aceeași măsură o cale pe cît este și un obiectiv, iar acest lucru nu presupune altceva decît aducerea în concordanță cu standardele europene a tuturor domeniilor din viața socială, economică, politică și culturală pentru propriul nostru beneficiu, pentru beneficiul cetățenilor noștri.

Am ținut să fac aceste precizări pentru că ideile exprimate anterior se leagă în mod direct cu angajamentul pe care ni l-am asumat cu toții imediat după încetarea violențelor și fărâdelegilor de după 7 aprilie și care s-a regăsit, inclusiv în mesajele noastre electorale de doi ani încoace.

Țin să vă reamintesc, stimați colegi, că instituțiile europene importante, precum Adunarea Parlamentară a Consiliului Europei și Parlamentul European au condamnat într-o serie de rezoluții campania amplă de hărțuiri, gravele încălcări ale drepturilor omului și toate celelalte acțiuni ilegale ale Guvernului comunist din perioada de după alegerile parlamentare.

Este relevantă, în acest sens, poziția Parlamentului European care consideră drept inacceptabilă prezentarea tuturor protestelor ca fiind acte criminale și drept un complot anticonstituțional.

Protestele pașnice au fost determinate îndeosebi de îndoielile cu privire la corectitudinea alegerilor, de neîncredere în instituțiile publice și de insatisfacția cu privire la situația socială și economică din Republica Moldova.

De asemenea, în raportul Comisarului pentru drepturile omului al Consiliului Europei Thomas Hammarberg se conțin recomandări clare referitor la necesitatea stabilirii cauzelor drept condiție a depășirii traumelor suferite de cetățenii noștri, la viața politică de care trebuie să dea dovadă guvernarea, la

necesitatea pedepsirii colaboratorilor de poliție și a superiorilor lor vinovați de încălcarea flagrantă a drepturilor omului, la obligația guvernării de a garanta libertatea mass-media și ONG-urilor și dialogul deschis cu acestea.

Accentuez, în acest context, ideea care se regăsește în toate aceste acte europene la care m-am referit. Respectiv, necesitatea formării unei comisii internaționale neutre și obiective, care să investigheze evenimentele de după 7 aprilie.

Eu vă îndemn totuși să nu ne așteptăm ca partenerii noștri să ne rezolve problemele în locul nostru și să depunem eforturi serioase pentru a începe schimbarea cu noi înșine, pentru a ne putea asuma cooperarea responsabilă și deplină cu respectivii parteneri europeni.

Dincolo de recomandările și atitudinile exprimate de instituțiile europene, mă întreb, stimați colegi: oare rolul nostru în calitate de Alianță, care și-a asumat guvernarea, nu este inclusiv să refacem încrederea concetățenilor noștri în instituțiile statului, în dreptate, justiție și într-un viitor liber pentru aceștia și pentru copiii noștri?

Trebuie să avem în vedere că, odată cu trecerea vremii, povara neelucidării evenimentelor petrecute acum doi ani devine din ce în ce mai grea, iar ideea că rănilor produse atunci se vor trata de la sine nu este decât o iluzie. Acestea, dimpotrivă se adâncesc cu fiecare zi care trece și în care victimele atrocităților și apropiații lor văd că nu se face nimic, pentru că vinovații de violențe produse să fie pedepsiți conform legislației în vigoare.

Amintim, în acest context, de întâlnirea Primarului municipiului Dorin Chirtoacă cu doar o mică parte din victime, în cadrul căreia s-a demonstrat, în mod repetat, gravitatea urmărilor acelor evenimente.

Noi, Frațiunea Partidului Liberal, nu ne dorim decât funcționarea statului de drept, pe care ni-l dorim cu toții, iar sintagma "Statul de drept Republica Moldova" va fi întemeiată doar atunci când supremația legii, responsabilitatea asumată, de altfel, prin Acordul de constituire al Alianței va fi asigurată de toate instituțiile abilitate.

Urmare a rapoartelor audiate, Frațiunea Partidului Liberal constată o avansare lentă a procesului de investigare și elucidare a evenimentelor ce s-au produs după alegerile din 5 aprilie 2009.

Majoritatea raporturilor nu au putut da un răspuns clar și univoc la mai multe întrebări ce se conțin în Hotărârea Parlamentului cu nr.159, invocând insuficiență de informație, dotare tehnică proastă sau ineficiența instanțelor de judecată. Toate aceste lucruri ne impun să tragem concluzia că instituțiile de drept funcționează cu minimă eficiență.

Sistemul edificat de comuniști este încă suficient de viabil. Iată de ce reformarea justiției, Procuraturii, Ministerului de Interne, Serviciului de Informații și Securitate se impun imperativ.

În acest context, Frațiunea Partidului Liberal cere Procuraturii Generale să finalizeze investigarea evenimentelor din aprilie 2009 și să asigure atragerea la răspundere a persoanelor responsabile de provocarea distrugerilor edificiilor statului, maltratarea tinerilor, abuz sexual și omucidere.

Doi, Ministerului Afacerilor Interne să facă publice materialele anchetelor de serviciu în privința colaboratorilor de poliție implicați în evenimentele de după 5 aprilie.

Solicită Consiliului Superior al Magistraturii să nu accepte magistrați care au judecat tinerii, încălcând normele de drept ... regimului comunist.

Interpelează Procuratura Generală să repete sesizarea adresată în data de 18 septembrie 2010 Președintelui Parlamentului Mihai Ghimpu prin care se solicită ridicarea imunității parlamentare a deputatului în Parlamentul Republicii Moldova Vladimir Voronin pentru reținerea, arestarea, percheziția și trimiterea în judecată penală.

Șase. Propune Parlamentului Republicii Moldova oficializarea Zilei de 7 aprilie drept Zi a Libertății în semn de recunoștință față de tinerii care au manifestat pașnic în numele libertății și democrației, precum și pentru persoanele care au avut de suferit datorită convingerilor lor anticomuniste.

Închei cu pușele lui Nicolae Iorga: "Cine uită, nu merită". Acesta este și motoul cărții scrise de Damian Hîncu, victimă a evenimentelor din aprilie 2009.

Vă mulțumesc. (*Aplauze.*)

Domnul Marian Lupu:

Domnul Vadim Mișin.

Domnul Vadim Mișin:

Уважаемые коллеги,

В этом зале сегодня прозвучало слово «спектакль». Это не просто спектакль – то, что сегодня происходит. Это политический театр абсурда. Очень жаль, что в нем задействованы руководители силовых ведомств. Во всех нормальных странах политическое руководство их оберегает от втягивания в политику. Наше политическое руководство их упорно втягивает в политику, тем более когда идут такие грязные игры, как демонстрируются сегодня в этом зале.

Мы сегодня не получили и не могли получить ответа ни на один вопрос. Кто организаторы неизвестно. Кто зачинщики неизвестно. Кто подстрекатели неизвестно. Кто исполнители неизвестно. Все известно, все очевидно, но никого не называют.

Смею вас заверить, что, сколько бы времени ни прошло, через полгода, через год вы не получите ответа не на один из названных мною вопросов. Потому что, если начнут звучать фамилии, то они будут очень неуютны сегодняшнему политическому руководству этой страны. Поэтому они не прозвучат никогда.

А теперь у меня вопрос к руководству Парламента. Тогда зачем мы устроили этот фарс? Он кому был нужен? Он нужен обществу? Так мы обществу ничего толком и не сказали.

Естественно, руководители силовых ведомств сегодня ссылались на то, что не закончено следствие. Да, это хорошая палочка-выручалочка. Но меня несколько смутило и шокировало выступление министра внутренних дел с

такими оценками, которые сегодня прозвучали в адрес руководства министерства того времени.

Во-первых, господин генерал, хочу вам сказать, что парламентская следственная комиссия, на которую вы несколько раз ссылались, пришла к абсолютно неоднозначным выводам, и разделась она половина наполовину. Пять членов, вместе с Нагачевским, подписали один документ, и четверо членов комиссии подписали совершенно другой, абсолютно противоположный документ, где оценки и акценты расставлены несколько по-иному.

Кстати говоря, мы на комиссии заслушали массу офицеров, действующих офицеров Министерства внутренних дел. Я не знаю, на какое служебное расследование вы ссылаетесь, но из показаний тех офицеров следовал вывод, что действия руководства министерства в тот день были абсолютно адекватны.

Я в этом отношении хочу напомнить фразу великого военного историка, генерал-полковника Волконогова. Его однажды спросили: «Скажите, пожалуйста, какие недостатки, какие ошибки допустил Наполеон под Москвой?» И Волконогов очень энергично и четко ответил: «Для того чтобы ответить на этот вопрос, надо быть, во-первых, Наполеоном, а, во-вторых, стоять под Москвой в 1812 году».

Вот и вам, чтобы давать оценки, надо было быть участником этих событий или хотя бы предельно четко изучить материалы тех событий.

И буквально еще несколько слов. Господин Генеральный прокурор ссылался на то, с сожалением говорил о том, что Юридическая комиссия прошлого состава Парламента не дала добро на привлечение Воронина в качестве обвиняемого, и вот это страшно тормозит все расследование в Прокуратуре.

Господин Генеральный прокурор, я участвовал во всех заседаниях Юридической комиссии, и не я один. Здесь сидит целый ряд депутатов, в прошлом членов этой комиссии. Стыдно было находиться на заседаниях этой комиссии, стыдно за нашу Генеральную прокуратуру. За то, с чем пришел ваш боевой заместитель. Во-первых, создавалось впечатление, что он глухонемой у вас. Он не отвечал ни на один вопрос, и не мог толком объяснить абсолютно ничего ни вначале, ни в конце.

А, во-вторых, Воронину предъявляли две позиции. Первая, почему он не собрал Совет безопасности? Вы, извините, есть поговорка: «Причем полиция, когда дохнут куры?». Причем Совет безопасности? Это что орган управления? Это что орган власти? Как можно вменять Президенту в вину: почему он не собрал консультационный орган, решение которого никогда и нигде ни для кого не были обязательными? И это делают прокуроры? И это профессионализм?

И второй вопрос. Воронин дал команду отключить мобильную связь, и это парализовало все МВД, всю деятельность там. Около вас сидят два генерала, пусть они вам скажут.

Извините, одну минуту. Пусть они вам на ухо скажут, мобильная связи вообще имеет отношение к связи в системе МВД?

И после этого, с учетом этих двух вопросов, мы сегодня на заседании Парламента поднимаем снова вопрос о привлечении к ответственности и снова будоражим эту тему. Нам надо говорить о профессионализме нашей прокуратуры, а не о том, о чем мы говорим.

И последнее. Сегодня собираются принять постановление, предложенное Либеральной партией. Хочу сказать одно, это будет, если оно будет принято, несмываемым позором этого Парламента. Дождитесь, для того чтобы принять постановление, хотя бы выводов ... (*Aplauze.*)

Domnul Marian Lupu:

Domnul Godea.

Domnul Mihai Godea:

Domnule Președinte,

Stimați colegi,

Întîi cu dreptul la replică. Domnului Procuror General i-am promis de la microfon. Codul de procedură penală nu restrînge în drepturi martorii, chiar dacă am calitate procesuală. Așa că am dreptul să pun și întrebări și să primesc răspunsuri.

Și ceea ce-au spus unii deputați din opoziție, despre încrederea partenerilor europeni. Se vede: vizita la Paris, vizita lui Biden în Moldova, vizita la Berlin. Stați liniștiți, căci cu încrederea stăm foarte bine.

Stimați prieteni,

La o distanță de doi ani de la evenimentele din 7 aprilie 2009 ne vedem obligați să stăruim asupra acestui eveniment, care a marcat decisiv destinul țării noastre. În acest răstimp, s-au spus multe și în aceste zile asistăm la o adevărată paradă a declarațiilor, unele mai siropoase decît altele, politicienii și analiștii, ziariștii editorialiști și reporterii nu-și dau rîndul în a declara și comenta impresiunile, tragicele și, totodată, misterioasele evenimente din aprilie.

Curg și acuzațiile fără teme și fără noimă din toate părțile și din toate taberele ideologice. Fiecare acuză pe oricine, încît societatea, chiar dacă ar vrea să înțeleagă ceva, oricum nu distinge decît o fanfaronadă urîcioasă, cinică și ipocrită, semn că ticăloșia nu are de gînd să se retragă din felul de a fi al politicii moldovenești. Nimic nou sub soare ori un déjà vu isteric și deprimant.

De cealaltă parte, victimele evenimentelor din aprilie, de rînd cu întreaga societate, așteaptă răspunsuri clare sau măcar promisiuni rezonabile de termene în care se va afla adevărul. Și adevărul nu poate să vină de undeva peste noapte, ci din acțiunile responsabile și asumate ale instituțiilor abilitate.

Comisia parlamentară de anchetă, care a lucrat o jumătate de an, a stabilit cu exactitate acțiunile și inacțiunile instituțiilor de stat, responsabile de gestionarea situației.

Prin Hotărîrea nr.159 din iulie 2010, noi am cerut răspunsuri la întrebări foarte clar formulate pentru instituțiile statului, care, în limitele atribuțiilor ce le revin, urmau să ne informeze plenar asupra stufosului dosar 7 aprilie.

Am cerut Procuraturii Generale să verifice legalitatea acțiunilor colaboratorilor Serviciului Protecție și Pază de Stat care au abandonat clădirea Parlamentului în ziua de 7 aprilie 2009, să verifice dacă este adevărată informația despre distrugerea documentelor și a probelor legate de evenimentele din aprilie 2009, deținute de SIS. Să ne spună dacă a fost sau nu un atac cibernetic. Și multe alte lucruri pe care le-am cerut foarte clar în Hotărîrea nr.159.

Ceea ce șochează este dezinvoltura Procuraturii Generale, manifestată cu cinism și în plenul Parlamentului. Din păcate, raportul Procurorului General oferă prea puține răspunsuri. Nu știm câți procurori au fost sancționați? Și de ce procurorii, care au fabricat așa-zisul dosar al tentativei de lovitură de stat, au fost avansați în funcții? Cine și pentru care merite i-a răsplătit atât de generos?

SIS-ul, care a avut drept sarcină asigurarea securității statului și a cetățenilor, nu cunoaște sau nu dorește să cunoaștem situația din acele zile. Raportul SIS nu răspunde la întrebările tranșante puse de nenumărate ori în acești doi ani: a existat sau nu rețele organizate de provocatori? Cine i-a organizat? Cine i-a mobilizat? Cine i-a canalizat spre devastarea principalelor edificii ale statului? Și de ce printre victimele torturii de după 7 aprilie nu regăsim nici un provocator cu cabulă pe cap și cu raniță în spate printre aceste victime? Semn că nici unul dintre ei nu a fost reținut de organele de ordine.

Stimați deputați,

Împreună cu dumneavoastră și în fața întregii societăți, am solicitat Consiliului Superior al Magistraturii să aprecieze legalitatea acțiunilor fiecărui judecător în parte, care a judecat în comisariatele de poliție, să elucideze comportamentul judecătorilor în dosarele intentate imediat după 7 aprilie 2009, să se pronunțe asupra integrității și corectitudinii întocmirii fiecărui dosar privitor la persoanele judecate în legătură cu acele evenimente, precum și să spună clar dacă au fost date sau nu indicații judecătorilor din partea unor membri ai Consiliului Superior al Magistraturii privind deplasarea în comisariatele de poliție.

Și avem ca răspuns cazul judecătorului Popovici, utilizat în scopuri de propagandă, pentru a manipula societatea. Acesta este răspunsul Consiliului Superior al Magistraturii la cererea legitimă a Parlamentului să facă lumină asupra celui mai degradant și monstruos comportament al justiției moldovenești.

În acești doi ani, Ministerul Afacerilor Interne s-a aflat sub focul încrucișat al presei și al unor partide politice. Prin criticile dure și deseori neonestе la adresa poliției s-a dorit schimbarea accentelor și, dacă îmi permiteți, s-a manifestat o permanentă intenție de a camufla adevăratele blocaje ale anchetei.

Sigur, se poate demonstra la infinit colaje de imagini video cu polițiști și nu se poate demonstra imagini cu procurori, judecători sau ofițeri de securitate, pentru că acțiunile lor nu au fost filmate. Toate aceste lucruri ridică serioase semne de întrebare asupra modului în care decurge ancheta.

Stimați colegi,

Noi înțelegem că sîntem în perioada electorală și tentația de a folosi politic dosarul 7 aprilie este una ispititoare. Dar această tentație poate fi la fel de păguboasă, dacă este însoțită de rea-intenție.

Ceea ce vă propun este să ne ridicăm la înălțimea de slujitori ai poporului și să unificăm eforturile pentru a asigura progresul necesar în elucidarea evenimentelor din aprilie 2009. Să fim măcar odată sinceri cu noi înșine.

Fracțiunea Partidului Liberal Democrat din Moldova consideră insuficientă activitatea instituțiilor de stat care au în sarcină să formuleze răspunsuri clare societății în legătură cu evenimentele din aprilie 2009 și solicită crearea unei noi Comisii de anchetă parlamentară, care să investigheze la ce etapă s-a ajuns în dosarul 7 aprilie (*aplauze*) și, de asemenea, să monitorizeze îndeaproape acțiunile în acest sens ale Procuraturii Generale, Serviciului de Informații și Securitate, Ministerului Afacerilor Interne, Consiliului Superior al Magistraturii și ale altor instituții vizate.

Chemăm toate fracțiunile parlamentare să se pătrundă de importanța elucidării complete a evenimentelor din aprilie 2009 ... Încă un minut, vă rog. Să sprijine solicitarea noastră și să participe cu toată capacitatea la activitatea acestei Comisii de anchetă parlamentară.

Vă mulțumesc pentru atenție. (*Aplauze.*)

Domnul Marian Lupu:

Și ultima luare de cuvînt, domnul Saharneau.

Domnul Vladimir Saharneau – Fracțiunea PL:

Domnule Președinte,

Stimați deputați,

Dacă reprezentanții organelor audiate astăzi ne-au spus că nu ne pot da un răspuns exhaustiv la ceea ce s-a întîmplat, motivînd rigori procedurale, și îi credem că așa este, noi putem da aprecieri politice la ceea ce s-a întîmplat la 7 aprilie 2009. Fiindcă majoritatea dintre noi am fost acolo, am fost ori martori, ori observatori, ori comentatori, alții au fost actori activi ai acelor evenimente.

Ce s-a întîmplat la 7 aprilie? Putem spune, ca oameni politici, că a fost o revoltă, o revoltă împotriva regimului care a devenit nesuferit – regimul comunist, care timp de 8 ani de zile nu a făcut altceva decît să aducă cetățenii la această situație că trebuie să se revolte. Și în fața unei perspective de a-i mai avea încă 4 ani în fruntea statului, tineretul, în primul rînd, a crezut că este ... o prăpastie se ridică în fața lor și s-au ridicat în mod organizat și au făcut această revoltă.

Sigur că ea a fost distorsionată, a fost prelucrată și această revoltă a lor a fost îndreptată tot împotriva lor, fiindcă, de fapt, s-a vrut o lovitură de stat pe viceversa, adică un scenariu făcut aici, în Republica Moldova, de administrația de atunci, împreună cu alte structuri. Astea le vom afla noi pe urmă, asta s-a văzut cu ochiul liber că anume așa s-a întîmplat. Sigur că domnii procurori nu ne pot spune, ei ne vor da detalii tehnice ce s-a întîmplat, fiindcă asta este meseria lor.

De ce s-au ridicat, de ce s-au revoltat tinerii? Contra unei politici antinaționale, care a fost promovată pe toți acești 8 ani, dar eu zic că sînt 12, fiindcă aliații agrarieni au făcut parte din acest partid și au construit bazele partidului comunist. Contra unei ideologii xenofobe. Ideologia xenofobă promovată de Partidul Comuniștilor a stîrnit nu rumori, a stîrnit indignări în rîndul tineretului și în toată Europa. Contra corupției. Comuniștii au construit un sistem corupt pînă în măduva sistemului și el acum încă lucrează și va fi foarte greu încă să fie demolat.

Tinerii s-au ridicat contra sistemului ticălos, care a clocit oligarhi și a sărăcit lumea. Majoritatea lumii, cetățenii noștri sînt săraci anume datorită lucrării, lucrăturii acestui sistem ticălos. Iată de ce s-au ridicat.

Iar vinovată pentru ceea ce s-a întîmplat la 7 aprilie este administrația de atunci, este Partidul Comuniștilor în frunte cu Vladimir Voronin. Și Vladimir Voronin trebuie numit astăzi principalul torționar, torționarul-șef al tineretului de acolo, de atunci. (*Rumoare în sală.*) El trebuie să fie tras la răspundere și adus în fața judecății.

Ieri, după cum cunoașteți, fostul Președinte al Egiptului Mubarak și fiii lui au fost arestați, pentru că au fost bănuți de organizarea protestelor și de uciderea oamenilor, arestați, neștiindu-se dacă va fi dosar penal sau nu, ei sînt bănuți. Iată, un sistem care deja depășește sistemul din Republica Moldova în ceea ce privește facerea dreptății în folosul cetățenilor lor. Asta este.

Partidul Comunist pleacă în istorie cu această povară, cu sîngele tineretului nostru pe care l-au vărsat în acea zi, el pleacă cu această rușine și va fi spălat de pe harta Republicii Moldova întotdeauna.

Domnule Voronin,

Arăți la cap... Capul dumnitale este așa cum arăți, da? Fiindcă ești exact cum arăți. (*Rumoare în sală.*) Fiindcă așa ai fost și administrator în Republica Moldova, tot așa ați fost la fel de, la fel de ... (*rumoare în sală*) ... nebun cum vă arătați acum. (*Rumoare în sală.*) Afară cu toți comuniștii din țară. Asta eu vă susțin. (*Rumoare în sală.*)

În privința celorlalte partide. Noi trebuie să ne asumăm o răspundere mare, trebuie să manifestăm unitate în facerea dreptății, dar unitate, în primul rînd, pentru ca să nu permitem venirea la putere a unor forțe ticăloase, cum a fost Partidul Comuniștilor pînă acum, nu avem dreptul. Trebuie să manifestăm unitate, să lăsăm egoismul și alte lucruri care ne conduc la dezbinare. Trebuie perioada asta să mergem împreună și să facem dreptate. Să arătăm că noi am ajuns aici, în Parlament, pe merit și cetățenii nu ne plătesc în zadar. „Unitate” este lozinca, este cuvîntul care trebuie să ne inspire acest 7 aprilie 2009.

Eu vă mulțumesc. (*Aplauze.*)

(*Rumoare în sală.*)

Domnul Marian Lupu:

Gata, gata cu țipetele, tot.

Mulțumesc.

Mai avem un subiect pe ordinea de zi, nr.846, proiectul de Hotărîre a Parlamentului, care a fost votat ca includere pe ordinea de zi, este inițiativa unui grup de deputați. Prezintă?

Doamna Fusu. Da, vă rog.

Doamna Corina Fusu:

Stimați colegi,

Prezint proiectul de Hotărîre pentru completarea Hotărîrii Parlamentului nr. 433 din 26 decembrie 1990 cu privire la zilele comemorative, zilele de sărbătoare și la zilele de odihnă în Republica Moldova. Parlamentul adoptă prezenta hotărîre:

Articol unic. La punctul 1, litera a) din Hotărîrea Parlamentului cu nr.433 cu privire la zilele comemorative, zilele de sărbătoare și la zilele de odihnă în Republica Moldova, cu modificările și completările ulterioare, textul se suplimentează în ordine cronologică cu o nouă propoziție: „Ziua Libertății – (7 aprilie) (ziua de comemorare a evenimentelor din 7 aprilie 2009);”

Evenimentele din 7 aprilie 2009 au marcat profund mersul istoriei Republicii Moldova. În această zi tineretul cu viziuni democratice, susținut de alte pături sociale, au declarat clar și univoc dreptul poporului de a reveni la o cale democratică și liberă de dezvoltare a statului.

Acțiunile autorităților publice, aflate la guvernare de intimidare, oprinare și represiuni s-au soldat cu numeroase cazuri de tortură, inclusiv, cazuri de deces al unor persoane.

Manifestările spiritului democratic, demonstrat de zeci de mii de tineri, și nu numai, au avut un vădit ecou internațional. Rezoluțiile Parlamentului European din 5 mai 2009 și cea a Adunării Parlamentare a Consiliului Europei privind funcționarea instituțiilor democratice din Republica Moldova din 29 aprilie 2009 au demonstrat o susținere necondiționată a spiritului democratic și de libertate a poporului.

În acest context, propunem Parlamentului oficializarea zilei de 7 aprilie drept Ziua Libertății în semn de recunoștință față de mii de tineri, care au manifestat pașnic în numele libertății și democrației, precum și întru comemorarea persoanelor care au avut de suferit datorită convingerilor politice a manifestării năzuinței spre democrație și libertate.

Rog Parlamentul să susțină această inițiativă.

Domnul Marian Lupu:

Da, mulțumesc.

Întrebări?

Microfonul nr.2.

Doamna Elena Bodnarenco:

Спасибо.

Госпожа Фусу,

То, что вы женщина, мы видим. И мой первый вопрос: вы мать, у вас есть дети? Госпожа Фусу, микрофон 2 находится с этой стороны.

Doamna Corina Fusu:

Consider că întrebarea dumneavoastră nu are legătură cu acest proiect.

Doamna Elena Bodnarencu:

Хорошо. В таком случае, я хочу вас спросить как женщина и предполагаю, что у вас все-таки есть дети, вы были среди тех, кто 7 апреля позвал чужих детей на площадь. Детей. И дали им свободу, которую вы сегодня хотите увековечить постановлением, законом, скажем так, законодательным актом. Какую свободу вы дали этим детям?

Сотни снимков показывают, что эти дети воровали, пили, поджигали. Вы дали им свободу воровать, поджигать и выпивать? И это именно вы хотите увековечить?

Doamna Corina Fusu:

Stimată doamnă deputat,

Mai mulți tineri cu intenții pașnice și cu dragoste față de libertate și de democrație au ieșit, după evenimentele din 5 aprilie, în Piața Marii Adunări Naționale.

Doamna Elena Bodnarencu:

Да, и сегодня им стыдно за то, что они вышли по вашему призыву. Почитайте то, что они пишут на интернет-сайтах. Я прошу записать меня с выступлением по данному законопроекту.

Domnul Marian Lupu:

Microfonul nr. 3.

Domnul Vadim Mișin:

Спасибо.

Вы сегодня предлагаете постановление, которое, я уже говорил, в выступлении опережает следствие, которое ведет Прокуратура. У меня к вам конкретный вопрос. А если вдруг Прокуратура Республики Молдова придет к выводу, что 7 апреля был днем попытки государственного переворота и актов разбоя, грабежа и вандализма? Тогда как это вяжется с вашим предложением? (*Aplauze.*) А это не исключено. Откуда вы знаете, какой вывод будет у Прокуратуры?

Doamna Corina Fusu:

Atît fostul Procuror General Gurbulea, Procurorul pe care l-ați pus dumneavoastră în fruntea acestei instituții, precum și din rapoartele pe care le-am audiat astăzi, atît al vicedirectorului SIS, cît și al Ministrului de Interne, rezultă clar că nu există componente pentru ceea ce numiți dumneavoastră “lovitură de stat”.

Acest proiect de hotărâre de a oficializa ziua de 7 aprilie drept Zi a Libertății o să ne vorbească despre partea luminoasă a lucrurilor. Pentru că este demonstrat, dovedit: tinerii au ieșit în Piață cu intenții pașnice, aprinzând lumânări și spunând un “nu” tare și ferm. Pentru libertate, libertate pe care dumneavoastră ați furat-o cetățenilor Republicii Moldova.

Domnul Vadim Mișin:

Госпожа Фусу...

Doamna Corina Fusu:

Aceasta este esența și spiritul propunerii mele: pentru lumină, pentru libertate, pentru bunăstare, pentru toleranță, pentru adevăr.

Domnul Vadim Mișin:

Da, mulțumesc.

Госпожа Фусу,

Вам генеральный Прокурор сегодня в этом зале десять раз сказал, что он не может ответить на вопрос, потому что не окончено следствие. И он был прав как процессуалист. Так зачем вы с этим постановлением бежите впереди паровоза?

Domnul Marian Lupu:

Microfonul nr. 4.

Domnul Gheorghe Brega:

Vă mulțumesc, domnule Președinte.

Domnul Mișin, probabil, face asociație cu revoluția din 7 noiembrie 1917. Nu, domnule Mișin, aceea a fost lovitură de stat, aceasta a fost o demonstrație pașnică. Și nu asociați evenimentele de la 7 aprilie cu cele de la 7 noiembrie 1917. Acolo a fost lovitură de stat de către niște hoți, bandiți. Au furat toți aceia pe care i-ați eliberat dumneavoastră din închisori înainte de 7 aprilie și i-ați adus în piață. Iată care este adevărul.

Domnul Marian Lupu:

Stimați colegi,

Noi sîntem la runda de întrebări – răspunsuri. Repet încă o dată, toți acei care vor să spună un cuvînt, se înscriu pentru luări de cuvînt, înainte de procedura de vot.

Microfonul nr. 2.

Domnul Sergiu Stati:

Mulțumesc.

Domnule Brega,

Nici nu mă apuc ca să comentez aberațiile dumneavoastră.

Dar, doamnă Fusu, vreau să vă pun și eu o întrebare, adică și o recomandare domnului Procuror General, reieșind din întrebările pe care le-ați pus dumneavoastră în cadrul dezbaterilor. Cred că dumneavoastră ați fost printre acei care răsturnau troleibuzele în centrul orașului. Și, respectiv, acum le dați drept manifestări pașnice. Și deci atunci punem întrebarea: cine totuși, pînă la urmă, a vandalizat Președinția și Parlamentul?

Și dumneavoastră vreți să comemorați acum huliganii aceea care au aprins Parlamentul? Și noi stăm cu dumneavoastră aici. Și dumneavoastră după aceasta un cui n-ați bătut în acel Parlament.

Și de aceea, probabil, că vreți să faceți din chestiile acestea și deja se observă niște tentative de mitologizare deci a acestui proces de vandalizare și de transformare a unor bandiți și huligani în eroi naționali. Nu știu dacă face.

Și, în primul rînd, în sensul acesta vreau ca să vă cer și să vă rog să retrageți această inițiativă pînă la expunerea oficială a Procuraturii Generale privind vinovații și eroii acestei manifestări.

Doamna Corina Fusu:

Deci clădirile au fost vandalizate nu de tinerii pașnici, ci de provocatori. Iar dumneavoastră, conducerea comunistă nu ați știut să asigurați paza celor două clădiri ale statului, simboluri ale statalității Republicii Moldova. (*Aplauze.*)

Domnul Marian Lupu:

Microfonul nr. 3.

Domnul Oleg Garizan:

У меня маленькая ремарка.

Я глубоко возмущен тем издевательством, которое сегодня проходит в стенах Парламента над нашим народом, над молдавским народом, многонациональным народом. И я убежден, что ни один гагауз, который находится сегодня в зале, в независимости от политической принадлежности, не поднимет руку за это издевательское постановление. (*Aplauze.*)

Domnul Marian Lupu:

Microfonul nr. 4.

Domnul Dumitru Diacov:

Da, domnule Președinte,

Stimați colegi,

Eu cred că nu există într-o țară o instituție mai importantă decît Parlamentul, care poate să contribuie atît la consolidarea țării, cît și la dezbinarea ei. Noi astăzi am urmărit cu atenție, am în vedere Frațiunea Partidului Democrat, aceste discuții. Și noi constatăm cu tristețe că această dezbinare se răspîndește în țară anume din această sală. Și o aripă, și alta nu cred că caută adevărul, dar dorește să-și apere adevărul său. Și sigur că lucrul acesta, stimați colegi, nu duce la unirea țării, nu duce la împăcarea țării, nu duce la o liniște.

Oamenii așteaptă de la noi împăcare. Oamenii așteaptă de la noi o coeziune națională. Noi trebuie să ne unim toți, să rezolvăm atâtea probleme pe care le are Republica Moldova. Din păcate, și această discuție de astăzi pe care, de fapt, noi trebuia să o lăsăm pe seama instituțiilor specializate.

Eu am spus acum câteva zile, eu nu aștept adevărul de la un deputat din dreapta sau din stînga. Fiindcă acei și din dreapta, și din stînga au adevărul său. Instituțiile statului, abilitate cu acest lucru, trebuie să spună acest adevăr.

De aceea, într-adevăr, atunci cînd o să avem o concluzie, măcar nu finală, măcar parțială a Procuraturii Generale, a celorlalte instituții, noi putem să spunem ce s-a întîmplat în Republica Moldova. Eu îmi permit câteva... fiindcă n-am luat cuvîntul de la tribuna Parlamentului.

De aceea, domnule Președinte, ori facem o pauză și discutăm această situație, ori autorii... încercăm să-i convingem pe autori să revenim la această chestiune peste un timp, cînd o să avem careva concluzii. Și o sărbătoare sau o zi a comemorării trebuie să unească țara. Noi nu putem să facem pentru 30% a populației o zi de comemorare, cu care nu-i de acord altă parte de populație. De aceea, o să revenim la chestia aceasta. Nu fuge de noi. Dar noi să ne bazăm pe date clare și concrete.

De aceea, eu mă adresez, în primul rînd, autorilor, nu se poate ca un deputat sau zece deputați să imprime, să insiste celorlalți deputați într-o așa o chestiune destul de sensibilă și delicată.

De aceea, este propunerea să facem o pauză. Să revenim la această temă puțin mai tîrziu.

Mulțumesc.

Doamna Corina Fusu:

Domnule președinte Diacov,

Dacă ați ascultat atent rapoartele, toate rapoartele au început cu următoarea propoziție: protestele pașnice, spontane au degradat în agresiuni și vandalizare ș.a.m.d. conform textului. Deci din rapoartele de astăzi, și aceasta nu este stabilit doar de rapoarte și de aceste instituții importante, aceasta este stabilit de jurnaliști, de reportajele care au circulat peste tot în lume. Aceasta este nota pe care a dat-o instituția europeană, Parlamentul Uniunii Europene și Adunarea Parlamentară a Consiliului Europei.

Deci nu trebuie de demonstrat că protestele au fost pașnice și au avut intenția de a spune un cuvînt pentru libertate și democrație. Aceasta nu trebuie nimeni să o demonstreze, aceasta noi trebuie să ne uităm în interiorul nostru și să fim sinceri cu noi înșine.

Domnul Marian Lupu:

Microfonul nr. 3.

Microfonul nr. 4.

Domnul Dumitru Diacov:

Doamnă Fusu,

Eu sînt de acord. Eu nu sînt de acord numai cu faptul că un deputat citește morală celorlalți. Noi înțelegem lucrurile. Noi împărtășim, noi sîntem îngrijorați. Noi, într-adevăr, considerăm că o bună parte din populație s-au revoltat absolut legal, fiindcă exista o stare de spirit în societate. Dar ceea ce dumneavoastră acum spuneți este cu totul altceva. Este cu totul altceva. Și ce sărbătorim noi?

Dacă să luăm în serios, să urmărim ce s-a întîmplat. În România a avut loc o revoluție. Printre altele, nu știu dacă există precis o zi de comemorare, așa cum spuneți dumneavoastră. A căzut regimul. Ce s-a întîmplat la noi la zilele de 6, 7, 8? S-a schimbat ceva? Liberalii s-au așezat în Parlament peste o săptămînă cu comuniștii. Au lucrat împreună. Unde-i ziua respectivă? Unde o găesc pe 6, 7, 8 sau 15?

Eu, de exemplu, consider că un sistem de guvernare democratic pe care îl avem astăzi se datorează faptului că Partidul Democrat a revenit în iulie în Parlament. (*Aplauze.*) Și aceasta tot este o zi importantă.

De aceea, domnule Președinte, poate o pauză de 10 minute, ca să ne consultăm în cadrul Alianței?

Domnul Marian Lupu:

Microfonul nr. 5.

Domnul Valeriu Munteanu:

Mulțumesc, domnule Președinte.

Domnule Diacov,

Regretăm că dumneavoastră puneți la îndoială ce a avut loc în 7 aprilie 2009 și așteptați, alături de comuniști, rezultatele anchetei. Eu regret că dumneavoastră atît de ușor cedați retoricii Partidului Comuniștilor.

Dumneavoastră trebuie să fiți solidari, în primul rînd, pe interiorul Alianței. Și eu nu pun nici un moment la îndoială ce s-a întîmplat la 7 aprilie. Și eu cred că este de datoria noastră morală să adoptăm această hotărîre a Parlamentului privind conferirea datei de 7 aprilie a Zilei Libertății. Și eu vă rog frumos să fiți solidari cu noi în acest sens.

Domnul Marian Lupu:

Întrebări încă către raportor? Nu văd.

Mulțumesc.

Rog comisia. Care-i comisia? Da, vă rog. Deci va fi prezentarea raportului comisiei și după, la solicitarea domnului Diacov, voi oferi această pauză.

Domnul Chiril Lucinschi – Frațiunea PLDM:

Stimați deputați,

Comisia cultură, educație, cercetare, tineret, sport și mass-media a examinat proiectul de hotărîre nominalizat și reieșind din competențele și atribuțiile funcționale, comunică următoarele.

Proiectul de Hotărîre a fost prezentat în mod prioritar de către doamna deputat în Parlament Corina Fusu și prevede instituirea unei zile comemorative ”Ziua Libertății (7 aprilie)” drept recunoștință față de acei care au manifestat pașnic în numele democrației și libertății în această zi.

Autorul menționează că o susținere necondiționată a manifestării spiritului democratic și de libertate a parvenit din partea Parlamentului European și a Adunării Parlamentare a Consiliului European.

Urmare a dezbaterilor, Comisia a decis, prin votul majorității membrilor, să susțină inițiativa deputatului Corina Fusu și să propună adoptarea proiectului de Hotărîre nr. 846 în ședința Parlamentului, cu următoarele precizări.

La formula introductivă, ce exprimă decizia referitoare la adoptarea actului legislativ, cuvintele “lege organică” urmează a fi substituită prin cuvântul “hotărîre”.

Articolul unic va fi redactat, după cum urmează:

”Articolul unic. – punctual 1) litera “a” din Hotărîrea Parlamentului nr. 433 cu privire la zilele comemorative, zilele de sărbătoare și la zilele de odihnă în Republica Moldova, cu modificările ulterioare, se completează, în ordinea cronologică cu poziția:

“Ziua Libertății (7 aprilie) – Zi de comemorare a evenimentelor din 7 aprilie 2009”.

Domnul Marian Lupu:

Da, mulțumesc.

Întrebări pentru comisie?

Microfonul nr. 2.

Domnul Oleg Garizan – Frațiunea PCRM:

Господин Лучински,

Вы прекрасно знаете, что ни один из членов нашей фракции на заседании комиссии не присутствовал. Но сейчас вы являетесь сыном человека, который возглавлял нашу страну и был президентом. Очень жаль, что сын бывшего нашего президента ведет наш Парламент по пути Сфатул Цэрий 1918 года. Позор! (*Aplauze.*)

Domnul Marian Lupu:

Mai sînt întrebări?

Microfonul nr. 3.

Doamna Irina Vlah:

Господин председатель комиссии,

7 апреля вы были на площади со многими протестующими, и скажите, пожалуйста, вот более 300 полицейских получили тяжкие телесные повреждения именно в этот день. Скажите, пожалуйста, они какой день должны праздновать? День свободы или День унижения?

Domnul Chiril Lucinschi:

Vă mulțumesc pentru întrebare.

În primul rînd, vreau să confirm că, da, într-adevăr, pe 6 aprilie, cît și pe 7 aprilie dimineța am fost în Piața Marii Adunări Naționale. Și vreau încă o dată să subliniez ceea ce este scris în raport. Autorul menționează, mă refer la doamna Corina Fusu, că o susținere necondiționată a manifestării spiritului democratic și de libertate. Deci acesta este sensul acestei zile și acestei propuneri.

Domnul Marian Lupu:

Microfonul nr. 4.

Doamna Elena Bodnarenco:

Спасибо.

Господин Лучинский,

Фотографии показывают, как 7 апреля вы вместе с господином Филатом очень спокойно наблюдаете за тем, как над Площадью Великого Национального Собраниа поднимается румынский флаг, и не протестуете. Скажите, пожалуйста, для вас свобода, за которую вы сейчас в качестве председателя Комиссии собираетесь голосовать, ассоциируется с румынским флагом над Площадью Великого Национального Собраниа Кишинева?

Domnul Chiril Lucinschi:

Eu deja am răspuns la această întrebare. Libertatea se asociază cu libertatea exprimării, cu debarasarea...

Doamna Elena Bodnarenco:

Și cu steagul român.

Domnul Chiril Lucinschi:

...debarasarea de frică și cu aceasta se asociază.

Doamna Elana Bodnarenco:

Și cu steagul român.

Domnul Chiril Lucinschi:

Eu cred că și dumneavoastră puteți să dați aceleași calificative.

Doamna Elena Bodnarenco:

Mulțumesc.

Domnul Chiril Lucinschi:

Poftim.

Domnul Marian Lupu:

Microfonul nr. 2.

Domnul Zurabi Todua:

Господин Лучински,

Вы так представляете этот законопроект, что сразу видно, что вы сами в него не очень-то верите. Вопрос к вам такой. Вы отдаете себе отчет, что если этот закон будет принят, это расколит наше общество также примерно, как в начале '90-х годов. Причем, большая часть этого общества будет против этого праздника. Отдаете ли вы себе отчет? Ответьте, пожалуйста.

Domnul Chiril Lucinschi:

Mulțumesc pentru întrebare.

Trebuie să vă spun că, din păcate, societatea noastră este dezbinată, și demult. Și eu cred că nu numai noi, cât și voi, trebuie să vă asumați responsabilitatea pentru acest rezultat, pe care astăzi îl putem sesiza în societate.

Domnul Marian Lupu:

Microfonul nr. 3.

Doamna Veronica Abramciuc – *Fracțiunea PCRM:*

Mulțumesc, domnule Președinte.

Domnule Lucinschi,

Eu am fost în Belgrad, când au avut loc evenimentele din Serbia. Și pentru mine este clar că evenimentele de la 7 aprilie se încadrează în șirul evenimentelor, care au avut început în Belgrad. Acum cinci ani, undeva cinci ani în urmă, și în Ucraina a avut loc revoluția oranj, care era tratată ca un eveniment care a adus libertate populației din Ucraina. Iată că peste câțiva ani, libertatea s-a terminat în Ucraina.

Ce veți face cu sărbătoarea libertății pe care încercați s-o instituiți astăzi când poporul va da decizie totuși ce a avut loc la 7 aprilie.

Domnul Chiril Lucinschi:

Eu vreau încă o dată să subliniez că această zi, reieșind din propunerea doamnei Corina Fusu, eu din câte am înțeles și noi am votat și pentru asta, pentru acel spirit democratic și spiritul libertății care a fost manifestat pe data de 6 și pe 7 aprilie.

Domnul Marian Lupu:

Microfonul nr.4.

Domnul Mihai Godea:

Mulțumesc, domnule Președinte.

În calitatea mea de președinte al Fracțiunii, trebuie să-mi apăr colegii cu dreptul la replică, nu vă supărați.

Pentru acei care nu cunosc culorile naționale ale Republicii Moldova, este panglica tricoloră și mâine examinăm un proiect de lege semnat de Președintele de

atunci Vladimir Voronin, cu privire la simbolurile naționale și acolo este: culorile naționale ale Republicii Moldova.

Citiți foarte atent proiectul de lege semnat de domnul Voronin și nu puneți întrebări deplasate aici, în plenul Parlamentului. Asta-i una.

Cît privește înălțarea Drapelului României în Piața Marii Adunări Naționale, nu utilizați falsuri, pentru că filmul „Atac la Moldova” din prima secundă pînă la ultima este un fals și este un truc ideologic. În Piața Marii Adunări Naționale s-a înălțat Drapelul Republicii Moldova inversat, asta însemnînd, în termeni militari, că țara se află în pericol. Asta, ca să știți. (*Aplauze.*)

Domnul Marian Lupu:

Microfonul nr.2.

Domnul Sergiu Stati:

Mulțumesc.

Domnule președinte al comisiei,

Vreau să pun aceeași întrebare pe care am pus-o și doamnei Fusu. Dumneavoastră considerați Ziua Libertății ziua adevărată atunci cînd s-a vandalizat sau Parlamentul și Președinția, sau dumneavoastră luați un termen anumit pentru Ziua Libertății, pînă la momentul cînd a fost aprins Parlamentul?

Atunci vreau să vă propun ca dumneavoastră, în calitate de președinte de comisie, și doamna Fusu să formuleze, pe data de 7 aprilie de dimineață pînă de amiază e Ziua Libertății, dar după amiază e ziua bandiților. (*Rumoare în sală.*)

Domnul Marian Lupu:

Întrebări mai sînt?

Microfonul nr.3.

Doamna Elena Bodnarencu:

(*Rumoare în sală.*) ...tu ce ai făcut la ziua de 7 aprilie?

Cu drept la replică. Domnul Godea n-a fost vizat, n-am fost vizată și eu, dar cred că avem drept toți la replică. Noi, poate am falsificat și prezența domnului Filat și Lucinschi la Piața Marii Adunări Naționale în ziua de 7 aprilie, dacă spuneți că a fost falsificat filmul „Atac asupra Moldovei”.

Domnul Chiril Lucinschi:

Pe ce dată?

Doamna Elena Bodnarencu:

De 7 aprilie. 6 aprilie.

Domnul Chiril Lucinschi:

Asta a fost falsificat, dacă spuneți despre 7 aprilie.

Doamna Elena Bodnarencu:

Da.

Domnul Chiril Lucinschi:

Da. (*Rumoare în sală.*)

Doamna Elena Bodnarencu:

Și 6, și 7. (*Rumoare în sală.*)

Domnul Chiril Lucinschi:

Pe 6 aprilie am fost, da. (*Rumoare în sală.*) Eu de la bun început am confirmat această...

Doamna Elena Bodnarencu:

Vorbesc despre falsificări, care au fost notate în...

Domnul Marian Lupu:

Am luat act. Microfonul...

Doamna Elena Bodnarencu:

...de cuvânt a domnului Godea.

Domnul Chiril Lucinschi:

Repet, dacă doriți să știți și, ca drept la replică, toate frecvențele pe care... au fost ratate și montate în mod absolut special, a fost... este deci o falsificare perfidă, dacă doriți. (*Rumoare în sală.*)

Domnul Marian Lupu:

Microfonul nr.4.

Domnul Vasili Șova:

Спасибо.

Уважаемые коллеги, я думаю, что политическая целесообразность принятия того или иного решения, сиюминутная, прежде всего должна накладываться на то, как это решение будет влиять на безопасность государства, на территориальную целостность страны, на перспективу реинтеграции страны.

Мы с вами уже имеем один фактор, который влияет, на это, на эти процессы. До сегодняшнего дня решение Конституционного суда не выполнено в контексте указа прошлого года и символа, который находится на площади.

Мы что, вбиваем сегодня еще один кол, раскол молдавской государственности?

Я хочу задать вопрос. Уважаемый господин председатель комиссии, как вы считаете, сегодняшнее постановление будет способствовать

укреплению молдавской государственности и разрешению приднестровской проблемы в рамках суверенитета и территориальной целостности Молдовы?

Спасибо.

Domnul Chiril Lucinschi:

Vă mulțumesc pentru întrebare.

Eu, sincer să vă spun, nu văd nici o tangență între întrebarea dumneavoastră și Ziua Libertății. Dacă puteți să desfășurați întrebarea dumneavoastră, eu cred că pot să răspund mai detaliat.

Domnul Vasilii Șova:

Мы будем отмечать День свободы на одной пятой части территории страны или все-таки на территории всей страны нам желательно бы отмечать подобные праздники?

Domnul Marian Lupu:

Microfonul nr.5.

Domnul Chiril Lucinschi:

...eu vreau să vă spun că toate legile care se adoptă în Parlamentul Republicii Moldova vizează tot teritoriul, ca să știți.

Domnul Marian Lupu:

Microfonul nr.5.

Domnul Gheorghe Brega:

Vă mulțumesc, domnule Președinte.

Eu propun să terminăm discuțiile acestea inutile, pe motivul că unii, accentuez, unii colegi ai noștri din Partidul Comuniștilor prea mult l-au citit pe Dostoevski, ori se simt în „salonul 6”, nu înțeleg care e motivul.

Domnul Marian Lupu:

Microfonul nr.2.

Domnul Vladimir Vitiuc:

Я хочу авторам и докладчику напомнить, как представитель из региона, не столичный депутат, что Республика Молдова немножко больше чем Piața Națională, Площадь свободы, да.

И хочу напомнить, что после событий 7 апреля по всей республики, в том числе в Бельцах, прошли многотысячные митинги и акции протеста тех событий, которые имели место 7 апреля, и там было немножко больше тысяч людей, чем 7 апреля на площади, и немножко взрослее и мудрее людей, которые были 7 апреля на площади.

И в предверии местных выборов хочу уже вам сказать, что первые результаты сегодняшнего обсуждения вы получите там, в Бельцах, со своим

русскоязычным кандидатом, которого вы навязываете, ломая об колено вашу городскую партийную организацию, дабы увести, так скажем, наш электорат – бельцкий – в сторону от всего того, что происходит здесь, на центральных трибунах нашего Парламента.

Domnul Marian Lupu:

La subiect. Să vedem dacă sînt întrebări.

Domnul Chiril Lucinschi:

Dumneavoastră nu aveți întrebări referitor la proiect, așa am înțeles.

Domnul Marian Lupu:

La proiect, vă rog.

Microfonul nr.3.

Doamna Inna Șupac:

Спасибо.

Господин Лучинский, во время одной из неофициальных дискуссий госпожа Корина Фусу призналась в том, что некая госпожа Наталия Морарь была одним из тех людей, которая 7 апреля в рупор звала участников апрельских событий на штурм телевидения.

В то же время известно, что 7 апреля, но не только, у вас с Наталией Морарь был один рупор на двоих и вы тоже призывали людей идти штурмовать центральное телевидение Молдова-1.

Так как вопрос в том состоит, как вы сейчас можете говорить о 7 апреле как Дне свободы, если ваши призывы вашей Наталии Морарь и ряда других лиц означают попытку государственного переворота? Потому что только в таком случае люди призывают брать штурмом телевидение.

Domnul Chiril Lucinschi:

Domnișoară Șupac,

Eu demult deja am înțeles că dumneavoastră nu... apelați cîte o dată la niște fapte pe care nu le cunoașteți personal.

Dumneavoastră nu puteți să spuneți acum și să dovediți că eu am stat cu amplificatorul în mină, pentru că așa ceva, pur și simplu, n-a avut loc.

Doamna Inna Șupac:

Noi v-am văzut pe la televizor, domnule Lucinschi.

Domnul Chiril Lucinschi:

Păi, nu ați văzut așa ceva.

Doamna Inna Șupac:

Mai multe video.

Domnul Chiril Lucinschi:

...am răspuns la întrebarea dumneavoastră.

Doamna Inna Şupac:

Аха, вы их не видели. Мы вам тогда вместе с книгой от Александра Петкова пришлем и видео. Договорились.

Domnul Marian Lupu:

Microfonul nr.4.

Domnul Mihai Godea:

Mulţumesc frumos, domnule Preşedinte.

La acelaşi subiect, ca şi ieşire anterioară, cu dreptul de replică domnului Vitiuc. La îndeletnicirea pe care a avut-o domnia sa înainte de a intra în politică, cam greu să reţină numele, denumirea Pieţei Marii Adunări Naţionale şi mult mai greu să vină cu judecăţi de valoare în procesul politic.

Dar de Bălţi nu vă faceţi probleme, că o să-l înverzim la alegerile locale.

Mulţumesc. *(Aplauze.)*

Domnul Marian Lupu:

Microfonul nr.5.

Domnul Tudor Deliu:

Domnule Preşedinte,

Eu aş vrea să purcedem la respectarea Regulamentului Parlamentului, deoarece, în conformitate cu articolul 29, preşedintele comisiei prezintă raportul comisiei şi nu e supus interogatoriului, ceea ce se întâmplă astăzi aici.

Acei care doresc atât de mult să ia cuvântul, trebuiau să se înscrie şi să ia cuvântul la microfon: unde a fost Lucinschi, ce a ţinut în mână, ce a ţinut în cap, acestea nu sînt întrebări care se referă la raportul comisiei. *(Aplauze.)* Eu vă rog să terminăm aceste dezbateri şi să punem la vot această hotărîre. *(Aplauze.)*

Insist chiar. *(Aplauze.)*

Domnul Marian Lupu:

Bine.

Domnule preşedinte al comisiei,

Eu vă mulţumesc.

Stimaţi colegi,

A fost solicitată o pauză. *(Rumoare în sală.)* De cît, domnule Diacov? 20 de minute. *(Rumoare în sală.)*

Deci sîntem acum fără 5 minute 7. Anunţ o pauză. Reluăm şedinţa la orele 7 şi un sfert.

P A U Z Ă

*

* * *
D U P Ă P A U Z Ă

Domnul Marian Lupu:

Stimați colegi numărători,

Eu vă rog să-mi anunțați prezența deputaților în sală.

Sectorul nr.2, sectorul nr.3, ca să constatăm caracterul deliberativ al ședinței.

Văd că colegii din sectorul nr.1 nu mai sînt.

Sectorul nr.2?

Sectorul nr.3?

N u m ă r ă t o r i i:

Sectorul nr.3 – 22.

Domnul Marian Lupu:

20 și...? Doi.

N u m ă r ă t o r i i:

Doi.

Domnul Marian Lupu:

Sectorul nr.2?

N u m ă r ă t o r i i:

– 19. (*Rumoare în sală.*) 20.

Domnul Marian Lupu:

– 20. În sală sînt 42 de oameni. Ședința este deliberativă în prezența a 51 cel puțin. Noi astăzi am început cu 77, 78, dar cu prezența celor din sectorul nr.1, a colegilor din opoziție.

Stimați colegi,

Eu constat că ședința nu este deliberativă, pe motivul părăsirii sălii și a ședinței de către reprezentanții opoziției, pe care motiv nu putem continua.

Revenim la subiecte, fiindcă urma și Ora întrebărilor, la altă ședință, presupun la ședința de mâine, vom vedea, funcție de prezența în sală.

Ședința de astăzi o declar închisă.

Următoarea ședință va avea loc mâine, ca de obicei, la orele 10.00.

Mulțumesc. O seară bună!

Ședința s-a încheiat la ora 19.23.

*Stenograma a fost pregătită spre publicare
în Direcția documentare parlamentară
a Secretariatului Parlamentului.*